

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ 'NİN

“SPOR HUKUKUNDA
GÜNCEL SORUNLAR - III”

ANAYASA MAHKEMESİNİN İPTAL KARARLARI
IŞIĞINDA GSGM VE TFF TAHKİMİNİN GELECEĞİ
KONULU SEMPOZYUMU

19 ŞUBAT 2011 CUMARTESİ
OLİMPİYATEVİ - ATAKÖY

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ 'NİN

“SPOR HUKUKUNDA GÜNCEL SORUNLAR - III”

ANAYASA MAHKEMESİNİN İPTAL KARARLARI
IŞIĞINDA GSGM VE TFF TAHKİMİNİN GELECEĞİ
KONULU SEMPOZYUMU

19 ŞUBAT 2011 CUMARTESİ
OLİMPİYATEVİ - ATAKÖY

SPOR HUKUKU'NUN ÖNEMİ

Toplumda insan ilişkilerinin adalet terazisi içerisinde gerçekleşmesini ve toplumsal yaşamın düzenini sağlamaya yönelik kurallar bütünü olarak tarif edebileceğimiz 'hukuk' sporun yadsınmaz bir parçasıdır. Spor faaliyetlerinin de belirlenmiş kurallar çerçevesinde yürütülebilmesi son derece önemlidir.

Her geçen gün değişen, gelişen ve yaşamımızda daha önemli bir yer işgal eden spor, diğer tüm hukuk disiplinlerinden yararlanılarak günümüzde 'Spor Hukuku' olarak anılan kendi özel dalını yaratmış durumda... Spor Hukuku'nun son yıllardaki hızlı ve sürekli gelişim sürecini izlerken, çeşitli kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen sempozyumlar, paneller ve benzeri organizasyonların bu gelişime yararlı katkılar sağladığını söyleyebiliriz.

Gerek uluslararası alanda, gerekse ulusal sporumuzda artık çok önemli bir yer işgal eden spor hukuku konusunda Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi son yıllarda etkin çalışmalar içerisinde. Güçlü bir hukuk kurulu ile yürütülen çalışmalar, spor hukukundaki güncel gelişmeleri irdelemeye yönelik son üç yılda periyodik şekilde düzenlenen sempozyumlar Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nin konuya ilişkin duyarlılığını göstermektedir.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi olarak kısa süre önce gerçekleştirdiğimiz 'Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararları ışığında Gençlik Spor Genel Müdürlüğü ve Türkiye Futbol Federasyonu Tahkimi'nin geleceği' konulu 'Spor Hukuku'nda Güncel Gelişmeler ve Sorunlar - III Sempozyumu' ile 'Sporda Şiddet ve Önlenmesi' konulu panel bu alandaki önemli çalışmalardı. Her iki organizasyonun geniş katılımlarla gerçekleşmiş olmasından memnuniyet duyduğumu ifade etmek isterim. Yararlı örnek çalışmaları nedeniyle 'TMOK Spor Hukuku Komisyonu'ndaki arkadaşlarımızı kutluyorum. Her fikrin dile getirildiği, yeniliklerin tartışıldığı, bilgilerin tazelandığı toplantılara destek veren değerli konuşmacılara ve katılımcılara da ayrıca teşekkürlerimi iletiyorum.

Saygılarımla...

Prof.Dr.Uğur Erdener
Başkan

ÖNSÖZ

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi 'Spor Hukuku Komisyonu' olarak bu yıl üçüncüsünü düzenlediğimiz ve artık gelenekselleşen 'Spor Hukuku'nda Güncel Sorunlar Sempozyumu'nda önemli bir konuyu gündeme taşıdık.

'Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararları Işığında Gençlik Spor Genel Müdürlüğü ve Türkiye Futbol Federasyonu Tahkimi'nin Geleceği' konulu sempozyumumuza değerli katılımcıların göstermiş olduğu ilgi bizleri çok memnun etti. Özenle seçtiğimiz saygın ve uzman konuşmacılarımız sundukları tebliğlerle faydalı ve aydınlatıcı bilgiler aktardılar. Toplantının son bölümünde yapılan konuya ilişkin tartışmalar da son derece yararlı oldu.

Her geçen yıl daha geniş katılıma sahne olan, daha ilgi topladığına ve gerçekten yarar sağladığına inandığımız Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi spor hukuku sempozyumlarını önümüzdeki dönemlerde kararlılıkla sürdürmek düşüncesinde ve azmindeyiz. Bu konuda bizleri yalnız bırakmayan çok sevgili dostlarımıza, değerli hukukçularımıza buradan bir kez daha teşekkürlerimizi ve şükranlarımızı sunuyorum.

Bu arada, günümüzde sadece müsabaka alanları ile sınırlı kalmayıp artık sokağa hatta kent merkezlerine dek yayılma eğilimine tanık olduğumuz spordaki şiddet hareketlerinin giderek daha endişe verici boyutlara ulaştığını endişeyle izliyoruz. Toplumumuzu derinden yaralayan bu tablo aileleri, fertleri, gerçek ve örnek sporseverleri sahalardan, tribünlerden uzaklaştırıyor. Yaşanan olayların ciddiyeti karşısında devletin sonunda 'Sporda Şiddet Yasası'nı yürürlüğe koyma mecburiyetini hissetmesi gidişatın ne denli vahim olduğunun göstergesidir. Bu gelişmeler karşısında içeriğini bire bir bu kitapta topladığımız üçüncü 'Spor Hukuku'nda Güncel Sorunlar Sempozyumu'nun hemen ardından 'Sporda Şiddet ve Önlenmesi' konulu bir panel bizim için kaçınılmazdı. Yine geniş bir katılımıla gerçekleşen bu panelimizde dile getirilen her şeyin bire bir yer alacağı kitabımızı da çok yakında yayınlayacağız.

Av. TÜRKER ARSLAN
TMOK I. Başkan Yardımcısı
Spor Hukuku Komisyonu Başkanı

1. BÖLÜM

Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN
(TMOK 1. Başkan Yardımcısı / CAS Hakemi)

I. OTURUM

MUKAYESELİ HUKUKTA SPOR TAHKİMİ

Konuşmacı: Mert Yaşar

(Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Görevlisi)

FIFA VE UEFA'NIN SPOR TAHKİMİ'NE BAKIŞI

Konuşmacı: Av. Emre Koçak

ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ ESASLARI, ANLAM VE SONUÇLARI

Konuşmacı: Yrd. Doç. Dr. Taner Ayanoğlu

(Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi)

**Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi**

Sayın bakanım, değerli konuklar, değerli TMOK üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri, hepiniz tekrar hoş geldiniz. TMOK spor hukuku komisyonunca her yıl düzenlenen sempozyumlardan bir tanesinde daha sizlerle beraber olmanın büyük bir mutluluğunu yaşıyorum. TMOK başkanımız ne yazık ki bir rahatsızlık nedeni ile, düşerek kalçasını kırmış olmasından dolayı, bugün aramızda yok. Uzun zamandan beri tedavide, bugün de tedavisi devam ettiği için, bizlerle beraber olamadı, hepinize sevgilerini ve saygılarını ilettiler.

Bilindiği gibi, biz her yıl, bir veya iki defa Türk sporundaki güncel gelişmeleri takip ederek, burada bunlarla ilgili toplantılar yapıyoruz ve sizlerin değerli fikirlerinden de istifade etmeye çalışıyoruz. Bu günde, son günlerde en aktüel konulardan biri olan Anayasa Mahkemesinin Tahkim Kurulu ile ilgili olarak vermiş olduğu kararlar hakkında sizleri buraya topladık ve değerli konuşmacılarla hep birlikte bu konuları tartışacağız. Bilindiği gibi, Anayasa Mahkemesi geçen yıl GSGM'nin Tahkim Kurulu ile ilgili olarak bir karar vermişti, ancak gerekçeli kararını henüz yayınlamamıştı. Biz sadece bu kısa karar ile ilgili burada bir açıklama yapma imkânını bulmuş idik. Daha sonra Anayasa Mahkemesi GSGM ile ilgili gerekçe-

li kararını açıkladı. Süre verdi, bir yıllık süre önümüzdeki 19 Mart'ta doluyor. O nedenle konu çok önemli ve gerçekten de aciliyet ifade ediyor. Tabii GSGM nin çok değerli temsilcileri burada nasıl bir düşünce içindeler, nasıl bir hazırlık yaptılar. Onları da burada hep birlikte tartışacağız. Bu arada Anayasa Mahkemesi Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu ile ilgili bir yeni karar verdi. Orada da bu konu gündeme geldi. Şimdi Futbol Federasyonu ile ilgili bir düzenleme yapılması gerekecek. Ama nasıl bir düzenleme yapılacak, henüz gerekçeli kararı yayınlamadı Anayasa Mahkemesi. Ancak yayınladıktan sonra futbol federasyonunun alacağı tedbirleri bugün burada acaba neler olabilir diye yine birlikte tartışacağız. Sizlere bugün önce mukayeseli hukukta tahkim müessesinin diğer ülkelerde nasıl olduğuna dair bir sunum yapacağız. Değerli kardeşim Galatasaray Üniversitesi Araştırma Görevlisi Mert Yaşar, bu konuda sizleri aydınlatacak. Bilahare UEFA ve FIFA'daki tahkim uygulamaları ile ilgili olarak sizleri yine genç bir kardeşim Emre Koçak ki kendisi uzun yıllar Futbol Federasyonunda görev yapmıştır. O sizleri aydınlatacak. Bilahare Anayasa Mahkemesinin kararları ile ilgili olarak sizlere Yard. Doç. Dr. Taner Ayanoğlu açıklamalarını yaptıktan sonra, öğleden sonra da GSGM de ve TFF'de nasıl bir tahkim olmalıdır, bunları hep birlikte tartışacağız ve tahkim kararlarının bu yeni gelişmelerden sonra uygulamada karşılaştığı sıkıntıları ve ne gibi problemlerle karşı karşıya geldiklerini, uygulamada ne sıkıntılar doğacağını burada birlikte tartışacağız. Ben sizlere geldiğiniz için, teşekkür ettiğiniz için ve bu önemli konuya ilgi gösterdiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Şahsım ve Olimpiyat Komitesi adına teşekkürlerimi sunuyorum. Hoş geldiniz, iyi çalışmalar diliyorum efendim.

Efendim müsaade ederseniz bugün maalesef bütün rolleri oynamak bana kaldı. Şimdi kürsüye geçiyorum. Arkadaşları da davet ediyorum. Efendim tebliğlerini sunmak üzere, Mert Yaşar kardeşimi, Emre Koçak kardeşimi ve Taner Ayanoğlu kardeşimi buraya davet ediyorum. Kendileri sırayla tebliğlerini sunacaklar. Sonra hep birlikte tartışacağız. Efendim Mert Yaşar, demin de belirttiğim gibi Galatasaray Üniversitesinde araştırma görevlisidir. Kendisi, 3,5 yıl Neuchatel'de doktora çalışmaları yaptı ve bu arada Spor Hukuku ile ilgili çok önemli araştırmalar yaptı. Kendisi spor hukukunun bir nevi aşığı, o bakımdan kendisinden bugün böyle bir çalışma yapmasını mukayeseli bir hukuk araştırması yapmasını rica ettik. Bu çalışmayı yaptı, şimdi kendisini hep birlikte dinleyelim. Buyurun Sayın Mert Yaşar.

***Mert YAŞAR (Galatasaray Üniversitesi,
Hukuk Fakültesi Araştırma Görevlisi)***

Sayın konuklar, hanımlar Beyler, sevgili arkadaşlar, hoş geldiniz. Yaklaşık 1, 1.5 seneden beri Anayasa Mahkemesinin GSGM tahkimi ile ilgili verdiği kararı tartışıyoruz. Bir yıllık sürenin bitmesine 1 ay kaldı. Ancak GSGM

den daha ses yok. Yani belki bir şeyler hazırladılar ama biz siteden hiçbir şeye ulaşamıyoruz. Yeni bir kanun mu çıkacak, nasıl değişiklikler yapacaklar bilmiyoruz. Haliyle beklemedeyiz. Bana karşılaştırmalı hukuk konusunda araştırma yapmam, benden karşılaştırmalı hukuk konusunda araştırma yapmam istendi. Şu şansım var, belki ütopyik kaçacak, çünkü hep Türkiye şartları deniyor. Gerçekten spor tahkiminde de Türkiye'ye özel bir sistemimiz var bizim. Dünya da sadece Türkiye'de olan bir sistem var. Birazcık Avrupa'ya bakalım. Avrupa'da bu iş nasıl oluyor? Spor tahkimi nasıl oluşmuş, devletin, devlet mahkemenin yetkisi nedir, kontrole tabi mi, değil mi? FİFA'nın korkuttuğu kadar kötü bir şey mi? Devlet mahkemelerinin kontrol etmesi. FİFA'dan korkmak gerekiyor mu? Birazcık o konulara girecek, belki ezber bozacağız, bilmiyorum. Çünkü 1, 1.5 aydan beri de FİFA amca kızacak, FİFA abi kızacak, başımız belaya girecek, Futbol Federasyonunun üyeliği düşecek, maçlara katılamayacağız diye, ortalık darma duman oldu, ateşe verildi. Aslında o kadar korkulacak bir şey yok. Sunumumun sonunda da hatta aslında başında bunu göreceksiniz. Sporun özerkliği ve devlet mahkemeleri. İlk başlığım bu. Sporun özel yapısı var. Avrupa Birliği de bunu kabul ediyor artık. Lizbon anlaşmasına girdi. Artık Avrupa Birliği, Avrupa adalet divanı kararlarında sporun özelliği, özel yapısına değiniliyor her zaman. Peki, nedir sporun özerkliği? İki farklı görüş var bu konuda. Bir lex Sportiva vardır, artık herkes buna uymak zorundadır. Bunca yıldan beri hatta belki asır-

lardan beri süregelen yarışmalardan artık sporun kendi hukuku oluştu. Ve devletler artık buna uyum sağlamak zorundalar. Devletler üstü bir hukuk oldu bu. Zaten spor tahkim mahkemesi de birazcık o yüzden kuruldu. Her devletten her devlet mahkemesinden ayrı karar çıkıyordu. Olimpiyat komitesi olsun, uluslar arası federasyonlar olsun, her devletle ayrı ayrı uğraşmak zorundalardı. Bunu tek bir elde toplamak istediler. Spor tahkim mahkemesi kuruldu ve böylece uluslararası federasyonlar, AOC birazcık nefes aldılar. Ve Lex Sportiva üstündür, devletler üstüdür, uluslar arası hukukunda üstündür, hatta neredeyse. Devletler buna bağlı olmak zorunda diyenler var. Karşılığında ise, tam karşısında ise deniyor ki, hayır kardeşim bu kadar sınırsız bir yetki olamaz. Devlet bir şekilde bunu denetlemeli, en azından anayasal düzen açısından denetlemeli. Görüşü var. Şimdi FİFA'nın Avrupa Birliği ile ilişkisine değineceğim. Oradan spor tahkimine geçeceğim. Asıl son-dan başlıyorum. Sporun özel yapısı zaten, 10 seneden beri konuşuluyordu. 2007 yılında Beyaz defterde iyice ortaya çıktı, ortaya kondu. En son 18 Ocak 2011 de yeni bir Avrupa komisyonu yeni bir belgesini gördük, çıktı orada, orada da sporun organizasyonundan bahsediyor, evet sporun özel yapısı vardır. Spor kurallarını spor federasyonu çıkarır elbette, onlar sorumludurlar, ama kusura bakmayın, Avrupa Birliği mevzuatıyla bağlısınız, kafanıza göre iş yapamazsınız diyor Avrupa Birliği. Peki FİFA nasıl? FİFA diyor ki, devlet mahkemeleri karışmasın. Karıştığı anda sizi darmaduman ederim. Peki FİFA bu kadar rahat hareket ediyor mu Avrupa'da? Hayır. Edemiyor tabii ki. Zaten Bosman kararıyla başlamıştı bu, daha sonra Meka Medina ve diğer milli takımlarla ilgili de artık kararlar çıkmaya başladı. Ve 2001 deki Bosman kararından sonra FİFA Avrupa komisyonu ile masaya oturdu ve şu kararlar alındı. Bir, bir tahkim kurulacak, bağımsız tarafsız bir tahkim olacak. Hem kulüpler, hem oyuncular, eşit şekilde hakemlerini gönderecekler ve bu ihtiyari tahkim olacak, en önemli özellik ise, ihtiyari tahkim asla ve asla devlet mahkemelerine başvuruyu engellemeyecek. Bu karar alındı. FİFA bu kararların tabii ki de mevzuatını işledi. İşte sporcuların transferleriyle ilgili düzenlemelerde madde 22 de dedi ki, hizmet sözleşmesinden kaynaklanan uyumsuzluklarda, sporcunun veya kulübün devlet yargısına başvurma hakkı saklı kalmak kaydıyla ben yetkiliyim dedi. Devlet mahkemelerinin yetkisini saklı tuttu, tutmak zorundaydı. Ayrıca ulusal uyumsuzluk çözüm dairesi, standart düzenlemeler var. Avrupa'daki pardon dünyadaki tüm federasyonun uymak zorunda olduğu düzenlemeler, en azından asgari şartları düzenleyen. Orada dedi ki, yine görüyorsunuz, hizmet sözleşmesinden doğan uyumsuzluklar için, diğer kurumlara başvurma hakkı ortadan kalkmaz. Çözüm dairesi yine etkili olacak, ama isterseniz devlet mahkemelerine gidebilirsiniz ve bu bir anayasal haktır, ben bunu engelleyemem dedi FİFA. En son geçen hafta veya 2 hafta önce, Avrupa Birliği'nde kıyamet koparan bir gelişme oldu. Bir dava var şu anda İngiltere kaynaklı. Biliyorsunuz orada maçları iki kanal göste-

riyor ve publar, Yunanistan'dan dekoder alıp, daha ucuza dekoderi alıp, oradan maçları göstermeye başladılar. Haliyle televizyon kanalları buna isyan etti ve Julyen Kokot isimli hanım, bu zaten komiser orada, dedi ki, Avrupa Birliği hukuku Britanya'daki pubların premier lig maçlarını yabancı yayıncı aracılığıyla göstermesini yasaklamaz. Yani evet, coğrafi kısıtlamalar vardır şu anda, her ülkede hangi kanalın hangi maçları göstereceği bellidir. Ancak dendi ki, Avrupa Birliği hukuku böyle bir sınırlama tanımaz. Bu sınırlama mevzuata aykırıdır dedi ve dava görüşülüyor bu görüşle adalet divanı ne kadar bağlı kalacak bilinmiyor ama genel uygulamada komiserlerin görüşleri, yönünde çıkar kararlar. Yani bir sene içinde, büyük bir kıyamet kopacak Avrupa Birliği'nde. FİFA biliyorsunuz İsviçre'de bir dernek. FİFA ile İsviçre mahkemeleri arasındaki ilişkiye değinelim. Mesela deniyor ki işte benim kararım, sizin kararınız devlet mahkemesine gitmesin, e FİFA'nın kararları ne oluyor? FİFA'nın kararları çatır çatır şu an İsviçre mahkemelerinde görüşülüyor. Karara bağlanıyor, hatta birçoğu da FİFA'nın kararlarına aykırı kararlar çıkıyor. Yani bozma kararları çıkıyor. Mesela böyle bir dava var. Benfica lehine karar veriyor FİFA, karşı taraf Atletico Madrid itiraz ediyor kanton mahkemesine, kanton mahkemesi bozuyor bunu. Ben senin kararını tanımam, çünkü senin bu kararların rekabet hukukuna aykırıdır. Bu kararların geçersiz diyor. Yani FİFA İsviçre'de de o kadar rahat at koşturamıyor. Tabii sadece FİFA yok, IOC 'de var. IOC ve FİFA da, son zamanlarda son senelerde bir sürü yolsuzluk olunca, İsviçre'li siyasetçiler, isyan bayrağını çektiler ve dediler ki biz size bu kadar vergi muafiyeti sağlıyoruz, bu kadar imkân sağlıyoruz, her sene 400 milyon frank, 500 milyon frank kazanıyorsunuz, bizden çalışıyorsunuz bir şekilde bunu, bir de üzerine usulsüzlük yapıyorsunuz dediler. Bir araştırma komisyonu kuruldu. FİFA ve IOC başta olmak üzere, şu anda Lozan'daki çoğu uluslar arası federasyonunun hesapları incelenecek belli kişilerle ilişkileri incelenecek ve bir seneye yakın, bu raporun çıkması bekleniyor. Ayrıca spor federasyonları, bizde Futbol Federasyonu da öyle zaten. Yani çöpsüz üzüm, yiyor Futbol Federasyonu. İsviçre'de de deniyor ki, artık bu kadar olmaz. Biz size ayrıcalık tanıdık, sizin diğer uluslar arası organizasyonlardan farkınız olmamalı diyerek yavaş yavaş dizginleri ellerine alacağının sinyalini vermeye başladılar. Peki buradan tahkime nasıl geleceğiz? Evet, başa dönüyoruz şimdi, devlet mahkemeleri müdahale ediyor FİFA'ya ama neden spor tahkimi bu kadar ısrar ediyoruz, neden tüm dünya da spor tahkimi var? Öncelikle hız, 2 ay, 3 ay, 6 ayda davalar çözülmeyebiliyor. Belki 1 seneyi buluyor, bir de Türkiye'nin özel durumu var, Süreyya Ayhan durumunu biliyoruz, hâlâ etkisi devam ediyor. İlk şey, 2003 veya 2004 deki olay, Danıştay'a gitti, 2007-2008 de. Uzama devam ediyor bu iş. Bu da birazcık bizim, işte merkez ceza kurulunun bir halt yemesi yüzünden hâlâ etkisi devam ediyor. Gizlilik var. Uzmanlık, spor hukukunda, doping konusunda uzman olan kimseler hakemlik yapıyorlar,

haliyle fazla bilirkişiye gitmek gibi bir durum söz konusu değil. İşin uzmanları, ehilleri bu konuda kararlar veriyorlar. Tarafsızlık ve bağımsızlık, bu da tabii ki tahkimi, tahkim yapan özellik. Taraflardan uyuşmazlığın taraflarından bağımsız olması lazım. Masraflar daha az deniyor. Ama büyük cost'taki davalar, eğer büyük bir dava ise, 20 bin, 30 bin franktan aşağıya kurtarıyorsunuz. Ama 500 frank yatırarak da dava çözümlenebiliyor. Çoğu dava az masrafla çözümleniyor ve en önemlisi, devlet de bir yandan spor yargılamasını, spor tahkimi özellikle İngiltere'de, çünkü devlet yargısının yükünü azaltıyor. Burada en önemli şey bağımsızlık demiştik. TFF tahkim kurulu, bağımsız mı? Biz değil deyince kıyamet kopuyor. Ama bunu Spor Tahkim Mahkemesi de söylemişti Del Bosque kararında. Del Bosque kararında dedi ki, FİFA uyuşmazlık çözüm kurulu yani FİFA tahkim mahkemesinin tahkim kurulunun bağımsızlığı konusunda şüphelerim vardır dedi kararında. Bu bir cümleydi sadece, ama kimse bunun üzerinde durmadı. Oysa CAS spor tahkim mahkemesi bile, TFF tahkim kurulunun bağımsız olmadığına işaret etmişti. Ki TFF tahkim kurulu, bir tahkim mi? İşte burada Türker Bey ile zıtlıyoruz. Federal mahkemenin ölçütlerine bakarsanız, sadece bir üst derece disiplin kurulu, o kadar. Federasyonun içinde bir kurul, federasyonun dışında değil. Genel kurulla seçilmiş olsun, başkan atamış olsun fark etmez. Bir federasyonun içinde olan kurul, olsa olsa bir üst disiplin kuruludur, tah-

Sporun Özerkliği ve Devlet Mahkemeleri

- İki farklı görüş:
- a) Spor federasyonları, kural koyma ve bunları uygulama konusunda özerktir. Sporun kendi özelliği bulunmaktadır. Devletin özellikle ticaret hukuku, rekabet hukuku ile ilgili düzenlemeleri sporun özel yapısı ile uyumlu değildir. İlgili spor dalının özelliklerini, ihtiyaçlarını ve sorunlarını bilen federasyon, bu sorunların çözümünde söz sahibi olmalıdır. Devlet, sporu sadece desteklemeli; sporla ilgili sorunların çözümünü mümkün oldukça sporun düzenlevicilerine, federasyonlara, spor uzmanlarına bırakmalıdır.
- b) Spora özgü meselelerin kendi sorumlulukları içinde düzenlenmesine yönelik serbest bir alanın tanınması sınırsız bir şekilde gerçekleşemez. Spor, devlet (özellikle anayasa) hukukunun ana temellerinin dışında kalmaz. Bu anlamda belli bir ölçüde dışsal bir devlet denetiminden vazgeçilemez.

kim olamaz. Zaten tahkim olmazsa, bağımsızlığını hiç tartışmaya gerek yok. Ama burada soru cevaplarda zaten herhalde bir çözüm bulacağız. Veya bir mecraya gideceğiz. Ve Türkiye'nin özelliği, Avrupa'da tekiz. Zorunlu tahkim var. Kanunla getirilen tahkim var. Oysa tüm Avrupa veya ileri gelen ülkelerde, ihtiyari tahkim söz konusu. Yani sporcular kulüpler, federasyonlar ancak tahkim şartı ile bağlı oluyorlar, tahkime boyun eğiyorlar. Ki ihtiyari tahkim olması için, hah, bizim için dezavantajı nedir? Anayasa Mahkeme-

sinin bir hükmü vardı. İş sözleşmesine ilişkin, toplu iş sözleşmelerinde tahkimin öngörülmesine ilişkin bir kararı vardı. Zorunlu tutarsanız eğer bunu yasa hükmü gibi olur. Ve adalete başvurma hakkını elinden alırsınız, bu anayasal haktır, bunu engelleyemezsiniz. Ama eğer bunu ihtiyari tahkim olarak düzenlersek, aynı kararda şunu söylüyordu. Eğer bu bir sözleşmeye dayanırsa, işçi kendi iradesiyle zaten boyun eğiyor. Kendi iradesiyle devlet mahkemelerinden vazgeçiyor. Bu durumda anayasaya aykırılık olmaz. Yani bizim de dünyaya uyup, kesinlikle ihtiyari tahkime geçmemiz gerekiyor. Peki ihtiyari tahkimde biz nasıl bağlayacağız insanları, nasıl uyumazlığı, tahkim mahkemesinin önüne getireceğiz? Ya federasyonun tüzüğünde, statüsünde, yönetmeliğinde bir hüküm olacak, sporcunun lisansında tahkim şartı açık olmasa bile, kabul ediliyor, federasyonun ilgili mevzuatına atıf olacak. Taraflar arasında sözleşme tahkim şartı olacak, kulüp ve sporcu arasında olduğu gibi, veya uyumsuzluk meydana geldikten sonra, taraflar anlaşacaklar. Peki tahkim kurulları nasıl kuruluyor? Şeyleri nedir, organigramda nerede bulunuyorlar? Mesela Milli Olimpiyat Komiteleri bünyesinde kurulan tahkim mahkemeleri var, Fransa ve İtalya'da olduğu gibi, Fransa'da daha ekonomik kaynaklı, ekonomik kaynaklı sözleşme kaynaklı uyumsuzluklara bakılıyor. Ama şöyle bir itiraz da Fransa Olimpiyat komitesinin kendisi de burada taraf olabiliyor. Tıpkı bizim TFF yönetim kurulunun taraf olması gibi, onun verdiği kararın tahkim kuruluna gitmesi gibi. Ve Fransız olimpiyat komitesi, kendi bünyesinde kurduğu bir tahkim mahkemesinde bir taraf olduğu zaman, biz buna tahkim diyebilir miyiz ki itirazı geliyor. Bir yandan da benim çok istediğim, herkesin istediği şey belki de, spor tahkim mahkemesine CAS'a benzer kuruluşlar var. Bunlar tamamen özerk kuruluşlar, spor federasyonlarıyla, olimpiyat komiteleriyle, bizdeki gibi mesela GSGM ile filan hiçbir ilgileri yok. Ve İngiltere'de, İrlanda'da bunlar çok büyük iş görüyorlar. Şu an çok büyük hizmet görüyorlar. Ve artık sadece amatör sporcular değil, o commonwelt oyunlarına giden, profesyonel sporcular, kulüpler de önemli ölçüde bu iki kuruma başvurmaya başladılar. Peki tahkim mahkemesini kurduk, bir şekilde. Nasıl oluşturacağız? Atama ile gelebilir. Bizde olduğu gibi, 7 kişilik, 9 kişilik bir kurul oluşturulur. Bunlar değişmez ve devamlı aynı kimseler karar vermeye devam ederler. Kapalı liste, mesela bu spor tahkim mahkemesinin de özelliği, bir liste oluşturulur, oradan hakemler seçilir, Fransa, İngiltere, İrlanda, İtalya'da bu var. Tam serbesti yani isteyen istediği hakemi getirsin. Spor tahkiminde böyle bir şey yok. Yani tam serbesti yok. Ama karma sistem var. Bu da Almanya'da, eğer 3 kişilik bir heyet, tek kişilik, tek hakem olacaksa, istediğinizi getirebilirsiniz hakem olarak. Ama 3 kişilik hakem olacaksa, bunlardan birisi ilgili spor mahkemesinin listesinde olan hakem olmalı. Yani bir liste yine var ama bu daha çok örnek için, isterseniz buradan seçin, zorlama yok. Ama 3 kişilik bir heyet olacaksa, o listeden birisini seçmeniz gerekiyor. Ve en önemli noktada, Türki-

ye’de maalesef Anayasa Mahkemesi orada bir çukur açtı. Baktığımız zaman listeye, işte Fransa’ya, İtalya’ya, İsviçre’ye filan, akademisyenler, avukatlar, yargıçlar, savcılar, bunlar hakem oluyorlar. Peki, Türkiye’de hakimler, yargıçlar, savcılar hakem olabilir mi? Burada ilginç bir gelişme oldu. Ben geçen hafta bunu Hasan Beye, Hasan Gerçeker’e sordum ama cevabını alamadım. Zamanında şöyle bir madde eklenmişti. Deniyordu ki, işte Yargıtay, hakimler ve savcılar, özerk federasyonlar bünyesinde bulunan kurullarda görev alabilir, bu kanunda öngörülen veya özerk federasyonlarda ve tahkim kurulunda görev almaya başladılar. Hasan Bey biliyorsunuz, hâlâ zaten tahkim kurulu başkanı. Sonra Anayasa Mahkemesi bir karar verdi, dedi ki bu durum, yani tahkim kurulunda görev alman senin tarafsızlığına gölge düşürür, şimdi senin verdiği karar, daha sonra belki yine sen inceleyeceksin ve bir şekilde tahkim kuruluna da bir müdahale olabiliyor. Oysa hakim bağımsız olmalıdır. Sen hakimlerin bu şekilde tahkim kurulunda görev alması tarafsızlıklarına gölge düşürür dedi, ilgili maddeyi, yani kanunda öngörülen kurullarda görev alma maddesini iptal etti. İlgili hükmü. Sonra yeni bir hüküm çıktı ortaya, dendi ki hakim ve savcılar, hakimlik teminatı gözetilerek falan falan tahkim kurulunda görev alabilirler. Anayasa Mahkemesi tüm kararlarında, tahkim kurulu düzeni kurmuştu. Sen burada görev alamazsın demişti, ama iptal kararından sonra yeni bir hüküm çıktı, işte teminat sağlanırsa olursun, devam et, dendi. Yani bu hüküm bence Anayasa Mahkemesinin açık kararı karşısında yine anayasaya aykırı. Kesinlikle anayasaya aykırı. Peki hangi uyuşmazlıklar tahkime gider? Mesela Almanya’daki spor tahkimi her türlü uyuşmazlığı alıyor. Hiçbir ayırım yapmadan, Fransa’da ise, sadece ekonomik boyutu olan uyuşmazlıkları alıyor, ama kamu gücünü kullandığı, mesela doping ile ilgili ceza vermek örneğinin, bu tür uyuşmazlıklar, disiplin soruşturmaları, disiplinle ilgili uyuşmazlıklar, bu tahkim mahkemesinde çözümlenmiyor. İtalya’da ise, öyle bir istisna getirmişler ki, sadece ve sadece artık sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıklara bakıyor. İkinci şeyi de görüyorsunuz, doping olaylarına bakmıyor mesela burası. O doğrudan mahkemeye gidiyor. Veya gerçekten çalışma hakkını ortadan kaldıran, hak mahrumiyeti yine bu bakamıyor, mahkemeye gidiyor. Peki hangi hukuk uygulanacak? Mesela bizde şöyle düzenlemeler yok. FİFA hükümleri, filan uygulanır deniyor, oysa buralarda tarafların seçtiği hukuk uygulanır. Mesela Fransa’ysa illa Fransız hukuku uygulanmayacak. Taraflar başka bir hukuk seçerlerse, o da uygulanabiliyor. Aynısı İngiltere’deki şey için de geçerli. Ki, Almanya, İrlanda da aynısı. Ben sadece örnek olarak koydum bunu. Yani hukuku, uygulanacak hukuku seçebiliyorsunuz. Hepimiz zaten duymuşuzdur, uluslar arası basketbol federasyonu bir tahkim kurulu var. Onlar maddi hukuka göre karar vermiyor, hakkaniyete göre karar veriyorlar. O kurulda. Burada da Almanya ve Fransa’da taraflar açıkça anlaşmışlarsa, kabul etmişlerse, hiç maddi hukuka bağlı kalmadan, sadece hakkaniyete göre karar

verilebiliyor. Böyle bir uygulama bizde olur mu, bilmiyorum. Tahkim yeri sınırlama olmuyor, oysa GSGM de biz Ankara'ya gidiyoruz. Futbolda İstanbul'a geliyoruz. Oysa bu tür tahkim kurumlarında tahkim yeri belirleyebiliyorsunuz ki, statülerde var işte, Londra gözüküyor, Köln gözüküyor, ama her zaman değişebiliyor bu. Yargılama dili, hepsi aslında dilin seçilebileceğini söylüyorlar. Taraflar anlaşılırsa, İrlanda'da bir kısıtlama var. Taraflar seçebilir, ama mahkeme de kabul edecek. Şimdi Türkiye'nin gerçeklerinde yargılama diliyle ilgili bir hüküm getirilemez. Çünkü Diyarbakır Spor bir futbolcu ile sözleşme yapıp, yargılama dili Kürtçe olacak derse, olabileceklerini biliyoruz ki niye olmasın ama Türkiye henüz hazır değil böyle bir şeye, kararlar nerede, nasıl yayınlanacak? Yayınlanır mı daha doğrusu, kamuoyuyla paylaşılır mı? İki şey var. Taraflar anlaşmamışsa yayınlanmaz. Anlaşılırsa yayınlanır. İlk ikisi bu şekilde. İngiltere ve İrlanda da ise aksi bir şey yoksa, anlaşma yoksa, paylaşıyorlar. Kamu ile paylaşıyorlar. Peki ilgili tahkim kurulu kararından sonra, isviçre'deki mahkemeye başvurulabilir mi? İrlanda tüm kararlara karşı bunu kabul ediyor. Almanya'da ise sadece doping ile ilgili kararlar CAS'a gidebiliyor. Türkiye'de ise işte TFF nin şeyinde, ancak ve ancak yabancılar, yabancı sporcular, futbolcular gidebiliyor. Burada eşitlik prensibine bir aykırılık var aslında. Yani ki bence yabancılar CAS'a gidememeli. Yani mesela Hasan Bey de buna hiç karşı çıkmadı ama Türk mahkemeleri dururken, neden CAS'a gidilsin? Ya Türklere de bu imkân tanınsın ya da hiç kimseye tanınmasın, bu şekilde ayrımcılık bence doğru değil. Özerk Federasyonlar için böyle uzun bir madde var. Bu artık torba hüküm oldu. Çoğu özerk federasyonun şeyinde var, ana statüsünde var. Yani federasyonun başkanı, Yönetim Kurulu üyeleri gidebiliyor. Sporcular gidemiyorlar CAS'a ve son olarak, peki CAS spor tahkim mahkemesi, çok mu beğenilen bir mahkeme? Herkesin tarafından değil, mesela profesyonel futbolcular birliği, 4 Şubat 2011 de, bu ayın başında bir belge yayınladı ve dedi ki biz CAS'tan memnun değiliz. Çünkü hakem seçiminde serbestlik yok. Serbest olmalı. Sonra 3 üncü hakem CAS tarafından belirleniyor. Biz artık kim seçilirse, 3 üncü hakem, dava nereye gider görüyoruz artık, belli, hangi hakemin hangi şekilde karar vereceği belli deniyor. Sonra FIFA uyuşmazlık kurulu, CAS Avrupa Birliği hukukunu uygulamıyor, oysa uygulaması lazım. Uygulamıyorlar. Ve en önemlisi kulüpler ilk derecede ileri sürmedikleri şeyleri CAS'ta ileri sürüyorlar, CAS da bunları kabul ediyor. Biz bunu da kabul etmiyoruz diyorlar ve öneriler de aklımda çok şey var da, sadece bu kadarını yazdım. Yani keşke herkesten her kurumdan bağımsız bir spor tahkim mahkemesi kurulsa, ama şu anda belki tüm kurumlara karşı, eşit mesafede olan kurum, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi ve örnekleri de var. Yani gösterdim size, belki geçici bir süre için, asıl özerk tahkim kurulu, mahkemesi kurulana kadar, TMOK yetkili kılınabilir ve TMOK kendisi bunu kabul eder mi bilmiyorum ama zorunlu tahkim muhakkak kaldırılmalı, Ana-

yasa Mahkemesi iptal etti ilgili hükümleri ama devlet yargısına başvuru hakkı, anayasal haktır, üzerinde oynanmaması lazım. Yani duyumlar alıyoruz, aynı kanun tekrar geçecek diye. Lütfen böyle şeyler yapmayın. Hakem listesi, oluşturulmalı. Serbest olamaz tabii ki, isteyen tuttuğunu götürmemeli hakem olarak, bunda bir uzmanlık gerekiyor, uzman, hakem listesi hazırlanırken de, lütfen, lütfen sadece GSGM ve futbol federasyonu dikkate alınmasın, bu ülkede 55, 60 tane federasyon var. Ve spor federasyonları dışında da, sporcu birlikleri, en azından dernekleri var, adı var ve cismi var, pek bir işe yaramıyor ama antrenör birlikleri var. Yeni kurulan bir sendikamız var. Sporcu sendikası, spor sendikası, daha kurulduktan sonra 2 hafta sonra zaten manşet oldular, biliyorsunuz bayağı aktif çalışıyorlar. Yani sporun, spor kamuoyunun her aktörü buna dahil edilip, herkesten isimler istenmeli. Bunun dışında kararlar muhakkak yayınlanmalı. Biz CAS spor tahkim mahkemesi, federal mahkeme olmasa Süreyya Ayhan kararının iç yüzünü bilemeyecektik. Del Bosque kararının iç yüzünü bilemeyecektik. Biz yabancı mahkemeler sayesinde öğreniyoruz Türk hukukundaki gelişmeleri. Yani o yüzden spor dediğim gibi CAS ve Federal mahkeme sayesinde öğrenmeyelim. Bu kararlar birikmeden, yayınlandığı anda, tebliğ edildiği an internet sitelerinde yayınlansın. Ben mesela şu anda GSGM tahkim kurulu kararları yayınlandı ama toplu halde yayınlandı. Biz çıktığı anda bunu öğrenmek istiyoruz. Medya dan, basından, kulaktan dolma bilgilerle, ahkam kesmek istemiyoruz. Sonra, son olarak tahkim kararlarına karşı bence, uluslar arası sporcu değilse söz konusu olan, CAS'a başvuru muhakkak kaldırılmalı bence. Yani yargıtayın ilgili bir dairesi olur, bu spordan sorumlu olur. Belki ayrıca dairelere ayrılır, bilmiyorum ama kesinlikle spor tahkim mahkemesine başvuru yolu kaldırılmalı. Mesela bu duyuluyor, yani çok konuşan var. Ben bunu bir bilimsel makalede okudum ne yazık ki, bir hocamız diyor ki, CAS başvuru yolu, yani CAS zorunlu olsun. Zaten çok pahalıya gelecek, çoğu sporcu başvurmaz. Bunu yazmış makalesinde. Bu hak arama özgürlüğüne büyük bir kısıtlamadır. O yüzden şahsen ben, ulusal şeylere katılan sporcu, uluslar arası yarışmalara katılmayan sporcular CAS zorunluluğunun kaldırılması gerektiğini düşünüyorum. Zaten İrlanda dışında da CAS'a taşınmasına imkân veren başka bir ülke de yok. Teşekkür ederim.

Sporun Özerkliği ve Devlet Mahkemeleri

- İki farklı görüş:
 - a) Spor federasyonları, kural koyma ve bunları uygulama konusunda özerktir. Sporun kendi özelliği bulunmaktadır. Devletin özellikle ticaret hukuku, rekabet hukuku ile ilgili düzenlemeleri sporun özel yapısı ile uyumlu değildir. İlgili spor dalının özelliklerini, ihtiyaçlarını ve sorunlarını bilen federasyon, bu sorunların çözümünde söz sahibi olmalıdır. Devlet, sporu sadece desteklemeli; sporla ilgili sorunların çözümünü mümkün oldukça sporun düzenleyicilerine, federasyonlara, spor uzmanlarına bırakmalıdır.
 - b) Spora özgü meselelerin kendi sorumlulukları içinde düzenlenmesine yönelik serbest bir alanın tanınması sınırsız bir şekilde gerçekleşemez. Spor, devlet (özellikle anayasa) hukukunun ana temellerinin dışında kalmaz. Bu anlamda belli bir ölçüde dışsal bir devlet denetiminden vazgeçilemez.

Lizbon Sözleşmesi md. 165

“Sporun Özel Yapısı” Sözleşme’ye girdi.

18.1.2011

Communication from the Commission

“Developing the European Dimension in Sport”

COM(2011) 12 Final

Sporun Organizasyonu

“Sporun Özel Yapısı” tekrar ortaya kondu. Bununla birlikte, “spor kurallarının” spor organizasyonlarının sorumluluğunda olmakla birlikte, bunların AB Hukuku ile uyumlu olması gerektiği ifade edildi.

FIFA ve Avrupa Birliği

FIFA, Avrupa Komisyonu ile yaptığı grşmelrin ardından transferle ilgili bazı kurallarını değiştirmeyi kabul etti:

- Bağımsız bir başkan ve oyuncularla kulüplerin eşit temsil temelli belirledikleri üyelerden oluşan bağımsız tahkim yapısı oluşturulacak. Bu tahkim ihtiyari olacak.
- İhtiyari hakim devlet mahkemelerine başvuruyu engellemeyecek.

FIFA ve Avrupa Birliği

Sporcuların transferleri ile ilgili düzenlemeler md. 22

“Hizmet sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklarda sporunun veya kulübün devlet yargısına başvurma hakkı saklı kalmak kaydıyla...”

Ulusal Uyuşmazlık Çözüm Dairesi (Kurumu) Standart Düzenlemeler - Giriş:
(Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun kurulması), hizmet sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümü için diğer kurumlara başvurma hakkını ortadan kaldırmaz. FIFA, bu hakkın anayasal hak olduğunu kabul etmiştir.

Buğn çok az FIFA yesi federasyon, bağımsız ve tarafsız bir Uyuşmazlık Çözüm Kurulu kurmayı başarabilmiştir. Bu sebeple, hizmet ilişkisi kaynaklı uluslararası uyuşmazlıkların önemli bölümü FIFA Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun yargı yetkisine girmektedir.

**Juliane Kokott'un
“C-403/08 and C-429/08” sayılı Davalar
ile İlgili Görüşü:**

Avrupa Birliği Hukuku, Britanya'daki pubların Premier League maçlarını yabancı yayıncı aracılığıyla göstermesini yasaklamıyor.

FIFA ve İsviçre Mahkemeleri

- İsviçre Federal Mahkemesi - 4A_490/2009
- Atlético de Madrid SAD, FIFA'nın Benfica lehine verdiği 2,5 milyon Dolar'lık tazminat kararını Zürih Kantonu Ticaret Mahkemesi'nde temyiz etti. Mahkeme, FIFA'nın kurallarının rekabet kanunlarına aykırı olduğu gerekçesiyle karar bozdu.
- Federal Mahkeme, ticaret mahkemesi önündeki yargılamayı temyiz aşaması olarak değerlendirmedii. Mahkemeye göre, burada bir demenin verdiği kararın iptali söz konusu idi.

İsviçre ve Uluslararası Federasyonlar

IOC, FIFA - Yolsuzluklar

SVP'li Roland Büchel - yolsuzlukla mücadele için harekete geçti (2 Ocak 2011)

Sepp Blatter'e açık mektup (11 Ocak 2011)

ISL skandalı aydınlandı!

ISL, 140 milyon Frank dağıttı. FIFA, savcılık ile anlaşılıp 5,5 milyon Frank ödeyip dosyayı kapattırdı.

Büchel, bu tür anlaşmaların iptal edilmesini gerektiğini ileri sürüyor.

Araştırma komisyonu kuruldu. Spor federasyonlarının yapıları, yolsuzluk ve kara para aklama ile ilişkileri incelenecek.

Diğer bir yasa teklifi ise Anita Thanei'den geldi. Thanei, spor federasyonlarının tıpkı diğer uluslararası organizasyonlar ve şirketler gibi kabul edilmesi gerektiğini ileri sürüyor.

Neden Spor Tahkimi?

Hız

Gizlilik

Uzmanlık

Tarafsızlık ve bağımsızlık

Masraflar

Spor yargılaması, devlet yargısının yükünü azaltmaktadır.

TFF Tahkim Kurulu'nun Bağımsızlığı

- Del Bosque, TFF Tahkim Kurulu'nun yaptığı yargılamadan haberdar olmadığını, kendisine savunma hakkı verilmediğini, Tahkim Kurulu'nun kararında kullandığı gerekçelerin ise söz konusu yargılama makamının bağımsızlığının bulunmadığını teyit ettiğini iddia etmiştir.
- CAS ise olayla ilgili kararında (CAS 2006/0/1055), TFF Tahkim Kurulu'nun taraflardan bağımsız bir niteliğe sahip, gerçek bir tahkim müessesesi olduğu konusunda FIFA'nın şüphe duyduğuna işaret etmiştir.
- Bugün yabancı sporcuların transferden doğan uyuşmazlıklara ilişkin taleplerinin FIFA Uyuşmazlık Çözüm Kurulu tarafından kabul edilmesinin sebebi, TFF Tahkim Kurulu'nun bağımsızlık konusunda gerekli teminatı verememesidir.

İhtiyari Tahkim / Zorunlu Tahkim

- Türkiye - Zorunlu Tahkim
- Dünya - İhtiyari tahkim

Resmi Gazete Tarih-Sayısı : 24.11.2007-26710

Esas Sayısı : 2003/66

Karar Sayısı : 2005/72

Karar Gücü : 19.10.2005

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasına göre, herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı olarak iddiada bulunmak ve adil yargılanmak hakkına sahiptir.

İptali istenilen kuralın, "*Toplu iş sözleşmesinde hükmü varsa veya*" bölümüyle, toplu iş sözleşmesinin bu konudaki hükümlerine *yasa hükmü gibi bağlayıcılık* kazandırılmaktadır.

Özel hakem kararları ancak Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 533. maddesinde yer alan ve esas yönünden denetime olanak vermeyen nedenlerle temyiz edilebiliyor ise de, iptali istenilen kuralda *yargı önünde davacı olarak esas yönünden iddiada bulunulmasına olanak verilmemiş olması hak arama özgürlüğünü sınırlamaktadır.*

(...)

Resmi Gazete Tarih-Sayısı : 24.11.2007-26710

Esas Sayısı : 2003/66

Karar Sayısı : 2005/72

Karar Gücü : 19.10.2005

İşçinin, 20. maddenin birinci fıkrasındaki uyuşmazlığı özel hakeme götürme konusunda işverenle anlaşabilmesi *yalnızca kendi iradesine* ilişkindir. *İşçi ancak özel hakeme gitme konusundaki iradesini kullandığında, dava açma seçeneğinden vazgeçmiş olacağından Anayasa'nın 36. maddesine aykırıktan söz edilemez.*

Bu nedenlerle, kuralın "*... taraflar anlaşılırsa uyuşmazlık aynı sürede özel hakeme götürülmü*" Anayasa'nın 36. maddesine aykırı değildir, iptal isteminin reddi

Tahkim Şartı

- Federasyonun tüzüğünde (mevzuatında) yer alan hükümler
- Sporcunun lisansında yer alan tahkim şartı
- Taraflar arasındaki sözleşmedeki tahkim şartı
- Uyuşmazlığın meydana gelmesinden sonra tarafların anlaşması

Milli Olimpiyat Komiteleri Bünyesinde Kurulan Tahkim Mahkemeleri

- Fransa (**La Chambre Arbitrale du Sport**)
Fransa Olimpiyat Komitesi'nin taraf olduğu uyuşmazlıklara da bakan bu kurumun gerçek bir tahkim mahkemesi olmadığı ileri sürülmektedir.
- İtalya (**Tribunale Nazionale di Arbitrato per lo Sport**)

Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) Benzeri Kuruluşlar

- Ülkedeki spor federasyonlarından ve milli olimpiyat komitelerinden bağımsız ve tarafsız kuruluşlardır.
 - İngiltere: **The Sports Dispute Resolution Panel (Sport Resolution)**
 - İrlanda: **Just Sport Ireland**

Tahkim Mahkemesinin Oluşumu

- Atama ile gelen kurul (**TFF Tahkim Kurulu, GSGM Tahkim Kurulu**)
- Kapalı Liste (**Fransa, İngiltere, İrlanda, İtalya**)
- Tam serbesti
- Karma Sistem (**Almanya**)

Taraflar kendi hakemlerini seçebilirler. DIS'in ayrıca uzman hukukçulardan oluşan bir hakem listesi bulunuyor.

Eğer üç kişilik bir heyet oluşacaksa, üçüncü hakemin DIS listesinden seçilmesi gerekiyor.

Kim Hakem Olabilir?

- Akademisyen, avukat, yargıç, savcı...

TÜRKİYE?

5340 sayılı Kanun

MADDE 3. – 3289 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 10. – Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan ve üyeleri ile adli ve idari yargı hâkim ve savcıları; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk federasyonlar tarafından organize edilen sportif faaliyetlerde, bu Kanunda öngörölen veya özerk federasyonlar bünyesinde bulunan kurullarda görev alabilirler.

Anayasa Mahkemesi Kararı

Esas Sayısı : 2005/55

Karar Sayısı : 2006/4

Karar Günü : 5.1.2006

*“Hakim ve savcıların meslekleri ile ilgili olmayan bu kurullarda görev alırken, bir yandan da yargılama faaliyetine devam etmeleri, ileride karşılarına çıkacak uyuşmazlıklarda, **tarafsızlıklarına gölge düşürecektir** niteliktedir.*

Açıklanan nedenlerle; iptali istenen kural, Anayasa'nın 2., 11., 138. ve 140. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.”

5674 sayılı Kanun
RG. 07.06.2007, s. 26545

md. 2 “(...) *Hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar hâkimlik teminatı esasları gözetilerek ve yetkili kurulların onayı alınmak suretiyle Tahkim Kurulunda görev alabilirler. (...)*”

Tahkime Konu Olan Uyuşmazlıklar

- **Das Deutsche Sportschiedsgericht**

Doping, transfer uyuşmazlıkları, lisans sözleşmeleri, spor organizasyonlarından kaynaklanan uyuşmazlıklar, sponsorluk sözleşmeleri, vs...

Tahkime Konu Olan Uyuşmazlıklar

- **CNOSF:**

İdare mahkemesinin yetkili olduğu alanlar bulunmaktadır.
(Federasyonun kamu gücünü kullandığı durumlar)

Özellikle ekonomik boyutu olan uyuşmazlıkların çözümünde yetkilidir:

- Sponsortuk sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar;
- Sporcu temsilcileri ile profesyonel oyuncular veya kulüpler arasındaki uyuşmazlıklar;
- Kulüpler arasında transfer bedellerinden doğan uyuşmazlıklar;
- Vs...

Tahkime Konu Olan Uyuşmazlıklar

- **Tribunale Nazionale di Arbitrato per lo Sport (TNAS)**

- Spor federasyonları ve onlara bağlı kişiler arasındaki uyuşmazlıklara bakar.
- Doping olayları, 120 günü aşan hak mahrumiyeti cezaları ve 10.000 Avro'yu geçen cezalar TNAS'ın görev kapsamına girmez.

Uygulanacak Hukuk

- **CNOSF:** Tarafların aksi yönde anlaşması yoksa Fransız hukuku uygulanır.
- **The Sport Resolution:** İngiliz ve Galler kanunları uygulanır. Tarafların yazılı anlaşması veya mahkemenin kararı ile başka bir hukukun uygulanması mümkündür.

Hakkaniyete Göre Karar Verme

- **Das Deutsche Sportschiedsgericht:** Taraflar yazılı şekilde açıkça öngörmesi durumunda, hakem heyeti hakkaniyete göre (*ex aequo et bono*) karar verebilir.
- **CNOSF:** Taraflar açıkça karar vermişlerse, hakemler hakkaniyete göre karar verebilirler.

Tahkim Yeri

- **CNOSF:** Sınırlama yok. Aksi yönde bir anlaşma yoksa, duruşmalar ve toplantılar heyetin belirleyeceği herhangi bir yerde gerçekleşebilir.
- **The Sport Resolution:** Londra. Mahkeme farklı bir yer öngörebilir.
- **Das Deutsche Sportschiedsgericht:** Köln. Ancak tanık, bilirkişi veya tarafların dinlenmesi; hakemlerin tartışması; keşiflerin yapılması, belgelerin incelenmesi için başka bir yer kararlaştırılabilir (md. 21.2).

Yargılama Dili

- **Jst Sport Ireland:** İngilizce. Taraflar başka bir dilde yargılama yapılmasına karar verebilirler. Ancak hakem paneli bunu kabul etmemelidir.

Kararların Yayını

- **CNOSF:** Kararlar kural olarak yayınlanmaz. Kararlar ancak tarafların buna rıza vermesi durumunda ya da kararda öngörülmesi durumunda yayınlanabilir.
- **Das Deutsche Sportschiedsgericht:** Kararlar ancak tarafların ve DIS'in yazılı onayı ile yayınlanabilir. Hiçbir şekilde tarafların, vekillerin ve hakemlerin isimleri, onların kişisel özelliklerine işaret eden ifadelere yer verilmez. Doping ile ilgili kararlar, ancak taraflar ve ilgili kişilerin onayı ile yayınlanır.
- **Sport Resolutions:** Taraflar aksi yönde karar vermezlerse kararlar yayınlanıyor. Kararın yayınlanması durumunda, tarafların tanınmasına izin verecek bilgilere yer verilmez.
- **Just Sport Ireland:** Kararlar kural olarak yayınlanabilir. Taraflar, ilgili hakem kararının gizli kalması yönünde açıkça anlaşmalılar.

Spor Tahkim Mahkemesi'ne Başvuru

- **Just Sport Ireland:** Tüm kararlarına karşı CAS'a başvurmak mümkün.
- **Das Deutsche Sportschiedsgericht:** Doping ile ilgili kararlara karşı Spor Tahkim Mahkemesi'ne başvurulabilir.

Spor Tahkim Mahkemesi'ne Başvuru

- Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu Talimatı md. 14/f. 3:
‘Sporcuların, Teknik Direktörlerin ve Antrenörlerin *sözleşmelerden kaynaklanan ve yabancılik unsuru içeren* ihtilaflar hakkında Tahkim Kurulu tarafından verilecek kararlara karşı, FIFA ve UEFA talimat ve düzenlemeleri doğrultusunda Spor Tahkim Mahkemesi'ne başvurulabilir.’

Spor Tahkim Mahkemesi'ne Başvuru

- Özerk federasyonlar:
‘Federasyon başkanı ile yönetim kurulu üyelerinin; spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışları, Tahkim Kurulu kararlarının yerine getirilmemesi veya eksik uygulanmalarının tespiti halinde, haklarında yaptırılacak inceleme veya soruşturma sonucu tanzim edilen raporlarda teklif edilen cezalar, Tahkim Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır. Ancak, bu kararlara karşı Federasyonun üyesi olduğu uluslararası federasyonun mevzuatında yer alması halinde, tarafların Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi (CAS)'a başvurma hakkı saklıdır. Ulusal tahkim süreci tamamlanmadan Uluslararası Tahkim Mahkemesine başvurulamaz.

FIFPro vs. CAS

FIFPro, 4 Şubat 2011'de Spor Tahkim Mahkemesi ile ilgili şikayetlerini kamuoyu ile paylaştı.

•CAS hakemlerinin çoğu federasyon odaklıdır. Hakemlerin seçiminde serbestlik tanınmalıdır.

•Üçüncü hakemin CAS tarafından belirlenmesi, ilgili hakemin bağımsızlığı bakımından şüphe doğurmaktadır. Uzmanlar, CAS tarafından belirlenen hakemden yola çıkarak davanın seyrini, sonucunu tahmin edebilmektedirler. FIFPro, profesyonel futbol alanında uzman, bağımsız hakemlerin atanmasını istemektedir.

•FIFA Uyuşmazlık Çözüm Kurulu, Avrupa Birliği hukukunu uygulamaktan kaçınmaktadır. CAS da çoğu davada Avrupa Birliği Hukuku yerine İsviçre Hukuku'nu veya ulusal hukuku temel alarak karar vermektedir. Bu tercih, sporcuların daha az korunduğu hukuk sistemlerinin uygulanmasına sebep vermektedir.

•Kulüpler, FIFA Uyuşmazlık Çözüm Kurulu önünde ileri sürmedikleri gerekçeleri ve kanıtları CAS önünde ortaya koymaktadır. CAS da bu bunları kabul etmektedir.

Öneriler

- GSGM ve spor federasyonlarından bağımsız bir tahkim mahkemesi oluşturulmalıdır. Bu mahkeme kurulana kadar geçici süre için TMOK bünyesinde bir tahkim dairesi oluşturulmalıdır.
- Zorunlu tahkim kaldırılmalıdır.
- Devlet yargısına başvuru hakkı Anayasal haktır. Bu hakkı ortadan kaldıran yasal düzenlemelerden kaçınılmalıdır.
- Hakem listesi oluşturulmalıdır. Söz konusu liste ise spor kamuoyunun ortak iradesi ile belirlenmeli; sadece GSGM ve TFF'nin iradesi nazara alınmamalıdır. Sporcu ve antrenör demekleri ile spor sendikalarının söz sahibi olmalarına imkan verilmelidir.
- Kararlar, tarafların ve hakemlerin kimliklerini açığa çıkaracak detaylar belirtilmeksizin yayınlanmalıdır.
- Tahkim kararlarına karşı CAS'a başvuru yolu tamamen kaldırılmalıdır. İrlanda örneği dışında yerel tahkim kararlarının CAS'a taşınmasına imkan tanıyan başka bir Avrupa devleti bulunmamaktadır.

**Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi**

Teşekkür ederiz Sayın Mert kardeşim. Buyurun. Efendim bu konunun tartışmasını bilahare birlikte yapacağız. Tabii benim de söylediklerinin bazılarına katılmadığımı burada ifade etmem gerekiyor. Özellikle CAS ile ilgili söylediği konulara hem Kısmet'in, hem benim katılmamız mümkün değil. Tabii CAS yolunun tıkanması konusu da ayrıca bir konu. Bu işin TMOK bünyesinde de kurulması konusunda tabii mevcut mevzuatımız muvacehesinde pek imkân yok. Şimdi FIFA ve UEFA daki tahkim uygulaması ile ilgili olarak uzun yıllar Türkiye Futbol Federasyonunda görev yapmış, çok aktif görev yapmış, hukuk kurulu başkan yardımcılığı görevini uzun süre yürütmüş değerli bir kardeşimiz Emre Koçak. Sizlere görüşlerini açıklayacak. Buyurun Sayın Koçak.

Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Sayın başkan, bir soru sorabilir miyim?

**Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi**

Buyurun Haluk Bey.

Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Değerli kardeşimiz dopingten de bahsedecekse ben karşı çıkıyorum.

Emre KOÇAK: Avukat - TFF Hukuk Kurulu Eski Başkan Yardımcısı

Hayır bahsetmeyeceğim.

**Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi**

Efendim lütfen konu dışına çıkmayalım. Buyurun Sayın Koçak.

Emre KOÇAK: Avukat - TFF Hukuk Kurulu Eski Başkan Yardımcısı

Öncelikle hepinize hoş geldiniz diyerek konuşmama başlamak istiyorum. Benim bugünkü konum, FIFA ve UEFA'nın spor tahkimine bakışı. Bu bağlamda aslında konuyu sadece FIFA ve UEFA ile sınırlı tutmamak gerekiyor.

Çünkü spor yargısının içinde bulunduğu sorunları doğru bir şekilde analiz edebilmek için, spor yargısının uluslar arası boyutuna değinmekte fayda var. Mert arkadaşımız kendi konuşmasında buna biraz değindi aslında ama ben de konuşmamı 3 ana başlık altında toplamaya gayret edeceğim. Burada ilk ana başlığım, spor hukukunun gelişimi ve sportif istisna kavramı üzerine olacak. Çünkü bildiğiniz gibi Anayasa Mahkemesi'nin son dönemlerde vermiş olduğu kararlarla, biz bugün Türkiye'de bir spor yargısı sisteminin nasıl olması gerektiğini tartışıyoruz. Bu tartışma bize özgü bir tartışma değildir. Bu tartışma, uzun yıllardan beri Avrupa'nın yaşadığı bir tartışmadır ve orada Birliğin verdiği birçok karar, yaşanmış birçok süreç var. Bizim belki de Türkiye'de temel olarak tartışmamız gereken sportif istisna kavramı ve bunun nerelere kadar uzanabileceği konusudur. Tabii sportif istisna kavramını ortaya çıkartan temel faktör de, sporun ülkedeki yapılanması ve uluslar arası yapılanmasıdır. Bu bağlamda spor yapılanmasını iyi bir şekilde analiz etmeden, bir ülkede spor yargısının nasıl olabileceğini anlayabilmek pek de mümkün olmayacaktır. Bunun ardından FİFA ve UEFA'nın yargı sistemini ele alacağız. FİFA ve UEFA'nın yargı sistemi nasıl? Ne noktaya geldi ve FİFA ve UEFA özellikle kendilerine üye ülke federasyonlarından ne gibi bir yargı sistemi oluşturmasını talep etmektedir? Mert arkadaşımız bunu

çok güzel bir şekilde belirtti. Özellikle yargı sistemi ve ülke federasyonlarından talep edilenlerle ilgili FIFA ile ilgili Türkiye’de çok fazla şehir efsanesi var. Avrupa’da bizdekine benzer bir spor yargılama sistemi oluşturmuş, oluşturabilmiş başka bir ülke daha yoktur. Hatta 208 üye ülke federasyonu arasında da böyle bir sisteme sahip herhangi bir ülke bulunmamaktadır. Bu bağlamda nedir sportif istisna? Temel olarak buna bakmamız gerekiyor. Çünkü spor yargısının, devlet yargısı dışına çıkabilmesi için, sporun kendine ait istisnalarının ve kendine has yapısının doğru bir şekilde ortaya konması lazım. Temel olarak sportif istisna, sportif düzenlemelerin ve buna bağlı kuralların ve bu kurallara aykırılıklardan dolayı doğan hukuki ihtilafların devlet sistemi içinde, farklı bir şekilde ele alınması zorunluluğundan ortaya çıkmış bir kavramdır. Tarihsel sürecine baktığımızda, ilk kez Avrupa Adalet Divanı’nın Walrave kararı olarak bildiğimiz kararda karşımıza çıkıyor, sportif istisna ve bu kararda birlik çok temel bir kural koyuyor. Spor ekonomik bir faaliyet halini almadığı ve saf sportif düzenlemeler sınırında kaldığı sürece, birlik hukuku dışındadır diyor. Yani ne demek istiyor bu ifadesiyle? Birlik ilk kez, Birlik hukukunun kapsamı dışında bir spor hukuku denilen alanın olabileceğini, Walrave kararıyla ortaya koyuyor. Bunun ardından, tabii bu süreç geliyor, devam ediyor. Bu esnada Dona, Lehtonen, daha sonrasında 2006 ya geldiğimizde, Meca-Medina gibi birçok kararda da sportif istisna kavramına Avrupa Adalet Divanı’na değiniyor. Deliege kararında çok ilginç bir tespit yaparak, uyuşmazlıkların, sportif uyuşmazlıkların en ideal çözüm yönteminin spor federasyonları bünyesinde olabileceğini söylüyor ama burada tabii o karar milli takım uygunluğuyla alakalı bir konu olduğundan her türlü sportif olayın da spor federasyonları bünyesinde çözülmesi gerektiğini bu kararda söylemiyor. Tabii oradan Bosman kararına geliyoruz. Hepimizin çok yakından bildiği ve bugün FIFA ve UEFA’nın yargı sisteminin temelini teşkil eden kararda birlik hukuku dışında bir hukukun, ekonomik faaliyet alanında kabul edilemeyeceğini söylüyor özetle, Avrupa Adalet Divanı. Yani işçinin serbest dolaşımı gibi, ekonomik özgürlük gibi konularda birlik hukuku dışında özel bir hukuk alanının olamayacağını ve spor federasyonlarının bu kadar istisnai bir şekilde hareket edemeyeceğini belirtiyor Bosman kararıyla Avrupa Adalet Divanı. Ve saf sportif konularla, sporun ekonomik boyutu konuları arasındaki ayrımı ilk kez biz Bosman kararında çok net bir şekilde görüyoruz. Tabii ki Bosman kararına gelene kadar yaşanan süreçte, en temel özellik sportif yapılanmadan kaynaklanmaktadır. Yani sporun kendine has bir yapılanması olmasından dolayıdır ki, biz bugün sporun kendine has bir yargısı olabileceğinden bahsediyoruz. Nedir spor hukukunu, diğer hukuk alanlarından ayıran ve özel, bağımsız bir alan olarak bugün telaffuz edilmesini sağlayan? Tabii bu görüş Avrupa spor modeline ait bir görüş. Amerikan spor modeli, bu modellemenin tamamen dışında. Baktığımızda, spor, dernek veya şirket tüzel kişiliklerine sahip kurumlar eliyle yö-

netilen ve kurallarının bu kurumlar tarafından büyük ölçüde konulduğu bir yapı içerisinde oluşmakta ve yönetilmektedir. Yani diğer bir ifadeyle bir sivil toplum hareketi olarak karşımıza çıkıyor, spor. Sporun piramit bir yapılanma içinde oluştuğunu görüyoruz. Yani en başında aslında ideal spor modelindeki -biz buna olimpiik hareket diyoruz- olimpiik hareketin en tepesinde IOC nin bulunduğu ve ulusal olimpiyat komitelerinin spor federasyonlarının en altta takım sporlarında kulüplerine, birey sporlarında, sporculara kadar bir çemberde ele alındığını görüyoruz ve spor federasyonlarının kendi yasamalarının, yürütmelerinin ve belli oranda, belli ölçülerde yargılarının olduğunu görmekteyiz. Burada belki sporu, diğer alanlardan ayıran temel faktörlerden biri de, spor federasyonlarının sportif refleksleri olarak ifade ettiğimiz, devletin belli alanlardaki müdahalesine karşı, uluslar arası ve ulusal federasyonların karşı koyma reflekslerinden bahsediyoruz. Son dönemlerde hatırlayacaksanız, Yunanistan'da Federasyon Yönetim Kurulu'na devletin yaptığı müdahalede, FİFA'nın Yunanistan'ı sportif müsabakalar dışında bırakması. Aynı örnek İran ve Polonya için de geçerliydi ki, Türkiye'de de 2007 sonu, 2008 başında, benzer bir sürecin yaşanması söz konusuydu. Bu anlamda baktığımızda, sporun gerçekten kendine has bir yapısı var. Ve bu nedenle de kendine has bir yargı sistemine, belli ölçülerde ihtiyaç duyduğunu görüyoruz. Burada tabii kurallar bütününe baktığımızda, olimpiik hareketin, en üste konulan temel kuralların, alttaki birçok uluslar arası federasyonlarca ve ulusal federasyonlarca da uygulandığını görüyoruz. İşte burada birkaç tane örnek verdim. Spor kurumlarının özerkliği, biz bugün özerklikten çok bahsediyoruz ama özerklik aslında bizimle ve futbolla alakalı bir konu değil. Olimpiik hareketin, olimpiik şartın temel kurallarından bir tanesi, bu sivil hareketin, özerk bir yapılanma içinde oluşması ve devam etmesi talep edilmekte. Oyun kuralları, sporu uluslar arası niteliğe taşıyan en temel konulardan bir tanesidir ve uluslar arası spor federasyonlarının bünyesinde bulunan ve onlardan bazı ölçülerde bağımsız kurullar tarafından dünya da yeknesak olarak uygulanan kurallar bütünüdür oyun kuralları ve her spor alanında, uluslar arası spor federasyonunun koyduğu kurallar çerçevesinde yapılanmaktadır. İşte UEFA'nın Avrupa'da koyduğu kurallarda gördüğümüz gibi. Bu yapılanma içinde diyebiliriz ki, spor federasyonları aslında buldukları ülkelerde birer devletçik gibi hareket etme talebi içindedirler. Bu bazı ülkelerde tam bir devlet modeli olarak karşımıza çıkar ki, Türkiye Futbol Federasyonu tam bir futbol devletidir Türkiye için. Çünkü kendi yasaması vardır, yürütmesi vardır. Kapalı bir yargı sistemi vardır ve verdiği kararlar kesin ve nihaidir. Tam bir yargı sistemi ve bu yargı sistemi açısından dünya da tektir. Kendi kanunuyla kurulmuş, kendi yasamasını, yürütmesini yapan ve bu kurallara aykırılıklar halinde, kendi yargı sistemini oluşturan, tek kurul, Türkiye Futbol Federasyonu. Başka Avrupa ülkelerine baktığımızda, mesela Almanya Futbol Federasyonu, İspanya Fut-

bol Federasyonu, bunlar için sadece disiplinler konularında ve oyuncu uygunluğu dediğimiz konularında belli bir yargı mekanizmasına sahip, yani kendi bünyelerinde sportif ihtilafların ekonomik boyutuyla ilgili, yani sözleşmesel ihtilaflarla ilgili, kesin ve nihai kararlar veren yargı mercilerine sahip değiller. Bu bağlamda Türkiye Futbol Federasyonu'nun farklı yapısı, çok net bir şekilde ortaya çıkmakta. Buradan FİFA'ya geldiğimizde, bu yapılanma içerisinde olimpiik harekette, futbolla ilgili her türlü düzenlemeyi yapmaya yetkili, IOC ye bağlı, bir uluslar arası spor federasyonu olarak karşımıza çıkmakta. FİFA, bir dernek, İsviçre'de tescilli bir dernek, bu anlamda dünya daki futbolu yöneten bir kurumun bir dernek olması, zaten sportif yapılanmanın ve spor hukukunun farklılığını açık bir şekilde ortaya koyan en önemli faktörlerden bir tanesidir. Kendisine üye 6 tane konfederasyonla da tüm dünya daki futbolu yönetmektedir. FİFA'nın nasıl bir yargı sistemi var? Bildiğiniz gibi, Bosman kararından sonra değişen transfer talimatı ki, o süreçte işte FİFA ve UEFA'nın Avrupa Komisyonu ile yaptığı yoğun görüşmeler neticesinde 2001 yılında hazırlanan transfer talimatına bağlı olarak, FİFA kendi bünyesinde, uluslar arası nitelikte ekonomik ihtilafları da karara bağlayan iki tane merci oluşturdu ve bu yapı içerisinde FİFA'nın iki tane temel yargı mekanizması var. Bunun ilki, disiplin mekanizması, yani FİFA müsabakalarında meydana gelen ihtilaflarla ilgili kararları veren üçlü bir kurul yer almaktadır. Disiplin kurulu ve onun üzerinde Temyiz Kurulu ve etik kurallara aykırılıklarla ilgili FİFA Etik Kurulu, sözleşmesel ihtilaflarla ilgili karar veren ise, Oyuncu Statüleri Komitesiyle Uyuşmazlık Çözüm Dairesi'ni görmekteyiz. Burada sporun kendine has yapısından ortaya çıkan bazı özellikler var tabii ki, genel olarak disiplin yargılaması, ülkelerdekine benzer yargılamalar olmasına rağmen, burada en altta yazdığımız ifade, spor yargısının ve spor kurumları tarafından verilen kararların, infazına ilişkin çok önemli bir madde. Çünkü FİFA ve CAS tarafından verilen kararların, temel olarak infaz yöntemi sportif yaptırımlar yoluyla olmaktadır. İşte sıklıkla duyduğumuz, kulüplerin, FİFA ve CAS tarafından verilen kararlara uymamaları halinde bu kararların infazı için FİFA Disiplin Kurulu harekete geçmekte ve para cezası, puan silme ve küme düşürme cezaları vermekte. İşte bu spor hukukunun kendine has yapısı içerisindeki mekanizmalardan birini oluşturmakta, diğer maddeler zaten bildiğimiz klasik disiplinler maddeler, ama bu en sonunda bahsettiğimiz madde, spor hukukunun ayrıcalığını ve farklılığını ortaya koyan maddelerden bir tanesi. Peki FİFA'nın nasıl bir yargı yetkisi mevcut. Bu anlamda öncelikle FİFA kendi boyutunda, uluslar arası boyuttaki ihtilaflara karar verirken, hiçbir zaman devlet mahkemelerinin yetkisini ortadan kaldıran bir düzenleme yapmış değil, zaten böyle bir düzenlemeyi İsviçre merkezli bir derneğin bu anlamda yapması da hukuken mümkün değildir. O yüzden FİFA talimatlarını sıklıkla görmüşsünüzdür, devlet mahkemelerine gitme yetkisine halel gelmeksizin bu tarz yargılamaların ya-

pılabileceği açık bir şekilde belirtilmiştir. İşte burada FİFA uluslar arası transfer sertifikasına bağlı ihtilaflarla ilgili karar vermekte, uluslar arası boyutu bulunan ve ulusal bağımsız ve tarafsız bir tarafsız mahkemesinin bulunmadığı durumlarda, belki bu kısımlar bizim açımızdan önemli, çünkü ulusal federasyon bünyesinde, bağımsız ve tarafsız bir yargı mercinin bulunduğu konularda ve bu yargı mercii FİFA tarafından tanınırsa, aslında bir merci demekten ziyade, bir sistem demek daha uygun olacak, böyle bir sistem bulunursa, bu durumlarda FİFA kendi yargılama yapmaksızın ilgili ülkede yapılan yargılamayı kabul etmekte ve tanımaktadır. Ama şunu açıkça ifade etmek gerekir ki, Türkiye Futbol Federasyonu bünyesindeki yargı sistemi bu anlamda tam bağımsız ve tarafsız bir tahkim mahkemesi veya tahkim yargılaması olarak kabul edilmemektedir. Bunun da temel nedenlerine birazdan kısaca değineceğiz. İki tane kendi bünyesinde, ekonomik ihtilaflara karar veren mercisi var. Bunlardan bir tanesi, Oyuncu Statüleri Komitesi ki, teknik direktör ihtilafları ile kulüpler arasındaki ihtilaflara karar vermekte, bu kararlara karşı da süresi içerisinde CAS'a başvuru imkânı mümkün olmaktadır. Uyuşmazlık Çözüm Dairesi ise, bizim şu anda Türkiye Futbol Federasyonu bünyesinde kurulmuş olan Uyuşmazlık Çözüm Kurulu ile aynı yapıya sahip, aynı denilebilir ki, bizim Türkiye'deki Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun yapısı, FİFA'nın da bir adım ötesine geçerek, antrenörler için de hakem heyeti atama imkânı tanımıştır. FİFA'da böyle bir şey yoktur. Antrenörler için böyle bir hak tanınmamıştır. Üyeleri eşit oranda, kulüpler birliğinden, Avrupa Kulüpler Birliği'nden ve Futbolcular Birliği'nden fifpro'dan gönderilmektedir ve bu anlamda eşit temsil ve adil yargılama prensiplerine uyulması sağlanmaya çalışılmaktadır ve bu kararlara karşı da 21 gün içinde CAS'a başvuru imkânı mümkündür. Buradan UEFA'ya geldiğimizde, UEFA bildiğiniz gibi, FİFA'ya bağlı, Avrupa'da futbolu yönetmekle görevli bir uluslar arası konfederasyon, bu da İsviçre'nin Lion kentinde kurulmuş bir dernek. Ve Avrupa futbolu ile ilgili temel vazifeleri var. Nedir bunlar? İşte, Avrupa futboluyla ilgili düzenlemeleri yapmak, Avrupa'daki organizasyonları yapmak ve Avrupa futbolunun dünya daki sesi olmak ki özellikle Avrupa Adalet Divanı'nın vermiş olduğu kararlar neticesinde, FİFA'nın Avrupa Komisyonu ile yaptığı görüşmelerde, UEFA da aktif bir şekilde bulunmuş ve hatta ülke federasyonlarının statülerinde ve yargı sistemlerinde oluşma süreçlerinde de UEFA müdahalelerde bulunarak, statülerin oluşumunda katkıda bulunmuştur ki bizim 2007 yılında yaşadığımız, benzer süreçlerde FİFA ile beraber UEFA da her zaman hazır bulunmuş ve statülere müdahale etmiştir. UEFA'nın yargı organlarına baktığımızda, UEFA'nın bünyesinde, ekonomik boyutlu ihtilaflar, sözleşmeden doğan ihtilaflar hakkında karar veren herhangi bir yargı mercii bulunmamaktadır. UEFA sadece kendi müsabakalarında meydana gelen disiplin ihlalleriyle ilgili karar veren 3' lü bir mekanizmaya sahiptir ki, Türkiye Futbol Federasyonu bünyesindeki yargı sis-

temi, disiplinler anlamdaki yargı sistemi de birebir UEFA modellenerek oluşturulmuştur. Bizim de Türkiye Futbol Federasyonu bünyesinde disiplin müfettişlerimiz var, yargılamaları başlatan ve kararların artırılması ve azaltılması için tahkime başvurma yetkisine sahip olan. Ve denetim ve disiplin kurulu da aynı şekilde oluşmuştur. Şimdi gelelim

FİFA tarafından talep edilen yargı sistemine, yani ülkelerden FİFA nasıl bir yargı sistemi oluşturulmasını talep etmektedir? Aslında burada temel olarak şunu söylemek gerekir: FİFA' nın bu talepleri, ülkeler açısından bağlayıcı nitelikte değildir. Çünkü ülkenin ulusal mevzuatına ve kendi hukukuna FİFA' nın doğrudan bir müdahale yapması zaten söz konusu olmamaktadır. İspanya'da kulüple sporcu arasında çıkan ihtilaf doğrudan bir iş ihtilafıdır ve iş mahkemeleri karar verir. Almanya'da benzer konularda iş mahkemeleri karar vermektedir. Tarafların bazı durumlarda ihtiyari tahkime gitme hakkı bile olmamaktadır ki, iş sözleşmelerinin kamu niteliği vasfından kaynaklanmaktadır bu birçok ülkede, bizim ülkemizde bizden talep edilen şeyler, dünyanın ve özellikle ki Avrupa'daki birçok ülkenin bünyesinde bulunmayan bir yapıdır. Bunu talep etmekteki temel sebep, 2001 yılı ardından FİFA' nın yargı mercilerini oluşturması sonrasında dünya daki uluslar arası nitelikli ihtilaflara karar veren Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun, çok sayıda karar altında kalması ve bu yüzden hantallaşması ki bir tahkim mahkemesinden beklenen en önemli konulardan bir tanesi, hızlı karar vermesi ki, birçok karar var, FİFA' da 3 yılda, 4 yılda verilen. Ulusal mevzuatta ve ulusal hukuk sistemlerinde bile olmayan bir yavaşlıkla bu dönemde kararlar verilmekteydi ve FİFA 1010 sayılı sirkülerle ulusal futbol federasyonları bünyesinde, nasıl bir tahkim heyeti oluşturulması, temel prensiplerin nasıl olması gerektiğini ortaya koydu. Daha sonrasında 1129 sayılı sirküleriyle de ulusal uyuşmazlık çözüm kurulları kurulmasını talep etmeye başladı. Tabii ki ilgili ülke mevzuatının izin vermesi doğrultusunda. Neydi bu sirkülerdeki 4 temel başlık? Bir ulusal uyuşmazlık çözüm kurulunun nasıl oluşması gerekiyordu? Burada en temel oluşum, tarafların heyetin oluşumun-

da eşit etkiye sahip olması. Yani bir 5 kişilik bir heyette, bir taraf iki üye atayabiliyorsa, diğer tarafın da iki üye atayabilmesi. Temel olarak Uyuşmazlık Çözüm Dairesi'ne baktığımızda FIFA'daki benzer bir yapılanmayı, Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulu açısından da söylemek mümkün. Bu anlamda heyet oluşumunda, tarafların eşit etkiye sahip olma prensibi. Bağımsız ve tarafsız bir tahkim yapısı oluşturulması. Bu bağımsız ve tarafsızlığın, mali açıdan idari açıdan, tam olarak gerçekleştirilmesini talep etmekte, usuli kurallarla ilgili adil yargılama hizmeti sunulması talep edilmekte, yani tarafların eşit temsilinin, adil yargılamanın, yargılamanın her aşamasında, sergilendiği bir sistem oluşturulması bu anlamda gerekmektedir. Ve işte belirttiğimiz gibi, 1129 sayılı sirkülerle de ülkelere, eğer mevzuatları müsaade ediyorsa, kendi bünyelerinde bir hizmet olarak, zorunlu olmaksızın futbolla ilgili, ekonomik ihtilaflarda karar verme imkânı ve talebiyle gelmiştir ki, buradaki en temel tartışma, ulusal hukuklarda verilen birçok kararın birbiriyle uyuşmaması ve 2001 sonrasında çıkan sportif ceza dediğimiz, yetiştirme tazminatı dediğimiz, dayanışma katkısı dediğimiz kuralların, ulusal mevzuatlarda olmaması ve bu durumda da ülkeler arasında ciddi farklılıkların bulunması ve tabii ki bir de FIFA'nın iş yükü temel alınarak böyle bir sisteme gidilmesi gayret edilmiştir. Peki bunun sonucunda, Türkiye Futbol Federasyonu ne yaptı? Türkiye Futbol Federasyonu işte 2007 yılında başlayan çalışmalar neticesinde 3813 sayılı değiştiren 5719 sayılı kanunla 4 Aralık 2007 tarihinde Türkiye Futbol Federasyonu uyuşmazlık çözüm kurulunu kurdu. Bu tamamen 1010 sayılı sirkülerde gösterilen prensiplere uygun ve Türkiye Futbol Federasyonu FIFA'nın Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'yla eşdeğer anlamda bir yapıya sahip olan bir kurul oluşturulması hedeflendi ve bu yapı oluşturuldu. Ancak tabii burada bir altını çizmemiz gereken bir konu var. Bu yapıyı kurarken bunun üst merci olarak kurduğu, Türkiye Futbol Federasyonunun Tahkim Kurulu'nun yapısı ise, tüm üyeleri, Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu tarafından atanan bir yapıyla ortaya çıkartıldı. Hatırlayacaksınız 3813 sayılı kanunda Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu üyelerinin, 5 asıl, 5 yedek üyenin tamamı, Türkiye Futbol Federasyonu genel kurulu tarafından 4 yıllığına seçilmekteydi, bu kanundan önce. Bu durumda tabii Türkiye Futbol Federasyonu genel kurulu, % 80, % 85 i kulüpler ağırlıklı olan bir yapı ve bu yapı neticesinde seçilen Tahkim Kurulu'nun bağımsızlığı ve tarafsızlığı ciddi olarak tartışılmaktaydı. Ne oldu sonrasında? Türkiye Futbol Federasyonu kanunıyla beraber bu yapıyı değiştirdi, ama nasıl bir yapı değişikliğine gitti? 7 tane üyeden bir kurul oluştu. Ve bu üyelerin tamamı Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu tarafından atanan bir yapı halini aldı. Ve bu anlamda da yine Türkiye Futbol Federasyonu genel kurulunun seçtiği Yönetim Kurulu tarafından atanan bir Tahkim Kurulu oluştu. Bu bağlamda o dönemde FIFA ile yapılan görüşmeler neticesinde, halihazırdaki yapının, bağımsız tarafsız bir

tahkim yargılama sistemi sunmadığı ve bu anlamda da uluslar arası nitelikteki ihtilaflarda hâlâ FİFA'nın yetkili olduğu sonucunu doğurdu ki, FİFA bunu çok açık bir şekilde birçok toplantısında belirtti. İki temel sorun, hâlâ geçerliliğini korumakta, belki Anayasa Mahkemesi verdiği kararlarda, Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu'nun yapısı ile ilgili çok genel bir şey söylemedi, kararların icrası, kesinliği ile ilgili konuştu ama yapısı ile ilgili de çok ciddi problemler olduğunu söylemek güç değil. Çünkü ilk derece yargı kurulu, her ne kadar bağımsız, tarafsız bir yargı kurulu niteliğini alsa da son sözü söyleyen üst kurul, Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu, bu yapısıyla sorunludur, çünkü kulüpler ağırlıklı bir genel kurulun seçtiği Yönetim Kurulu tarafından doğrudan atanmaktadır. Tüm mali yapısı, Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulunun elindedir, tüm finansmanı Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu eliyle Futbol Federasyonu tarafından sağlanmaktadır ve ikinci bir sorun Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu tarafından verilen idari kararlara karşı da son sözü söyleyen kurul, yine bu kuruldur. Yani Yönetim Kurulunun verdiği kararlara karşı, Yönetim Kurulunun tüm üyelerini atadığı Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu kesin ve nihai olarak karar vermekte. Benzer bir süreç olduğu için kısaca değinerek konuşmama son vereceğim. CAS'ın oluşumunda da buna benzer sıkıntılar yaşanmıştı. Bildiğiniz gibi 1983 yılında Lozan'da kurulan CAS, IOC ile çok doğrudan bir organik ve mali yapı içerisindeydi. Bir gün uluslar arası binicilik federasyonu, IOC'ye üye bir uluslar arası federasyonun bünyesinde bulunan bir Alman binici, atında doping çıkması nedeniyle, disiplin cezasına çarptırıldı ve bu karara karşı CAS'a başvurdu. CAS bu kararı kısmen onadı ama bu karardan memnun olmayan sporcu, bu karara karşı İsviçre Federal Mahkemesi'ne gitti. İsviçre Federal Mahkemesi'ne gittiğinde dedi ki, IOC ile doğrudan bağlantısı olan uluslar arası binicilik federasyonu tarafından yapılan yargılama neticesinde, nihai kararı verecek, bağımsız, tarafsız bir tahkim mahkemesi oluşması gerekirken, IOC ile doğrudan organik bağı bulunan binicilik federasyonu kararına karşı, CAS kararı vermiştir ve CAS'ın tüm üyeleri IOC ve IOC'ye bağlı kurullar tarafından atanmaktadır ve mali yapısı, doğrudan IOC'ye bağlıdır. Bu anlamda CAS benim için bağımsız ve tarafsız bir yargılama sunamamaktadır. 1994 yılında İsviçre Federal Mahkemesi verdiği kararda, söz konusu olayda doğrudan bir risk bulunmasa bile, IOC'nin taraf olacağı ihtilaflarda, bu bağımsızlık ve tarafsızlığın ciddi anlamda tehlikede bulunduğu ve CAS'ın bu yapısı ile bağımsız, tarafsız bir tahkim mahkemesi niteliğinde olmadığını belirtti ve onun ardından kurulan üst kurul, Aykes, CAS'ın tüm üyelerini atamaya başladı ve CAS'ın mali yapısıyla ilgili IOC ile olan organik bağı ortadan kaldırıldı ve CAS bugünkü yapısını aldı. Zannedersem Türkiye Futbol Federasyonu açısından da söz konusu tehlikeler halihazırda geçerliliğini sürdürmekte. Burada tabii yapısal anlamda ciddi sıkıntılar bulunmaktadır. Bu yapısal anlamdaki

sıkıntılar, Anayasa Mahkemesi kararı neticesinde ne kadar değişir? Çünkü Anayasa Mahkemesi kararı hiç onunla ilgilenmedi. Çünkü yapı zaten 5894 sayılı kanunla statüye bırakılmış durumda ve o hiç değerlendirilmedi ama bir Anayasa Mahkemesi kararını beklemeksizin, bu yapının yanlış olduğunu herhalde daha açık bir şekilde ortaya koymaya gerek yok. Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu'nun söz konusu yapısı, hukuk güvenliği açısından son derece sorunludur ve bu yapının bundan sonraki çalışmalarda da değiştirilmesi gerekiyor. Teşekkür ediyorum.

FIFA ve UEFA

*Sporun uluslar arası
yargısı*

Av. T. Emre Koçak

Spor yargısının uluslar arası boyutu

- Spor hukukunun gelişimi ve “sportif istisna” kavramı
- Sportif yapılanma
- FIFA ve UEFA’nın yargı sistemi

Sportif İstisna

- “Sportif istisna” kavramı temel olarak sportif düzenlemelerin ve buna bağlı ortaya çıkan hukuki sorunların devlet sistemi içinde farklı bir şekilde ele alınması zorunluluğundan ortaya çıkmaktadır.
- Tarihsel sürecini incelediğimizde, bu kavrama ilk olarak 1974 yılında Avrupa Adalet Divanı tarafından verilmiş olan “Walrave kararı”nda rastlamaktayız.
- Anılan kararda “spor, ekonomik bir faaliyet halini almadığı ve tamamen sportif düzeyde kaldığı sürece Avrupa Birliği hukukunun kapsamı dışında kalacağı” açıkça belirtilmiştir.

Sportif İstisna

- Bu kararın ardından Avrupa Adalet Divanı tarafından verilmiş olan “Deliege kararı”nda da sportif düzenlemelere bağlı çıkan uyumsuzlukların en ideal çözümünün spor federasyonlarınca yapılacağına hükmedilmiştir.
- Bosman kararı ise bu anlamda bir milat oluşturmuş ve sporun ciddi ekonomik etkileri bulunan sorunlarının Birlik hukukunun temel prensiplerine aykırı bir şekilde düzenlenemeyeceği belirtilmiştir.
- Görüldüğü gibi, sporun içindeki bir konunun ne zaman “saf sportif” bir konu, ne zaman devletin hukuku içinde ele alınması gereken bir konu olduğu tartışması uzun yıllardır devam eden bir sorundur.

Sportif Yapılanma

- Spor “hukuku” diğer tüm hukuk dallarından farklı bir yapılanmaya sahiptir.
 - Dernek ve şirket tüzelkişiliklerine sahip kurumlar eliyle yönetilmektedir. Bir sivil toplum hareketi niteliğindedir.
 - Kurallarının büyük bir çoğunluğu bu dernek ve şirketler tarafından konulmaktadır.
 - Piramit bir yapılanma içinde teşkilatlanmaktadır.
 - Kendi “yasaması”, “yürütmesi” ve “yargısı” mevcuttur.
 - Ulusal olmaktan çok uluslararasıdır.
 - Devlet müdahalesine karşı sportif refleksleri bulunmaktadır.

Sportif Yapılanma

- Piramit yapılanma uyarınca bir üstte bulunan kuruluşun genel düzenlemeleri altında bulunan kurumlar için uyulması zorunlu birer kural olabilmektedir. Örn:
 - Spor kurumlarının özerkliği (Olympic Charter)
 - FIFA organizasyonu altındaki futbol müsabakalarının IFAB tarafından düzenlenen Futbol Oyun Kuralları uyarınca oynanması zorunluluğu (FIFA Statutes)
 - Avrupa'da yer alan ve UEFA'ya üye diğer ülkeler arasında organize edilecek özel futbol karşılaşmalarını sadece UEFA Müsabaka Organizatörü lisansına sahip kişilerin yapabilmesi (UEFA Match Agents Regulations)

Sportif Yapılanma

- Bu yapılanma içinde spor federasyonlarının birer "devletçik" gibi hareket ettikleri söylenebilir. Buradaki en temel sorunu ise yargı sistemi oluşturur.
- Her spor federasyonu belli ölçüde kendi koyduğu kurallara aykırılıkları denetleyen yargı mekanizmalarına sahiptir.
- Bazı ülkeler tam bir DEVLET gibi tüm yargı sistemini kendi bünyesinde toplamaya başarabilmiştir. (Türkiye Futbol Federasyonu)
- Birçok Avrupa ülkesi ise bu yargı gücüne sadece disiplinli ihtilaflar ve oyuncu uygunluğuna ilişkin konularda sahiptir. (Almanya Futbol Federasyonu – İspanya Futbol Federasyonu)
- Sözleşmeden doğan ihtilaflar ise bu ülkelerde devlet yargısı tarafından ele alınarak karara bağlanmaktadır.

FIFA'nın Yapısı

- Uluslararası Federasyonlar – (IFs) - (FIFA):
 - Uluslararası federasyonlar IOC'ye bağılı olarak kendi spor dalları ile ilgili uluslararası düzenlemeleri yapmakla yükümlüdürler. FIFA, futbolun uluslararası federasyonudur.
 - İsviçre'de tescilli bir dernek olan FIFA'nın genel merkezi de İsviçre'nin Zürih kentindedir. Dünya futbolunun en üst kuruluşu niteliğine sahip FIFA'nın üyeleri; ulusal federasyonlar ve ulusal federasyonların buldukları bölgelere oluşturulmuş olan futbol konfederasyonlarıdır.
 - FIFA'ya üye altı konfederasyon; UEFA (Avrupa), CONMEBOL (Güney Amerika), AFC (Asya), CAF (Afrika), CONCACAF (Kuzey ve Orta Amerika ve Karayipler), OFC (Okyanusya).

FIFA Yargı Organları

- Disiplin Yargılaması Yapmaya Yetkili Organlar;
 - FIFA Disiplin Kurulu
 - FIFA Temyiz Kurulu
 - FIFA Etik Kurulu
- Sözleşmesel İhtilaflarla İlgili Yargılama Yapan Organlar;
 - Oyuncu Statüleri Komitesi (Player Status Committee)
 - Uyuşmazlık Çözüm Dairesi (Dispute Resolution Chamber)

FIFA Disiplin Organları

- FIFA Disiplin Kurulu;
 - FIFA tarafından organize edilen müsabakalarda meydana gelen ihlaller ile ilgili disiplin yargılaması sürdürerek karar vermek,
 - Diğer konfederasyon, federasyon veya sportif organizasyonların yetki kapsamına girmesine rağmen, bu kurumların gerekli yargılama faaliyetini yapmadığı ve FIFA'nın temel prensiplerini ağır surette ihlal eden eylemlerle ilgili olarak yargılama yapmak,
 - Ağır disiplin ihlalleri ile ilgili olarak konfederasyon ve ulusal federasyonlar tarafından verilen disiplin cezalarının tüm dünyada etkili hale gelmesine yönelik inceleme yaparak karar vermek,
 - FIFA ve CAS tarafından verilen kararlara uyulmaması halinde bu kararlara uymayanlarla ilgili olarak inceleme yaparak karar vermek,

FIFA'nın Yargı Yetkisi

- FIFA Transfer Talimatı uyarınca (m.22); **(mahkeme yetkisi !)**
 - Kulüp ile futbolcular arasında çıkan ITC'ye bağlı ihtilaflarda,
 - Uluslararası boyutu bulunan ve ulusal bağımsız – tarafsız bir tahkim mahkemesinin bulunmadığı durumlarda kulüp ile futbolcular arasında çıkan sözleşmesel ihtilaflarda,
 - Uluslararası boyutu bulunan ve ulusal bağımsız - tarafsız bir tahkim mahkemesinin bulunmadığı durumlarda kulüp veya federasyon ile teknik direktörler arasında çıkan sözleşmesel ihtilaflarda, (PSC)
 - Farklı federasyonlara bağlı kulüpler arasında yetiştirme tazminatı ve dayanışma payına ilişkin çıkan ihtilaflarda,
 - Farklı federasyonlara bağlı kulüpler arasında çıkan ve yukarıda sayılmayan ihtilaflarda, (PSC)

FIFA Oyuncu Statüleri Komitesi

- Yargı Yetkisi;
 - Uluslararası boyutu bulunan Teknik Direktör ihtilafları,
 - Farklı federasyonlara bağlı kulüplerin diğer ihtilafları,
- En az 3 üyenin katılımıyla toplanarak çoğunlukla karar alır.
- Acil durumlarda ve olayın mahiyeti gereği Kurul ile karar alınmasına gerek olmayan durumlarda ve İTC'ye bağlı geçici tescil taleplerinde tek hakemli olarak karar alınabilmektedir.
- Yargılamalar, kural olarak, dosya üzerinden yapılmaktadır.
- Kurul veya tek hakem gerekli görürse kararın sadece hüküm fıkrasını tebliğ edebilmektedir. Bu tebliği takip eden 10 gün içinde yazılı olarak talep edilmesi halinde gerekçeli karar da gönderilmektedir.
- Kararlara karşı CAS'a 21 gün içinde başvuru hakkı mevcuttur.

FIFA Uyuşmazlık Çözüm Dairesi

- FIFA Oyuncu Statüleri Komitesi'nin yargı yetkisi kapsamı dışında kalan sözleşmesel ihtilafları inceleyerek karara bağlar.
- Oluşumu;
 - Kurul'un üyeleri futbolcu birlikleri ve kulüp-lig birliklerinin eşit sayıda önerdiği üyelere oluşur ve her heyete başkanlık eden Başkan ise FIFA tarafından atanır.
 - Eşit temsil ilkesi uyarınca en az 3 kişilik heyetler halinde karar verir (Uygulamada beş kişilik heyetler halinde karar almaktadır).
- Yargılama usulü Oyuncu Statüleri Komitesi ile aynıdır.
- 50.000 CHF'ye kadar olan Yetiştirme Tazminatı veya Dayanışma Payı taleplerine ilişkin başvurularda ve Kulüp ile Futbolcu arasındaki ihtilaflarda herhangi bir yargılama harcı alınmamaktadır.
- Bu kararlar aleyhine de 21 gün içinde CAS'a başvuru mümkündür.

UEFA'nın Yapısı

- Konfederasyonlar – (CONs) - (UEFA):
 - Her spor dalının bir konfederasyonu bulunmamaktadır.
 - Uluslararası federasyonlara bağlı olan konfederasyonlar kendi coğrafi bölgelerinde faaliyet göstermekte ve düzenlemeler yapmaktadırlar.
 - FIFA tarafından tanınan 6 konfederasyon bulunmaktadır.
 - TFF olarak bağlı bulunduğumuz konfederasyon olan UEFA bir dernek olup merkezi İsviçre'nin Nyon kentindedir ve kendisine üye 53 tane ulusal federasyon bulunmaktadır.

UEFA'nın Yapısı

- UEFA'nın Görevleri;
 - Avrupa Futbolu ile ilgili her türlü düzenlemeyi yapmak ve bu konuda FIFA ile beraber hareket etmek,
 - Avrupa'da uluslararası nitelikte sportif organizasyonlar düzenlemek ve bunları denetlemek,
 - Elde edilen gelirleri dayanışma ilkeleri doğrultusunda geri dağıtmak ve futbolun tabana yayılmasına yönelik çalışmalar yürütmek,
 - Avrupa futbolunun dünyadaki sesi olmak.

UEFA'nın Yargı Organları

- UEFA'nın yargısal yetkisi FIFA'nın yargı yetkisi kadar geniş değildir.
- UEFA bünyesinde sözleşmesel ihtilafları karara bağlamak amacıyla kurulmuş herhangi bir yargı organı bulunmamaktadır.
- UEFA'nın disiplin ile ilgili konuları karara bağlamak amacıyla oluşturulmuş organları;
 - UEFA Denetim ve Disiplin Kurulu
 - UEFA Disiplin Müfettişleri
 - UEFA Temyiz Kurulu (UEFA Tahkim Kurulu)

FIFA tarafından talep edilen yargı sistemi

- FIFA ve UEFA, futbol alanında faaliyet gösteren ve kendisine bağlı tüm ulusal federasyonlardan kendi bünyeleri içinde iki kademeli bir disiplin yargı sistemi kurulmasını talep etmektedir.
- Sözleşmeden doğan ihtilaflarda ise, **ÜLKE YARGI SİSTEMİ**'nin müsaade ettiği ölçüde bir yargı hizmeti sunması istenmektedir.
- Bu yargı sisteminin oluşumundaki temel metin ise FIFA'nın 1010 sayılı Sirküleridir.

FIFA tarafından talep edilen yargı sistemi

- Anılan sirküler uyarınca bir ulusal futbol federasyonunun sözleşmeden doğan ihtilaflar hakkında oluşturacağı yargı kurullarının;
 - Heyetin oluşumunda tarafları eşit etkiye sahip olması
 - Bağımsız ve tarafsız bir tahkim yapısı oluşması
 - Adil yargılama hizmeti sunulması,
 - Taraflara eşit muamele edilmesi, unsularını taşıması gerekmektedir.
- Bu bağlamda 1129 sayılı Sirküler ile de Ulusal Uyuşmazlık Çözüm Kurulları'nın oluşumu desteklenmiştir.

FIFA tarafından talep edilen yargı sistemi

- Türkiye Futbol Federasyonu da ilk olarak 4 Aralık 2007 tarihinde yürürlüğe giren 5719 sayılı Kanun ile ilk derece yargı kurulu olarak, FIFA'nın 1010 sayılı sirkülerinde belirttiği prensiplere uygun bir kurul oluşturmuştur.
- Ancak bu yapıyı kurarken, tüm üyelerinin TFF Yönetim Kurulu'nun atamış olduğu TFF Tahkim Kurulu'nun oluşturarak bir anlamda sirkülerin açık düzenlemelerinin dışına çıkmıştır.
- Kulüplerin %85'ine hakim oldukları TFF Genel Kurulu tarafından seçilen TFF Yönetim Kurulu tarafından atanan TFF Tahkim Kurulu, bu yapısı ile yargı sistemindeki sorunun devam etmesine sebebiyet vermiştir.

FIFA tarafından talep edilen yargı sistemi

- Bu noktada iki temel sorun hala geçerliliğini sürdürmektedir;
 - İlk derece yargı kurulu her ne kadar tarafları temsil eden kuruluşlarca atanmış olsa da, son sözü söyleyen üst kurul halihazırda yapısal olarak sorunludur.
 - TFF Yönetim Kurulu tarafından verilen idari kararların da tek denetim merci konumunda bulunan TFF Tahkim Kurulu'nun söz konusu oluşumu hukuk güvenliği açısından sorun teşkil etmektedir.

CAS'ın oluşum süreci

- Son olarak benzer bir örnek olması nedeniyle CAS'ı yaşamış olduğu süreci özetlemekte yarar vardır.
- CAS, 1983 yılında kurulduğunda tüm üyeleri IOC ve IOC bağlısı kurumlarca atanmaktaydı ve tüm finansmanı da doğrudan doğruya IOC tarafından karşılanmaktaydı.
- Alman bir binici olan Elmar Gundel, bir doping olayı nedeniyle CAS tarafından cezaya çarptırılmıştır.

CAS'ın oluşum süreci

- Bu karara karşı İsviçre Federal Mahkemesi'ne başvuran Elmar Gundel, kendisine ilk cezayı veren Uluslar arası Bincilik Federasyonu'nun IOC'nin bağlı olduğunu, IOC tarafından finanse edilen ve üyeleri atanmış CAS'ın bağımsız olamayacağını ileri sürmüştür.
- İsviçre Federal Mahkemesi ise, söz konusu olayda bu risk belirgin olmasa da, IOC'nin taraf olacağı bir ihtilaf durumunda, CAS'ın IOC tarafından finanse edilmesinin ve üyelerinin IOC tarafından atanmasının ciddi bir sorun oluşturacağını belirtmiştir.
- Bu karar üzerine ise CAS ile IOC arasındaki organik ve mali bağ tam olarak ortadan kaldırılmış ve CAS bugünkü yapısına kavuşmuştur.

FIFA ve UEFA

*Sporun uluslar arası
yargısı*

Av. T. Emre Koçak

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Teşekkürler Sayın Koçak. Gerçekten kapsamlı ve bize çok güzel bilgiler veren bir tebliğ sundunuz. Bunu da tabii tartışmasını biraz sonra yapacağız. Şu anda 5 dakikalık bir rötarımız var. Fazla bir gecikmemiz yok. Taner Ayanoğlu kardeşimiz buyurun, şimdi siz Anayasa Mahkemesinin bu iptal kararlarıyla ilgili açıklamalarınızı yapın, birinci kararı geçen sene ana hatlarıyla tartışmıştık, ancak gerekçeli kararı yayınlanmamıştı. Bu toplantıda zannediyorum gerekçeli kararlar ilgili biraz daha açıklamalar yapacaksınız, bir de TFF ile ilgili karar hakkında yorumlarınızı lütfederseniz bizleri aydınlatırsınız memnun oluruz, buyurun, söz sizin.

***Yrd. Doç. Dr. Taner AYANOĞLU –
Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Teşekkür ederim sayın başkan. Şimdi bildiğiniz üzere, geçen sene de benzeri bir toplantı yapılmıştı ve o toplantıda Anayasa Mahkemesinin 2 Temmuz 2009 tarihli Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Tahkim Kurulu ve çerçeve statü ile ilgili verdiği kararlar ilgili burada bir tebliğ sunmuştum. Tabii o tebliği sunduğumuz dönem içerisinde, Anayasa Mahkemesinin elimizde bir tek kısa kararı vardı. Ve o kısa karar üzerinden, Anayasa Mahkemesinin hangi gerekçelerle, ilgili konularda bir iptal kararı vermiş olabileceği üzerine deyim yerindeyse kehanetlerde bulunmuştuk. Ancak doğrusunu söylemek gerekirse, bize bu noktada Anayasa Mahkemesinin daha önce vermiş olduğu

kararlar yol gösterici nitelikteydi. O tebliğde Anayasa Mahkemesi kararı, Yüksek Mahkemenin daha önceki içtihatları ve tahkimle ilgili vermiş olduğu kararlar çerçevesinde bir değerlendirmeye tabi tutulmuş idi. Şimdi aradan bir yıl geçti, şu an elimizde iki tane Anayasa Mahkemesi kararı var. Bunlardan biri de Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulu kararlarına karşı yargı mercilerine başvuramaz hükmünün iptaline ilişkin karar. Ancak bu karar da şu aşamada henüz kısa karar şeklinde elimizde mevcut. Dolayısıyla bu kararın da hangi gerekçelerle verilmiş olduğu konusunda yine birtakım öngörülerde bulunmak durumunda kalacağız. Tabii her iki karardan sonra ortaya çıkan bir durumda yapılabilecekler şunlardır: Konuyla ilgili gerek Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulu, gerek Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesindeki tahkim kurulu ile ilgili yasal düzenleme yapmak, belki de anayasal düzenleme yapmak ya da hiçbir şey yapmamak, tabii o biraz zor olur gibi gözüküyor. Şimdi öncelikle ben geçen seneki tebliğimden bu tarafa doğru, öncelikle Anayasa Mahkemesi kararının yayınlanmış olduğu malum olduğu üzere, bu kararda ortaya konulan esaslar, bu kararın anlam

ve sonuçları üzerine biraz konuşmak istiyorum. Arkasından da ikinci kararlar ilgili, dediğim gibi öngörüler ve tespitlerde bulunmaya çalışacağım. İlk kararda, tartışılan ve iptal kararı verilen konuları şöyle söylemek gerekirse, birincisi çerçeve statü ile ilgili kanun hükmü, iptal edildi, ikincisi tahkim kurulunun kararlarının kesin olduğu ile ilgili iptal kararı verildi. Bir de tahkim kurulunun statüsünün yönetmelikle düzenlenemeyeceğine ilişkin bir iptal kararı verildi. Ki geçen sene buna biz değinemedik, tahkim kurulunun statüsünün yönetmelikle düzenlenemeyeceğini, çünkü elimizdeki kısa kararda, bir yanlışlık var herhalde, çünkü Ek 9 uncu maddenin 7 nci fıkrasının 4 üncü cümlesi kısa kararda iptal edilmiş derken, gerekçeli karar gelince, 6 ncı cümlenin iptal edilmiş olduğunu öğrendik, yani Anayasa Mahkemesinin kısa kararı ile gerekçeli kararı arasında da böyle bir çelişki var. Maddi hata diyelim buna, öyle kabul edelim.

Burada Anayasa Mahkemesi kararını anlayabilmek için, Anayasa Mahkemesine konuyu taşıyan Danıştayın anayasaya aykırılık iddiasını ciddi bulmasına ilişkin, kararını ve bu karardaki gerekçeleri de ortaya koymak gerekiyor. Hemen başlangıçta söyleyeyim, konuyla ilgili olarak, Danıştayın ve Anayasa Mahkemesinin yaklaşımında bazı temel farklılıklar var. Bu temel farklılıklar, sonuçta yapılacak olan yasal düzenleme bakımından da bize yol gösterici nitelikte olacaktır diye düşünüyorum. Danıştay, Ek 9 uncu maddede çerçevesinde özel federasyonların nasıl niteliklere sahip olduğunu şöyle belirliyor. Diyor ki, özel federasyonlar, özerklik verilmeyle birlikte tüzel kişilik kazanırlar. Açık ve net bir şekilde bunu söylüyor. İkincisi, mali ve idari yönden özerkler. Organları seçimle göreve geliyor. Bunlar Danıştayın kanundan tespit ettiği unsurlar. Her türlü kararlarını, kendi organları içerisinde alıyorlar, bütçelerinin genel kurul tarafından onaylanması ve ibra edilmesi söz konusu. Her türlü faaliyet ve işlemleri Genel Müdürlüğün bağlı olduğu bakanlık tarafından denetleniyor. Buradan yola çıkmak suretiyle, Danıştay net bir şekilde diyor ki, özel federasyonlar, kamu hukuku alanında faaliyet gösterirler. Hemen Belirtelim ki, kanunda yok ama yönetmelikte özel federasyonların özel hukuka tabi oldukları düzenlemesi var. İkincisi yine Danıştaya göre, özerk federasyonlar, idare hukuku prensipleri çerçevesinde, hizmet yönünden yerinden yönetim ilkesine göre kurulmuşlardır. Yani Anayasanın 123 üncü maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde kurulmuşlardır. Üçüncüsü, özerk federasyonlar hizmetle sınırlı olmak üzere, kamusal yetkiler kullanırlar. Dördüncüsü, özerk federasyonlar, idarenin bütünlüğü ilkesi uyarınca, merkezi idarenin vesayet denetimine tabidirler. Beşincisi, nihai olarak, bunlar kamu kurumudurlar. İdare teşkilatı içerisinde yer alırlar. Danıştayın özerk federasyonlar için yaptığı bu tespitlerin Türkiye Futbol Federasyonu için ne kadar geçerli olacağı, ne kadar geçerli olmayacağı, ayrıca üzerinde düşüneceğimiz bir husustur. Şunun da altını çizmek isterim. Yani mesele sadece tahkim kurulu kararlarının kesinliği, uluslararası özel hukukta nasıl ol-

duğu meselesi olduğu kadar, salt uyuşmazlıkların çözüm meselesi olmanın ötesinde, federasyonların yapılanmasına ilişkin bir mesele de var. Bu meselenin bir devamıdır, biz meselenin bu kök tarafını görmezsek, şunu yaparız, hani son söyleyeceklerimi baştan söyleyeyim. Futbol federasyonu ile ilgili 1980 lerden beri, sürekli 3461 sayılı kanun, 3813 sayılı kanun, sonra başka bir kanun, sonra şimdiki kanun, sürekli yasal düzenleme yapıyoruz, yapıyoruz ama şöyle bir net şey de var. Örneğin Futbol Federasyonu ile ilgili bir türlü dikiş tutturamıyoruz. Sürekli gidip gidip duvara tosluyoruz. şimdi burada demek ki bizim meseleyi algılayışımızda bir problem var. Yani Futbol Federasyonunun yapısını algılayışımızda bir problem var. O yüzden bu özerk federasyonlarla ilgili Danıştayın tespitlerini önemsedim ve buraya özel olarak aldım. Sonuçta Danıştay şunu söylüyor, diyor ki, özel hukuk kişisi değildir özerk federasyonlar, kamu kurumu olarak yapılandırılmışlardır, hatta burada biraz da kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarına da benzetiyor ve buradan yola çıkmak suretiyle diyor ki, özel federasyonlar idaredir. Net bir şekilde, idare olduğu için de bunların yapısının kanunla düzenlenmesi gerekir diyor. Anayasanın 123 üncü maddesine göre, kanunla düzenlenmesi gerekir deyince, yasama yetkisi, Anayasanın 7 nci maddesine göre yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir. Anayasanın her iki maddesini birlikte kullanmak suretiyle, Danıştay diyor ki, bunların çerçeve statü ile düzenlenmesi mümkün değildir. Danıştayın bu gerekçelerini Anayasa Mahkemesi ne kadar paylaşmış, ne kadar bunlara dayanmış, buna birazdan değineceğiz. Yine buradan Danıştay Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğu tahkim kurulu kararlarının kesinliğine ilişkin anayasaya aykırılık gerekçeleri noktasında önce şöyle bir tespit yapıyor ve diyor ki, anayasaya aykırılık sorununun çözümlenebilmesi için öncelikle tahkimin idare hukuku alanında uygulanabilirliğinin irdelenmesi gerekir. Burada da tahkime ilişkin bir tanımlama yapmak suretiyle diyor ki, Türk hukukunda tahkim özel hukuk alanına özgü bir uyuşmazlık çözümlene yolu olarak ortaya çıkmaktadır. İdarelerin kamu hukukuna göre taraf oldukları uyuşmazlıklarda ki, özerk federasyonların kamu hukukuna tabi olduğunu söylemişti, tahkime gidilmesinin tek istisnasını Anayasanın 125 inci maddesindeki istisna oluşturur. Hatırlatmak gerekirse, Anayasanın 125 maddesindeki ana kurala göre, idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı, yargı yolu açıktır. Ancak imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleriyle ilgili konularda tahkim olabilir. Anayasadaki tahkimle ilgili mesele bu. Yani idari sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıklarda tahkim olabileceğini anayasa öngörmüştür. Buradan yola çıkan Danıştay diyor ki, bu spor tahkim kurulu ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğu bünyesindeki tahkim kurulu, 125. maddesi kapsamındaki istisna değil, ancak kanuna göre, kararları kesin, yargı yoluna başvurulamıyor. Nereye başvuruluyor? Tahkim kuruluna başvuruluyor. Burada önemli bir şey var. Danıştay tahkim kurulunun kullandığı yetkinin bir yargı yetkisi olduğunu düşünüyor.

Dolayısıyla bu yargı yetkisi olduğunu düşündüğü için de, şuradan hareket ediyor. Bu tahkim kurulu yargı yetkisini kullanıyor. Buna göre Anayasadaki tahkim yani 125. maddedeki tahkim bu niteliktedir. Halbuki GSGM Tahkimi, 125. maddedeki istisna kapsamında olmadığından, bu Anayasaya aykırıdır Danıştay aynı zamanda, tahkim kurulunun mecburi bir tahkim olmasını da dile getirerek tahkim kurulunun bağımsızlığıyla ilgili birtakım ek argümanları da Anayasa Mahkemesine başvuru kararında gündeme getiriyor. Bu aşamada Anayasa Mahkemesinin ilk kararındaki gerekçelerine baktığımızda, Yüksek Mahkeme, 5 inci fıkrayla ilgili olarak, özerk federasyonların genel kurullarının toplanması vs. yapısı ile ilgili düzenlemelerde, çerçeve statü ile belirleneceğine ilişkin düzenlemeyi aynen iptal ediyor. Yüksek Mahkemeye göre, özerk federasyonlar, denetim bakımından merkezi idareye bağılıdır; özerk federasyonların kuruluşları, denetimleri, mali yapıları, kararlarına karşı, merkezi idare içerisinde oluşturulan tahkim kuruluna başvurabilmesi, bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda, bunların hizmet yönünden, yerinden yönetim kuruluşları oldukları sonucuna varılmaktadır. Özerk federasyonların hizmet yerinden yönetim ilkesine göre kurulmaları nedeniyle, anayasanın 123 üncü maddesine göre kanunla düzenlenmesi gerekir, çerçeve statü ile düzenlenemezler. Danıştayın başvuru gerekçelerini özetlemek suretiyle, ama temel olarak o gerekçelere dayanarak, çerçeve statü ile ilgili iptal kararını veriyor. Anayasa Mahkemesi, tahkim kurulu kararlarının kesinliğiyle ilgili olarak, önce tahkime ilişkin bir tanım veriyor ve diyor ki, tahkim genel olarak öğretide, hukuki uyumsuzlukların söz konusu uyumsuzlığa taraf olmayan bağımsız kişi ve kişiler tarafından çözümlenerek karara bağlanması olarak tanımlanabilir demekte, sonrasında ise, bunun örneği olarak Anayasanın 125 nci maddesindeki tahkim istisnasını gündeme getirmektedir. Hatta Anayasa Mahkemesine göre, tahkim kurulunun verdiği kararlar, mahkemeler tarafından verilen kararlar gibi uygulama niteliğine sahiptir. Ancak burada bir şeyin altını çizmek istiyorum. Yüksek Mahkeme, Anayasanın 125. maddesinde öngörülen imtiyaz şartlaşmaları ve sözleşmeleri bakımından söz konusu olan tahkim için bu değerlendirmeyi yapıyor. Anayasa Mahkemesi, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulmuş bulunan tahkim kurulunu ise, şöyle niteliyor: Bu tahkim kurulu, idare içerisinde oluşturulmuştur. Hukuki uyumsuzlukların tarafların isteği üzerine, bağımsız kişi veya kişiler tarafından çözümlenerek karara bağlandığı ulusal ve uluslararası tahkim kurulları ile bunun ilgisinin olmadığı açıktır. Başka bir deyişle, Yüksek Mahkeme Tahkimin niteliğini belirliyor ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tahkiminin bu nitelikte tahkim olmadığını söylüyor. Anayasa Mahkemesine göre, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tahkim kurulu, idari bir nitelik taşıyan özerk federasyonların kararlarıyla ilgili, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, ki o da bir idaredir, onun içerisinde oluşturulmuş bir idari kuruldur ve bu kurulun verdiği kararlar da idari işlem niteliği ta-

şır; bu kurulun kullandığı yetki, bir yargı yetkisi değildir. Yasa koyucu, uyuşmazlıkların yargı mercilerine götürülmesinden önceki aşamalarda, çözümlenmesi amacıyla, kimi kurullar, müesseseler, başvuru yolları, öngörebilir. Bu durum yasa koyucunun genel kural koyma yetkisinden kaynaklanmakta olup, anılan yolları, öngörüp, öngörmemek onun takdir yetkisi içindedir. Spor alanında, ortaya çıkan uyuşmazlıkları idari olarak çözmek üzere bir kurul oluşturulması, bu da anayasaya aykırı değildir. Anayasa Mahkemesine göre tahkim kurulunun idari bir kurul olarak oluşturulması, idari bir yetki kullanması, anayasaya aykırı değildir. Anayasa Mahkemesinin tahkim kurulu kararlarının kesinliğiyle ilgili iptal kararını, Anayasanın 36 ncı maddesine dayandığını açık bir şekilde görüyoruz. Yüksek Mahkemeye göre, Anayasanın hak arama özgürlüğüne ilişkin 36 ncı maddesinde güvence alınan, dava yoluyla hak arama özgürlüğü temel bir hak niteliğini taşımasının ötesinde, diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden birisini oluşturmaktadır, kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması,

adil yargılamanın koşulunu oluşturur. Bu gerekçelerin geçen seneki tebliğimizde Anayasa Mahkemesinin içtihadı olarak ortaya konulan hususlar olduğuna değinmiştik. Anayasa Mahkemesi bu içtihadını burada da devam ettiriyor. Öte yandan Yüksek Mahkemeye göre, Anayasanın 125 inci maddesinde belirtilen idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı, yargı yolunun açık olması ilkesine göre, idari işlemlere karşı yargı yolu, Anayasada belirtilen kimi ayrık durumlar dışında yasalarla sınırlandırılmaz, kapatılmaz. Yüksek Mahkeme karar gerekçesi içerisinde sık sık GSGM tahkim kurulunun idari bir merci olduğu dile getiriyor. Önemle belirtelim ki, Yüksek Mahkeme, GSGM tahkiminin Anayasanın 125. maddesinde öngörülen tahkim olmadığı gerekçesiyle değil, idari bir kurul olduğu için verdiği kararların idari işlem niteliği taşıması ve bunlara karşı yargı yolunun kapatılması,

mayacağı gerekçesiyle iptal kararı veriyor. Başka bir deyişle Danıştayın başvuru gerekçesiyle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi birbirinden bu noktada farklılık göstermektedir. Hatırlanacağı üzere, Danıştay diyordu ki, yargı yetkisini sen tahkim kuruluna veriyorsun, yargı yetkisinin devredilmezliği ilkesi nedeniyle Anayasanın 9 uncu maddesine aykırılık var. Buna karşılık Anayasa Mahkemesi diyor ki, tahkim kurulu yargı yetkisi kullanmıyor, sadece idari bir kurul; bu nedenle bu idari kurulun idari işlemlerine karşı yargı yolu kapatılamaz. Bu gerekçeyle iptal kararı veriyor ve tabii 36 ncı maddede de kullanıyor ve hak arama hürriyeti var diyor. Nitekim bu tespiti doğrulayan bir husus da şudur: Anayasa Mahkemesi, söz konusu iptal kararında, konunun Anayasanın 9 uncu ve 155 inci maddeyle ilgisi görülmediğini belirterek, bu maddeler yönünden inceleme yapmıyor, Anayasanın 36 ve 125. maddelerine göre iptal kararı veriyor. Anayasa Mahkemesinin TFF tahkim kurulu ile ilgili ikinci kararına gelirse, tabii yine ikinci kararla ilgili elimizde çok fazla bir veri yok. Ancak Yüksek Mahkemenin GSGM tahkimi ile ilgili birinci kararı ve önceki içtihadı, bu noktada bize yol gösterecek niteliktedir. Bilindiği üzere Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulunun akibetinin ne olacağını geçen sene burada Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tahkim kurulu ile ilgili verilen iptal kararından sonra, hepimiz bu karardan mutlaka etkilenecektir diye düşündük. En azından etkilenmesinin bir ihtimal olduğunu biliyorduk. Ancak hani şöyle bir ihtimal olabilir miydi? Türkiye Futbol Federasyonunun yapısı, özerk federasyonların yapısından farklı olduğu söyleniyor, ileri sürülüyor ve burada da temel tez olarak, Türkiye Futbol Federasyonu kanunlarında yer alan bir hükme dayanılıyor. O da şu, Türkiye Futbol Federasyonu kanunlarının birinci maddesinde hep onun özel hukuk hükümlerine tabi olduğu ifadesi var. Bu ifadeden yola çıkmak suretiyle, Türkiye Futbol Federasyonunun bir özel hukuk kişisi olduğu söyleniyor. Şimdi acaba bu husus, Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulu bakımından bir fark yaratır mıydı sorusu gündeme geliyordu. Şimdi şöyle bir soru soralım: 3461 sayılı Kanundan beri Türkiye Futbol Federasyonunun özel hukuk hükümlerine tabi olduğu neden öngörülmektedir? Bilindiği üzere, TFF, öncesinde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde bir federasyondur ve tüzel kişiliği de yoktu. 3461 sayılı kanunla birlikte tüzel kişilik kazanan TFF, yine bu kanunda önce özel hukuka tabi bir tüzel kişi olarak öngörüldü, sonra özerklik niteliği belirtildi. Tabii ki o dönemde, bu özel hukuka tabiliğin hiç şüphe yok ki tahkimle ilgisi vardı. İlk düzenlemelerde Türkiye Futbol Federasyonu tahkiminin ihtiyari tahkim olduğu, bu yönde taahhütnameler, kulüplerden vs. lerden alınması söz konusuydu, ancak bu sitem işlemedi. Bu nedenle adeta pilav olmadı lapa yapalım denilerek Türkiye Futbol Federasyonu tahkimi, mecburi tahkime çevrildi. O da olmadı. Ancak şurası açıktır ki, Anayasa Mahkemesinin ikinci iptal kararı karşısına TFF'nin özel hukuka tabiliği unsurunun TFF Tahkim Kurulu kararlarına karşı yargı yolunun kapa-

tılmasını sağlayıcı bir unsur olmadığı görülmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin Türkiye Futbol Federasyonu tahkimi kararlarına karşı yargı yoluna başvurulamaz hükmünü neden iptal ettiğini, gerekçeli karar henüz yayınlanmadığı için bilmiyoruz. Ancak önceki içtihadı doğrultusunda karar verdiğini söyleyebiliriz. Yüksek Mahkeme, kararında futbol federasyonunun özel hukuk kişisi olması, özel hukukta tahkimin mümkün olup olmamasını tartışmış mıdır, bunu bu aşama bilmiyoruz. Bununla birlikte, Anayasa Mahkemesi İdare hukuku alanı dışındaki diğer konularda tahkimi kabul ediyor, ancak çok önemli bir esas koyuyor ve diyor ki tahkim kararlarına karşı yargı yolu açık olacaktır. Bu noktada Türkiye Futbol Federasyonu idare olsun veya olmasın, özel hukuk uyuşmazlıkları bakımından da tahkimin özellikle mecburi tahkimin temel unsuru, yargı yolunun açıklığı. Anayasa Mahkemesi, bunu tüketici hakem heyetleriyle ilgili kararında ve diğer kararlarında net bir şekilde söyledi. Yüksek Mahkemeye göre, uyuşmazlık, isterse özel hukuk uyuşmazlığı olsun, içinde idare olsun veya olmasın, Anayasanın 36 ncı maddesi var. Kaldı ki, zaten söz konusu olan bir idare ise ve bir idari işlem söz konusu oluyor ise, 125 inci madde ayrıca bir destek oluyor. Ama 36 ncı madde var olduğu sürece, tahkim kararlarına karşı, yargı yolunun açıklığını Anayasa Mahkemesi sabit bir şekilde söylüyor. Şimdi dolayısıyla muhtemeldir ki, Anayasa Mahkemesi Futbol Federasyonunun özel hukuk hükümlerine tabi olmasını çok fazla irdelememiştir. Çok fazla bu konuya girmemiştir. Zaten özel hukuka tabi de olsa, sonuç değişmeyecektir. 125 inci maddedeki tahkimde de onun bize ipuçlarını veriyor. Yani şöyle diyor, 125 teki tahkimde yargı yolu söz konusu olmasa, bu anayasanın getirdiği bir istisna olduğu için, Anayasa Mahkemesi yargı yoluna bir istisna olarak bunu kabul edebilirim mesajını çok dolaylı olarak veriyor. Diğerinde de çok net değil. Anayasa Mahkemesi, ihtiyari tahkimde yargı yolu kapatılırsa, bunu kabul edebilirmiş gibi bir pozisyonda duruyor, ancak bu pozisyon da çok net bir pozisyon değil, doğrusunu söylemek gerekirse. Doğaldır ki, nasıl bir Türkiye Futbol Federasyonu tahkimi, nasıl bir Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tahkimi olacağı üzerine burada öğleden sonraki oturumda da bir tartışma yürüteceğiz. Bu benim tebliğ sunduğum konuyla ilgili olarak Prof. Dr. Celal Erkut'un da bir tebliği var. Öğleden sonraki oturumda o tebliği ben okuyacağım. Dolayısıyla benzeri konuları Prof. Erkut da ele almış durumda. Görüş farklılıklarımız, farklı değerlendirmelerimiz söz konusu elbette ki olacaktır. Şimdi burada nokta koyayım. Konu öğleden sonra da bir şekilde tekrardan gündeme gelecektir. Teşekkür ediyorum.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Teşekkürler Sayın Taner Ayanoglu. Demin de belirttiği gibi, Prof. Dr. Celal Erkut çok ani bir şekilde yurt dışına gitmesi nedeniyle, bugün toplantı-

mıza öğleden sonra katılamayacak, ancak tebliğini yazdı, hazırladı ve yıllardan beri beraber de çalıştığı, kürsü arkadaşlığı da yaptığı, değerli kardeşim Taner Ayanoglu, bu tebliği öğleden sonra sizlere sunacak. Efendim şimdi öğleden evvelki oturumun tebliğler bölümünü bitirdik, sizlerin görüşlerine başvuracağız. Sorularını alacağız ve değerlendirmeleri birlikte yapacağız, ancak benim sizden bir istirhamım var. Bir saat kadar böyle, belki bir saat ten de, 50 dakikalık bir süremiz var. Bu zamanı iyi kullanmak zorundayız. Lütfen söz alan arkadaşlar, soru sorsunlar, tebliğ sunmasınlar. Tebliğ sundukları zaman biz biraz sıkıntı çekiyoruz. Çünkü tabii ki görüşlerini belirteceklerdir ama bunu özet olarak bize iletirler ve sorularını sorarlarsa, bizim daha iyi bir çalışma ortamında olmamızı sağlarlar. Efendim ilk sözü Kısmet Bey istedi. Bilahare size söz vereceğim. Buyurun Kısmet Bey. Nereden isterseniz konuşabilirsiniz, buraya kadar zahmet edeceksiniz ama.

Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı – CAS Hakemi

Çalışıyor mu bunlar? Yoksa bunu mu kullanayım. Teşekkür ederim sayın başkan, ikazınıza rağmen, kusura bakmazsanız ben birazcık korsan tebliğ sunacağım.

Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN – TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi

Korsan tebliğ lütfen sunmayın da, görüşlerinizi söyleyin.

Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı – CAS Hakemi

Şimdi akademisyen arkadaşlarımız, çok güzel şeyler söylediler. Ancak benim ilk sorum şu. Ne olacak? 28 gün sonra, bugün ayın 19 Şubat 2011, 19, 20 Mart 2011 sabahı, bundan tam 28 gün sonra ne olacak? Çünkü o günü Anayasa Mahkemesi iptal etmiş olduğu hükümler dolayısıyla, bu hükümler artık geçerli olmayacak. Peki, ne olacak? Başta dendi ki görüşlerinizi verin, bundan bir yıl önce, biz bir çalıştay yapacağız. Sayın Zübeyt Aydın'dan öğrendiğim kadarıyla, 160 in üzerinde görüş bildirilmiş, bu çalıştay yapılmadı, okumuşlar, değerlendirmişler, kendilerine teşekkür ederiz, ancak bu çalıştay yapılmadı. Bunun yanında federasyonların da çalışma yaptığını ben bilmiyorum. Yani bizim 60 küsur federasyonumuzun hepsinin kağıt üzerinde çok güzel hukuk kurulları var, çok güzel hukukçulardan oluşan disiplin kurulları var. Yönetim Kurullarının içinde hukukçular var. Ama benim bildiğim kadarıyla, Futbol Federasyonu dahil, hiçbir federasyon oturup da ben

19 Mart 2011 tarihi için şöyle bir şey öneriyorum demedi. Bizim huyumuzdur, önceden biz hiçbir şey söylemeyiz, ondan sonra çıktuktan sonra da bas bas bağırırız, bu bizi yaktı, mahvetti, biz bunu istemeyiz, ama inşai olarak bir şey yaptık mı? Hayır. Voleybol hariç mi? Değil. O zaman hiç değilse voleybol için sözümü geri alayım. Peki, bunun yanında, ne olacak sorusunu sorarken, hem akademisyen arkadaşlara, hem Zübeyt Beye, minik kuşlarımın bana söylediğine göre, diyorlar ki GSGM çevrelerinde, bu Anayasa Mahkemesinin tahkim kararlarının kesinliğinin iptali, bizi hiç ilgilendirmez. Çünkü iptal edilen eski hükümdür. Biz zaten 2007 yılında bu hükmü tadil ettik, yani bir yasal hüküm getirdik, Anayasa Mahkemesi de buna ilişmemiştir, dolayısıyla biz bununla yolumuza devam ederiz. Bu mümkün müdür?

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Kısmet Bey, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün yerine geçerek, birtakım düzenlemelerde bulunmayın, o açıklamayı onlar yapsın.

Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı – CAS Hakemi

Hayır, soru soruyorum, yapsınlar diye söylüyorum. Öğleden sonraki toplantının da çözümlerini bu şekilde arıyorum.

Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN – TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi

Evet, bunu zaten daha geniş bir şekilde öğleden sonra konuşacağız.

Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı – CAS Hakemi

Bunun yanında, şu anda meclis zannediyorum yasama dönemini bitirmek üzere, yani bir genel seçime gidiliyor. Ben bilmiyorum herhalde Ankara'dan gelen arkadaşlarımız biliyordur, hangi tarihte artık yasama faaliyetini meclisin durduracağını, yani 19 Mart 2011 tarihinden sonra yürürlüğe girecek bir kanunun çıkartılması için şu anda bir çalışma olmadığı gibi, zannediyorum zaman da olmayacak ve usulen mümkün de olmayacak. Peki ne olacak? Sorum bu. Ne olacak? Aslında daha çok şey söyleyebilirdim ama her zaman ki gibi sözümü kestiniz. Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN – TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi

Teşekkür ederiz Sayın Erkiner, korsan tebliğ sunacağım dediniz ama soru sordunuz. Teşekkür ederim. Korsan tebliğden vazgeçtiğinizi anlıyorum. Evet, buyurun Mahmut Bey.

Mahmut Kulein: TMOK Üyesi

Efendim herkesi saygıyla selamlıyorum, sayın başkanımıza acil şifalar diliyorum. Sayın başkan yardımcımız Uğur Beye de geçmiş olsun diyorum. Milli Olimpiyat komitesinin bir üyesi olarak, önce 30 Ocak tarihinde buna benzer yapılan sempozyumda katkıları olan tüm akademisyen arkadaşları kutluyorum. Değnilildiği gibi, o tarihte henüz gerekçeli karar yoktu. Ve bizden genel müdürlük, Zübeyt Bey burada, bir çalıştay istedi, sadece Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nden değil, işte federasyonlardan filan. Bu gönderildi. Elimize de birkaç ay sonra, bağımsız spor federasyonları, kanun tasarısı taslağı diye, bir kanun tasarısı taslağı geldi. Şimdi bir özeleştirme yapmama izin verin lütfen, ikinci sempozyum yapıyoruz bu konuyla ilgili, Genç-

lik ve Spor Genel Müdürlüğü ve Türkiye Futbol Federasyonu tahkiminin geleceği konulu sempozyum. Tamamen kısmet Beye katılıyorum, bakınız o gerekçeli kararda, hatta o gerekçeli karar çıkmadan, çalıştayla ilgili Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün göndermiş olduğu yazıda sadece Futbol Federasyonunu ilgilendiren bir konu olmadığı için, şu yazıyordu, lütfen hukukçu olmayanlarımız belki daha da iyi anlayacaklardır. Gayet basit. Özerk spor federasyonlarının genel kurullarının Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ve tahkim kurulu ile ilişkileri ile, genel kurullarının oluşumunun iptali, ne zaman? Özel hukuk tüzel kişiliğine tabi bu özerk federasyonların, bu statüsünün yönetmelikle değil, kanunla olmasına hükmedildi. Anayasanın 123 üncü maddesine değinilerek, şimdi biz ne yaptık? İşte ne olacak? Biz bu arada hiçbir şey yapmadık. Onu söylemek istiyorum. Bu içler acısıdır. Yani 28 gün sonra, Şubat 28 gün çektğine göre, 19 Mart, 28 gün sonra, özerk spor federasyonlarının ki, bunların sayısı 58 dir ve çoğu da olimpik disiplindir. Yani uluslar arası yönetime de tabi olan federasyonlardır. Orada kendimizi eleştirmek durumundayız. Şey olarak, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi olarak, biz siyasi bir kurum değiliz, kuruluş değiliz. Ancak, eğer spor siyasetleştirilirse, o zaman bizim çözüm arayıcı yollara girmemiz lazım. Bu bizim Türkiye Milli Olimpiyat komitemizin bir görevidir. Bakınız ben kısa kesmek istiyorum. Geçen haftaydı, Okan üniversitesinde Sayın Bakana, yılın spor adamı ödülü verildi. Bu vesileyle, Sayın Faruk Nafiz Özak Beyin yapmış olduğu konuşmada, bu konuyla ilgili şunu söyledi. Biz dedi özerk federasyonlara dedi bu kadar para veriyoruz, bir yasa hazırladık dedi, bir üst kurul oluşacak, biz bunlardan başarılı olamayanları, yanılıyorsam Sayın Bakan ve danışmanları beni düzeltsinler, bunları elimine edeceğiz, hem parayı ver, denetliyoruz başka, ama başarısız olanları da elimine edeceğiz. Başarılı olanları özerk yapacağız. Yani bir alternatif yasa hazırlanmış. Bir alternatif yasa hazırlanmış da, kim, nasıl hazırlanmış? Bu arada şeyden bahsetti, Türkiye Futbol Federasyonu başkanı Mahmut Özgener'le başkan yardımcısı Lütfi Arıboğan da işte dediler ana muhalefet partisi lideriyle Milliyetçi Hareket Partisi liderini ziyaret ettiler, işte bu yasaların çabuklaşması için destek istediler. Şimdi ben orada tabii anlayamıyorum. Hangi yasa? Aca-ba bir yasa hazırlandı da çıkmak üzere mi? Ama değil. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu konuyla ilgili, komisyonu, üst komisyonu, milli eğitim, kültür genç ve spor komisyonudur. Şu anda internete girin bakın, 139 tane kanun tasarısı taslağı vardır. İçinde bu yoktur. Bu düşünebiliyor musunuz, daha alt komisyona gidecek, orada komisyon, alt komisyon, sivil toplum örgütleriyle, TMOK'la kulüplerle, federasyonlarla ki federasyonlar hiçbir görüş bildirmiyor, statüko devam etsin istiyorlar, onlar. Ama bir gerçek var, biz maa-lesef akıntıya kürek çektik, bu bir senelik süre içerisinde, hatta bir seneyi de geçti, 30 Ocak'ta biz bu sempozyumu yaptık. Şimdi 19 Şubat, yani 13 ay geçmiş. Biz hiçbir şey yapmamışız. Onun için bu eleştiriye yapmakta ya-

rar var. Öyle görüyorum ve bir de bu bağımsız spor federasyonları kanun tasarısı taslağına da baktığımız vakit, belki rahatsız edici olmuştur ama ben de bir eleştiri getirdim. Bağımsızlıkla alakası yok. İçinde genel müdürlük, teşkilatı olduğu gibi yine genel kurul üyesi. Sizler sevgili Zübeyt Bey, genel kurulda, spor federasyonlarının genel kurullarında eğer görev alırsanız veyahut da siz genel kurul üyesi olursanız, tarafsızlığınızı yitirmiş olursunuz, ben veyahut Nevzat Bey, federasyona aday olsak, ya ona oy vereceksiniz, ya bana. Yani bunun başka çözümü yok. Bağımsız değilsiniz, bir kere GSGM tahkimi, bağımsız değil. Türkiye Futbol Federasyonu tahkimi, bunlar bağımsız değil. İçine, başına koymuşsunuz şeyi, buna, buna göre çalışmak lazım, ama her nedense olmuyor. Ben yalnız bir tasarıya rast geldim, orada da bir öz eleştiri getirmek istiyorum. O tasarı kanunlaşmak üzere, yine Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü teşkilatı ve görevleri hakkında ek bir madde getiriliyor. Efendim özerk federasyonlara hakim, özerk federasyonların kurullarına, hakimler ve savcılarının da üye olabilmeleri, doğru mu Zübeyt Bey? Olabilmeleri. Şimdi niye biz Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi olarak, 600 tane değerli spor adamı, hakikaten her spor dalında uzmanlaşmış kişiler var. Niye bizler böyle bir maddenin içine girmiyoruz? Yani Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin üyelerinden de konunun uzmanı olan arkadaşları nasıl genel müdür burada doğal üyeyse, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin de değerli üyelerinin ayrı ayrı federasyonlarda en azından bir tane üye olsun, orada ne oluyor, ne bitiyor? 30 sene federasyon başkanlığı yapan var. 20 sene yapan var. Başarılı olan var, olmayan var ama geçenlerde bir gazetecimiz yazmış, krallık diye, yani bunun engellenmesi lazım. Şimdi merak ediyorum, hakikaten ne olacak? Çünkü diyelim ki, 19 Mart ertesinde bir federasyonun seçimi var. Şunu bilin ki, tüm federasyonların, bu özerk olan 58 federasyonun genel kurulları kadüktür, keennemyekundur, yok hükümdededir. Dolayısıyla orada ne yapılacak merak ediyorum. Sabrınız için teşekkür ederim.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Teşekkürler Sayın Mahmut Kulein. Efendim başka soru sormak isteyen? Buyurun. Hayır, isterseniz oturduğunuz yerden, mikrofonla konuşun. Buyur Emin Bey.

Emin ÖZTÜRK: (Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Genel Sekreteri)

Öncelikle Türker Bey'e çok teşekkür ederiz, olimpiyat komitesine, böyle bir organizasyonu düzenlediği için. Ben bugün burada spor hukuku enstitüsü genel sekreteri sıfatıyla, aynı zamanda da kayak federasyonu

hukuk kurulu üyesi sıfatıyla bulunmaktayım. Benim bir sorum var. Sorumu genel olarak tüm konuşmacılara, ama özelde de Mert Beye iletmek istiyorum. Notlarımı almıştım, onlardan da takip ederek sorayım. Şimdi Mert Beyin net bir şekilde sunumundan gördük ki, kendisi CAS'a, FİFA ve UEFA yargı kurullarıyla, Türk milli spor yargı kurullarına ciddi eleştiriler getiriyor, hatta sistemle alakalı genel olarak kaygıları ve eleştirileri var. Bu eleştirilerin bazılarına ben de katılıyorum. Özellikle bağımsızlıkla ilgili olan Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulunun seçim vs. unsurları itibariyle, ancak sporun da kendine özgü bir yapısı olduğunu, hızlı bir yargılama gerektirdiğini ve olayı bilen kişiler tarafından ele alınması gerektiğini düşünmekteyim. Çünkü dinlediğimiz zaman, Mert Beyin sunumundan, sanki CAS, ile ilgili çok ciddi, CAS'ın yargılamasının gerekirse Avrupa Birliği hukuku veyahut da ulusal yargılama sistemi içinde bir denetime tabi tutulması gerektiği bir noktada olduğunu gördüm. Bence bunu yaparsak, bu spor hukukunun, sporun kendi iç dinamiklerinin ciddi sıkıntıya girmesine sebep olacak. Bir şey daha vardı, galiba fifpro derneğinin 4 Şubat tarihli bir sunumundan bahsetti, daha doğrusu açıklamasından bahsetti, burada da CAS kararlarına karşı ciddi eleştiriler getirdiğinden filan bahsetti. Ben şunu vurgulamak isterim, yani fifpro, elbette böyle eleştiriler getirecek, çünkü kendisi sporcuların aleyhine çıkan kararlar çerçevesinde müdahil olan bir dernek, Wil Wan Meigen hukuk müşaviridir. Kendisiyle bu hafta içerisinde de çeşitli vesilelerle görüşüyorum ama bu hafta içinde de görüşme imkânım oldu. O 4 Şubat tarihli yazılarını yazma sebepleri de yine CAS'tan dönen bazı futbolcu aleyhine çıkan kararlar. Yani aslında politik bir kurum fifpro, o eleştirilerin birçoğunda da kendi talepleri doğrultusunda kararlar çıkması için bu eleştirilerde bulunuyor. Yani biz spor hukukunda çıkan yanlış kararlardan hareketle, spor hukukunu, Lex Sportiva'yı hiçe sayar ve sonuç itibariyle, genel yargıyı bu işe müdahil etmeye kalkarsak, bu işin içinden çıkamayız. Bu çok yanlış bir yol olur. Bundan kesinlikle caymak lazım. Bunu düşünmemek lazım. Düşünün ki bir sporcunun davası, tahkim kurulu, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olsun, Türkiye Futbol Federasyonu olsun tahkim kurulu yerine, iş mahkemesinde görülürse, biz uygulayıcılar açısından iş mahkemesinde gördüğümüz davalarda, yaşadığımız sorunlar, 2 ayda bitmesi gereken davaların, 2.5 sene sürmesi gibi sonuçlarla karşılaşırsak, bunu nasıl açıklarsınız, uygulayıcı açısından bunu ciddi anlamda ele almak gerek, ben bu nedenle sizin temel olarak tezinize karşıyım ve pek çok spor hukukuyla ilgilenen arkadaşımızın da benimsemeyeceğini düşünmekteyim. Sorum ise şu, siz eleştirilerinizi sunarken, bir çözüm önerisi getirmediniz. Ben sizin çözüm önerinizi merak ediyorum. Taner Beyden de, kendisi Anayasa Mahkemesi kararını ele aldı. Fakat ben sizin sunumunuzdan da herhangi bir çözüm önerisi işitemedim. Bunlara bir açıklık getirirseniz nasıl çözüm önerileri tavsiye ettiğinizi söylerseniz, memnun oluruz.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Çözüm önerilerini zannediyorum öğleden sonra konuşacağız da, onun için bahsetmedi. Yani nasıl bir tahkim, öğleden sonraki konumuz, orada çözüm önerileri herhalde dile getirilecek.

Emin ÖZTÜRK: (Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Genel Sekreteri)

O zaman ben sadece ilk kısmıyla sabitim sorumun. O da Mert Bey'den spor yargısına ilişkin düşüncesi.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Teşekkür ederim, buyurun efendim mikrofon, bir isminizi lütfen mikrofonu söyleyin ki, kayda geçsin.

***Ali Nihat Yazıcı: Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı -
TMOK Üyesi***

Aslında söz almayacaktım ama Mahmut Bey son söyledikleri beni ciddi anlamda taciz etti. Krallık olarak federasyon başkanlıklarını söylemesinden dolayı. Mert Bey'e öncelikle bir yanıt vermek istiyorum. Ya da bir soru sormak istiyorum. Ben katılmıyorum yani söylediğiniz birçok şeye katılmıyorum. Çünkü doğrudan içinde yaşayan bir kişiyim ve kişileriz, bizler fahri olarak seçilen, bir görev yapan, kişileriz. Kamu hukuku, özel hukuku olması başka bir şey. Çok kısa yapacağım yorumlarım, dediğiniz gibi bir tebliğ olmayacak ama Türk sporunda ileride çok farkına varacağımız çok büyük bir devrim oldu 2004 te ve federasyonlar özerkleşti. Bugün yaşadığımız birçok güzelliği, spordaki başarıyı bunun sayesinde yaşıyoruz. Bunlarla beraber tabii ki birçok sorun da yanında geldi, daha önce merkez ceza kurulu, genel müdürlük ceza kurulu vardı, biz ağızımızı bile açamıyorduk, hiçbir hakkımız, hiçbir hukuku şeyimiz yoktu. Şimdi spor federasyonları arasında çok büyük farklılıklar olduğu için de bir ihtiyaç bu. Bir tek örnek vereceğim, benim federasyonumda, bizim ceza kurulumuza giden dosya sayısı yılda 6 dır, satranç federasyonunda, ama bir başka federasyonda, voleybolda, basketbolda, herhalde haftada 40, 50 yi bulabilir. Ama bizim sporumuza eğer basket gibi, futbol gibi kurallarla yargılama koyarsak, bu bizi de zedeleyen bir şey, o yüzden herkesin kendine ait bir hukuğunu oluşturması ve bununla ilgili bir şey olması gerekiyor ve orada başlıyor. Benim için sporunun elini sıkıması, başlayan bir kişinin 6 ay men cezası almasını gerektirebilir. Biz

centilmen, zeka ile oynanan bir sporun temsiline böyle bakıyoruz. Şimdi siz diyorsunuz ki, bir yerde dediniz ki, tahkim kurulu, işte özellikle verdiği kararlarda, bazı şeylerde örnekler var, işte tarafsızlığı, Hasan Beyin durumunu örnek gösterdiniz. Karşılaştırmalı bir hukuk örneği verdiniz. Şunu da söyleyeyim, şöyle bir deneyimim de var yani, uluslar arası CAS'ı da Türkiye adına, federasyonum adına dava açmış, kazanmış, federal türbin mahkemesine dava açmış, kazanmış, yani oradaki şeyleri de bir takipçi olarak, sizin gibi bir hukukçu olarak değil, yeteri kadar bildiğimi düşünüyorum.

Ben şöyle söyleyeyim, tahkime bugüne kadar herhalde 20 ye, 30 a yakın konuda, satrançla ilgili bazı şeyler gitmiştir, bazıları bizi mutlu etmedi çıkan kararların, ama ben tahkimin son derece tarafsız olduğunu düşünüyorum. Yani bir kere sporda genel olarak buradaki sorunun en önemli sorunun ortaya çıkan sorunun da kaynağı olan sorunun, amatör sporla, profesyonel sporlar arasındaki ayrımın olması gerektiğini düşünüyorum. Bence, bana göre, profesyonel spor istediği yere gidebilir. İstiyorsa, mahkemeye gitsin, ticari mahkemeye gitsin, başka yere gitsin, ama amatör sporlarda zaten sportmen olma zorunluluğu, spora başlarken var. Bu çok önemli bir şey, yani o yüzden tahkimde benim gördüğüm, bizim gördüğümüz çok son derece adil bir kurum olmasıdır. Burada ortaya çıkan sorunların da zaman içerisinde federasyonların özerklik yapısının oturdukça daha da netleşeceğini düşünüyorum. Ama kesinlikle Türkiye'de tahkimin arkasında bir mahkeme olmasının kişisel deneyimimi söylüyorum, çünkü mahkemelerde de işlerimiz oluyor. Türk sporunun başına çok büyük sıkıntılar açacağını düşünüyorum. Bence olması gereken mutlaka uluslar arası çözümdür. Mahmut Beye cevap vererek bitireceğim şeyimi, yani bir başkan olarak söylüyorum bunu, krallık işte dün yazıldı, hürriyet gazetesinde, krallık, bizler demokrasiyle seçilen insanlarız, bunu hiç kimse unutmamasın. 11 yıldır görevdeyim ben, benim sporumun nereden nereye geldiği belli. Mutlaka birileri çıkıp benden bu başkanlığı alabilir. Basketbolda aynı şey, başka federasyonlarda aynı şey var. Bunun federasyonların genel kurullarının kadük ol-

duğu, 19 Mart'tan sonra olacağı da bence ancak 19 Mart'tan sonra bir çözümlenmezse, olan genel kurullarda hukuki sorunlar çıkabilir. Yani bir hukukçu değilim ama şunu biliyorum, Anayasa Mahkemesi kararları, geriye doğru yürümez Mahmut Bey, yani iptal kararının, gerekçeli kararın 19 Mart'ta yürürlüğe girdikten sonra, devam eder, biraz da olaylara böyle bakmak gerektiğini düşünüyorum. Bir de bütün hukukçulardan bir ricam var. Bu ülkede 56 spor federasyonu var. Her şeyi futbol üzerinden çıkıp da, diğer 55'inin üzerine de yansıdığı zaman, biz bundan gerçekten zarar görüyoruz. Çünkü büyüklüğümüz o kadar değil. Yani bir futbolcunun transfer bütçesi, benim toplam yıllık bütçem kadar, bütçemden daha fazla, onun için bunlara da bakmak gerektiğini düşünüyorum. Saygılar sunuyorum.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Teşekkür ederiz Ali Nihat Bey. Buyurun efendim.
Bize kendinizi tanıtın lütfen.

***Osman BULDAN: Türkiye Bedensel Engelli Spor Federasyonu
Hukuk ve Disiplin Kurulu Üyesi***

Şimdi ben Mert Yaşar Bey'e katılıyorum. Çünkü kendisi uzun yıllardır İsviçre'de bulunan bir öğretim üyesi bildiğim kadarıyla, CAS'taki yargılamayı da yakinen yaşadığım için, Süreyya Ayhan avukatı olarak, oradaki yargıya ben güvenmediğimi söylemek istiyorum. Çünkü her şeyden önce, Emin Bey de çok hızlı yargılama gerektirir falan diyor ama o yargılama da tam 2 sene sürmüştür. CAS'taki yargılamada CAS heyeti 7 kere karar tayini ertelemiştir. CAS'taki ilk duruşmadan çıktıktan sonra, Türkiye'deki 2004 senesindeki olayın hâlâ idari yargıda derdest olup olmadığı tarafıma sorulmuş, bu yargılama halen devam ettiğine ilişkin derdestlik belgesi göndermiş olmama rağmen, bu belge hiç gönderilmemiş gibi, yanlış bir karar verilmiştir. Zira, 2007'de yaşanan ikinci olaydan sonra, 2009 senesinde gerek VADA, gerek İAF gerekse Türkiye atletizm federasyonu, benim bulduğum savunma boşluğunu örtercesine bir düzenleme yapmış, Süreyya Ayhan'a özellikle mahkumiyet kararı vermek için gerek federasyon, gerekse uluslararası kuruluşlar, gerekse bazı kişiler işbirliği yapmak suretiyle, böyle hilkat garibesi bir karar çıkartmışlardır. Dolayısıyla Mert Bey'in dediğine aynen katılıyorum ben. Eğer sporcumuzu biz yargılamasını bilmiyorsak, bunu CAS'taki kimselerden bekleyemeyiz. Çünkü CAS hakimlerinden birisi, ben Amerikalı, Avusturyalı, bazı atletlerin yapmış oldukları doping olaylarından örnekler verdiğimde, Süreyya Ayhan'ın Türk olduğunu niye göz ardı ediyorsun cevabını vermiştir, teşekkür ediyorum.

**Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi**

İsim belirterek. Tekrar söz alırsanız. Evet, buyurun.

Av. Yakup Erikel:

**Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi**

Eriker mi?

Av. Yakup Erikel:

Soy ismim çok zor okunur. Edirne'nin E'si, Rize'nin R'si, İzmir'in İ'si.

**Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi**

O kadar kodlama kayıt için soruyorum yani, kusura bakmayın.

Av. Yakup Erikel: Türkiye Boks Federasyonu Disiplin Kurulu Üyesi

Estağfurullah. Ben zaten telefonda da soy ismimi soranlara, ya lütfen sormayın diyorum ama sorunca tabii kodluyoruz. Evet. Şimdi efendim öncelikle böyle bir toplantıdan dolayı teşekkür ediyorum. Ben spor hukukuyla yeni ilgilenen birisiyim. Boks federasyonu, disiplin kuruluna girdikten sonra, spor hukukuyla ilgilenmeye başladım. Birkaç düşüncemi sizlerle paylaşmak istiyorum. Ben anayasa hukukunda ve uluslar arası hukukta, Avrupa insan hakları mahkemesiyle de ilgilenen bir hukukçuyum. Bu CAS'la alakalı bir bağlantı yaparak, bir kanaatimi ve Mert Beye de katılmak babından bir kanaatimi sizinle paylaşmak istiyorum. 2003 yılında biz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesini ziyarete gittiğimizde, başkan yardımcısını ziyaret ettik. Ne geziyorsunuz dedi burada, ne demek istiyorsunuz dedim. Onun hanımı İran'lıymış, dedi ki, avukat Bey dedi sizin kültürünüzde bir söz vardır. Yani Türkiye ve İslam toplumunun kültürlerinde, kapının önünü herkes temizlerse, sokak temiz olur. Yani siz Türkiye'de hukuk meselesini çözerseniz, buraya ihtiyaç olmaz demişti. Anayasa hukukunda ve Avrupa insan hakları mahkemesi anlamında bu benim kulağıma küpe olan, çok önemli bir söz olmuştu. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki yargılama süreçleri ve oradaki konuları da bildiğimden dolayı, bir kere kesinlikle uluslar arası mahkemeleri gözümüzde büyütmenin oradaki birtakım meseleleri, büyütmenin hiçbir an-

lamı olduğunu düşünmüyorum. Türkiye’de bununla alakalı her türlü sistem kurulmalı, bu konuda çalışmalar yapılmalı, tabii anayasada zaten hükmünde gerek tahkim, gerekse iç ve dış hukuk yollarını güzel bir şekilde düzenlemiş. Onu da Taner Bey açıkladı. Ben tekrar atıf yapmak istemiyorum. Burada bir diğer konuda, federasyonlarla ilgili, federasyonların çok ciddi bütçeleri var. Ben bu bütçelerin harcama kalemlerine baktığımda, yani ARGE diyebileceğimiz bu tip konulara hiçbir yatırım yapmıyorlar. Yani ben hiçbir federasyonda, teknik konularla alakalı bir toplantıya denk gelmedim. Dolayısıyla buraya daha hazırlıklı gelerek ve buralara da para harcayarak alt yapı konusunda çalışma yapılırsa katkılı olur, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı da bana göre doğrudur. Mahkeme mi kurulur, öğleden sonra bu konuyla ilgili mutlaka görüşme yapılacak, ben de fikrim olursa ifade ederim, tekrar teşekkür ediyorum.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Teşekkürler Yakup Bey. Buyurun, Kısmet Bey siz tekrar mı söz istediniz?

Av. İsmail Tarhan:

Serbest avukatım. Sorum Sayın Ayanoğlu’na olacak. Şimdi öncelikle bir katkıda bulunmak istiyorum. 4077 sayılı tüketicinin korunması hakkında kanunda, tüketici sorunları hakem heyetleri var. İçerisinde bir hukukçu üye var. Onun dışında, belediyeden, mülki amirlikten, esnaf veya Ticaret Odası’ndan, tüketici derneğinden temsilciler bulunuyor. Bu hakem heyetlerinin de anayasaya aykırı olduğu, özellikle yargı bağımsızlığı yönünden, Anayasa Mahkemesine gitmişti, yanılmıyorsa 2007 yılındaydı, Anayasa Mahkemesi ana-

yasa aykırılık iddiasını reddetmişti. Şimdi bu katkıdan sonra sorum şu, bizde idari yapı çok merkezi ve katı bir anlayışa sahip. Ve yargının da bu alanda biraz katı davrandığını düşünüyorum. Özellikle Danıştay kararında bunun izlerini görüyoruz. Özellikle ülkemizde anayasa değişikliği konusu da gündemde. Bu konuda yeni projeksiyonlar gündeme gelebilir mi, özellikle alternatif yargı yöntemleri de hep gündemdedir. Dünya da ve Türkiye’de, bu konudaki görüşünüz nedir? Teşekkür ediyorum.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Sağ ol. Efendim başka soru? Buyur Tekin Bey.

Av. Tekin BİLGE: TMOK Üyesi

Bu hususta çalışan bütün arkadaşları, kutluyorum, tebrik ederim. Türk sporuna ayrı bir yön veriyorsunuz. Sayın başkan, konuşmacılardan, Taner Bey ve Ekrem Bey hakkında iki soruyorum. Bir tanesi Taner Beye, Taner Bey çok iyi hazırlanmış, hakikaten konuyu çok iyi anlamış ve bilmiyorum mazesinde sporla uğraşmış mı, bilmiyorum. Ama hakikaten Anayasa Mahkemesinin verdiği kararları, kararların tahkim kurulu kararlarının idari mi yoksa, siyasi mi yoksa yargı organına tabi olup olmadığı hakkında fevkalade güzel eleştiriler yaptı, ancak sonunda kendi görüşünü bildirmede. Benim ricam bu kadar güzel çalışmadan sonra, acaba bu idari bir karar mı, kendi çalışmalarıyla edindiği intibai rica ediyorum. Bir idari karar mıdır, yoksa anayasanın 36 ncı maddesine göre, bir yargı yoluna gidilebileceği hakkındaki görüşe iştirak ediyor mu ve Türkiye’de futbol federasyonunun ayrı bir özelliği var mı, yani diğer federasyonlardan ayrı bir özelliği var mı? Bir kamu kuruluşu olduğundan bahsedildi. Şimdi her federasyon bir kamu kuruluşu mu? Bir de onun hakkında karar versin. Diğer Ekrem Beyden bir ricam var. Şimdi

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Mert Bey’den mi? Emre Bey’den mi?

Av. Tekin BİLGE:
TMOK Üyesi

Emre Bey. Emre Bey de güzel hazırlanmış, bir hukukçu olarak bir meslektaşımız olarak, hakikaten konuyu çok güzel eleştirdi. Ve tebrik ederim kendisini de, fakat FİFA ile UEFA'nın kararları hakkında, verdiği kararlar hakkında CAS'a gidilebileceği inancı ve kanaatine vardım. Halbuki halbuki bir sözünde de UEFA'nın bir yargı organına sahip olmadığı tezi üzerinde duruldu. Şimdi FİFA ile UEFA arasında bir tefrik yapılsın mı yargı organı bakımından yoksa sadece her iki organın da kararları hakkında CAS'a mı gidilsin? Bence bir tefrik

yapılmasında yarar var. Çünkü UEFA futboluyla, Güney Amerika ve diğer futbol kuralları arasındaki tatbikatta çelişkiler olduğu kanaatindeyim. Bu bakımdan her iki organ için tek bir yargı organına gidilmemesi, ancak o kadar etüdüne rağmen kendi şahsi görüşünün bu hususta bildirilmesini rica ediyorum. Çok teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi

Teşekkürler Sayın Tekin Bilge. Buyurun kardeşim. Şimdi o zaman sorular bitti, cevap haklarına geldi.

Av. Fatoş SERİN: Türkiye Atletizm Federasyonu
Hukuk Kurulu Başkanı

Bana hak vereceksiniz, Atletizm Federasyonu Hukuk Kurulu başkanayım. Av. Fatoş Serin, biraz önce Osman Bey, Süreyya Ayhan'la ilgili federasyonumuzun kişiye özel bir hüküm çıkararak, yargılanması konusunda günah keçisi ilan etti federasyonumuzu. Böyle bir şey mümkün değil birincisi bu.

Ve böyle güzel bir platformun, kişisel davalara konu edilmesini açıkçası çok onaylamıyorum. Bunu söylemek istedim.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Çok teşekkür ederiz efendim, sağ olun. Kısmet Bey buyurun. Sataşmalara veyahut da cevap haklarına geldiğimize göre, sıra size de geldi.

***Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı –
CAS Hakemi***

Evet, her ne kadar ismim geçmediyse de herhalde bu salonda kastedilenin ben olduğumu anlamamış pek kimse yoktur.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Allah Allah, o siz misiniz?

***Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı –
CAS Hakemi***

Osman Buldan kardeşimiz, hâlâ ben kendisine bu sıfatı yüklemeye devam edeceğim. Osman Buldan kardeşimiz diyor ki, ben CAS'a güvenmiyorum. CAS'ta yanlış karar verildi. Şimdi ben size şöyle kısaca bir özet yapayım. CAS'taki 3 kişilik hakem heyetinden biri bendim. Ve gerek Süreyya Ayhan ve gerekse Yücel Kop tarafından hakem gösterilmiş kişiyim. Ben o zaman Sayın Osman Buldan eğer dürüste cevap vermek istiyorsa, kendisini ikaz etmiştim. Dedim ki, beni hakem yapmanız sakın ola ki, 3 oyda bir oy zaten elimizdedir gibi, bir kanaate kapılmayın. Biz hukuka göre karar veririz. Bu bir, ikincisi, kendileri CAS'tan çıkan kararın ne kadar geç olduğunu ifade ettiler. Evet CAS'taki karar gecikmiştir, bunun bir nedeni, Sayın Süreyya Ayhan'ın hamile olmasından dolayı, biz kendisinin oradaki oturumda bulunabilmesi için yapmamız gereken oturumu 6 ay erteledik. Yani 6 ay evvela hamileliğinin geçmesini, çocuğunu doğurmasını ve çocuğunun belli bir aya geldikten sonra, o toplantıya gelmesini sağladık. İkincisi, biz kararımızda çok geciktik, çünkü kararımızda kendileri değil, bizzat müvekkileri, davanın derdest olduğunu söyleyince, biz ilk dava dosyasını istedik, onun İAF'tan gelmesini bekledik ve onu inceledik. Peki, biz yanlış kararlar vermiş olabiliriz, hepimiz insanız netice itibariyle. Yanlış kararlar vermiş olabiliriz, bir şey daha işaret edeyim. Kendileri talep etmemiş olmalarına rağmen, lex mi-

tiorsu ele aldık, bu kendileri tabii yabancı dil bilmedikleri için ve de CAS'ta da savunmalarını Türkçe yapıp, bir tercüman vasıtasıyla ifadede buldukları için, tabii avukatın belagatını kullanamadılar. Bu bir kayıptı, ama lex mitiorun herhalde ne olduğunu biliyorlar. Bunu da uyguladık ve neticede, 10 saat sürdü. Duruşma ve ondan sonra biz 6 kaşar'a ulaşan bir doküman üzerinden karar verdik. Bu 10 saat üzerinde de kendileri bir Türkiye'deki bir katılmış oldukları panelde bir ifadede bulunmuşlar, bunu ben esefle karşılıyorum, her şeyini, bütün tenkitleri kabul ederim ama bunu kabul etmem. Demişler ki, biz oradaki duruşmanın uzamasından çok seviniyorduk, her şeyimizi dinliyorlar diye, meğer saat başı ücret aldıkları için duruşmayı onun için uzatıyorlarmış. Bunu üzülerken karşılıyorum en azından. Neticede biz yanlış karar vermiş olabiliriz. İsviçre Federal Mahkemesine gittiler, İsviçre Federal Mahkemesinden bir karar aldılar. Ne diyor o karar? Onu da söylesinler lütfen. Son bir şey, Danıştay evet bozdu, peki o bozma kararını ne yaptılar? Onu da açıklasınlar. Ve son bir şey söyleyeceğim. Fehmi Tüzün, tahkim üyemizdir, GSGM tahkim, ben CAS'taydım, kendileri bu işin avukatı, eğer TMOK dördüncü toplantısında uygun görürse, sanal bir duruşma yapsın, orada her birimiz eteklerimizdeki taşarlı dökelim.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

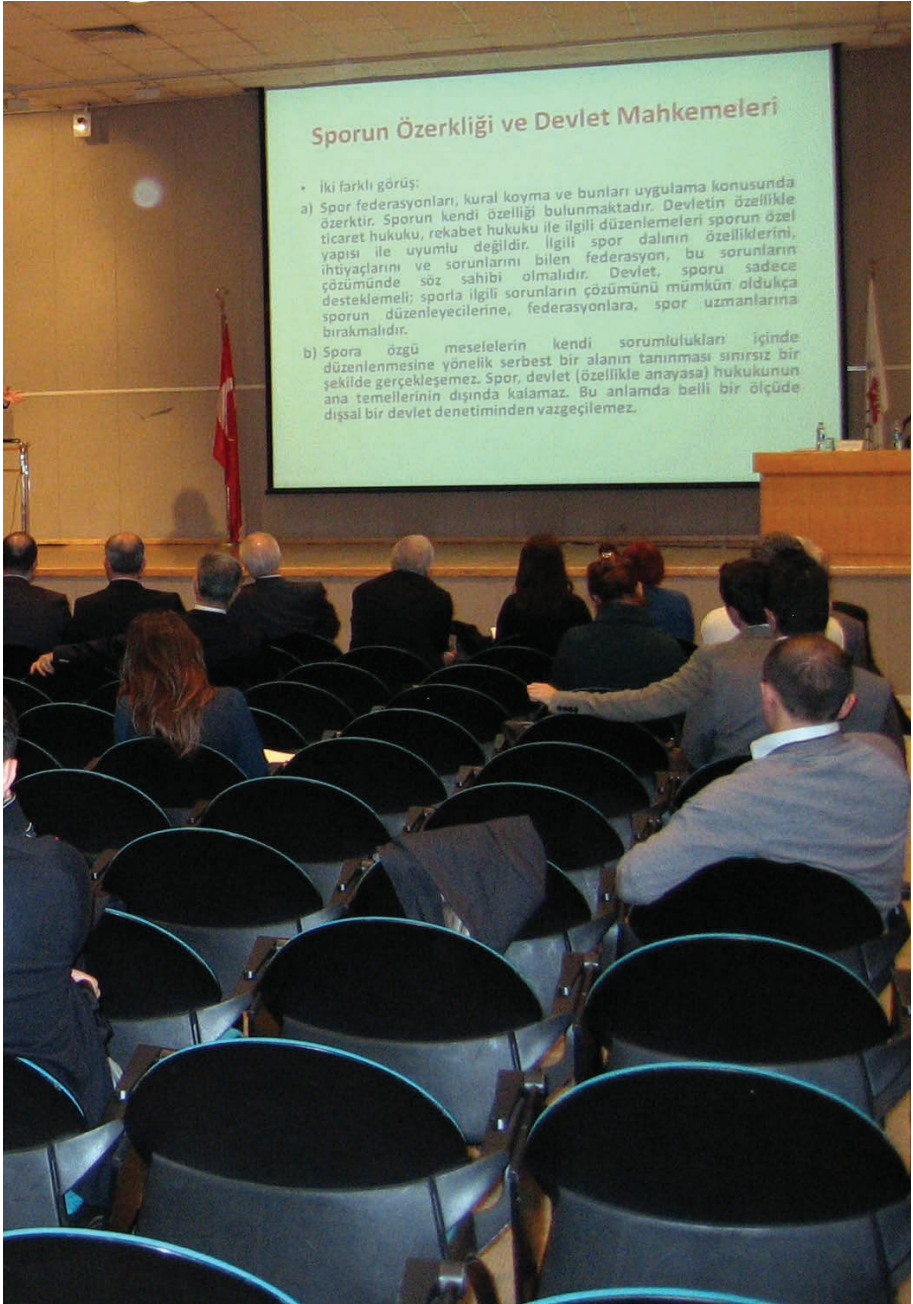
Efendim bunu başka bir ortamda yaparsınız inşallah. Tabii Kısmet Bey'in söylediklerine benim fazla ilave edecek bir şeyim kalmadı. Çünkü her şeyi söyledi. Ben de bir CAS hakemi olarak, bu sözlerden biraz benim de alınmam gerekir. Çünkü CAS'ta 2 sene sürmez davalar. Böyle istisnai davalar

hariç. Kural 4 aydır, bazen duruşma talebinin uzaması, vs. nedeniyle 5, 6 ayda biter. Ama CAS'ta davalar böyle 2 sene sürmez. Burada demin Kısmet Beyin de açıkladığı gibi, zannediyorum hamilelik nedeniyle bir süre uzatılma talebi oldu ve o talep nedeniyle de böyle bir gecikme oldu. Onun dışında bu kişisel sorun haline geldi. Bunu burada noktalamayı ben müsaadenizle rica ediyorum. Şimdi konuşmacı arkadaşlara sorulan sorularla ilgili, onların hemen açıklamalarını yapmalarını rica ediyorum. Önce siz, buyurun.

***Mert YAŞAR (Galatasaray Üniversitesi, Hukuk Fakültesi
Araştırma Görevlisi)***

Şimdi ben ne söylediğimi çok iyi hatırlıyorum ama belki hızlı konuşunca, bazı şeyler gözden kaçtı, bir kere ben kesinlikle CAS, yani spor tahkim mahkemesinin denetlenmesi gerekir, tüm kararlarının mahkemeye gitmesi gerekir demedim. Şunu söyledim. Devlet mahkemeleri başvuru da açık olmalı. Yani daha ilk uyuşmazlık bir dava açılacağı zaman, illa tahkime gitmeye zorlanmamalı, ki bu da sporcunun tercihidir, isterse devlet mahkemesine gider, isterse tahkime gider. Yani bu yolun açık tutulması gerekir dedim. Ki bunu da sadece ben söylemiyorum. Bu Avrupa Birliği'nin de komisyonun da kararı var, bu konuda kararlar var. Öneriler var. FİFA'yı zorladığı için, FİFA'nın bunu gelip mevzuata koyduğunu da söyledim zaten başta. Yani bu benim kendi düşüncem değil, en temel anayasal hak olan hak arama hürriyetini ve devlet mahkemelerince yargılanma hakkını ortadan kaldıramazsınız, bunu söyledim ben. Ayrıca şunu söylediğime çok eminim, o slaytta da, dedim ki İngiltere ve İrlanda'da spor tahkim mahkemesi benzeri kuruluşlar var, her türlü kurum, kuruluştan bağımsız, umarım bizde de böyle bir kuruluş oluşur dedim. Ya ben tahkime karşı olsam zaten, tamamen bağımsız bir kuruluş kurulmasını önermem, ki son slaytta da dikkat ederseniz, son slaytta da şey diyordum. İşte bağımsız bir tahkim mahkemesi kurulmalı ama o kurulana kadar da, en azından şu anda tüm federasyonlara ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne karşı tarafsız ve hatta bağımsız kalabilecek tek kurum, bence TMOK olduğu için, TMOK un bünyesinde kurulabilir geçici olarak dedim. Ki Türkler de Bey de hemen düzeltti, yasal olarak mümkün değil. Zaten ben konuşmamın başında dediğim gibi, bu bir ütopya anlatıyorum ben size dedim. Bu bir ütopya, olmayacağını biliyorum ve şu da var. Önerimiz neydi? Önerilen son slaytta, hatta dedim ki ben sözümde, hepsini yazamadım, 7, 8 tanesi var. Önerilerden birincisi zaten tahkim kurulu kurulması. Ben tahkime karşı değilim, CAS'a hiç karşı değilim, hatta bir görüşümde de söyledim ki, CAS kararları olmasa, federal mahkeme kararları olmasa, biz Türk sporunda neler dönüyor öğrenemeyeceğiz, bilemeyeceğiz. Osman Bey'in de o tepkisine ben şaşırdım. Yani ben CAS'a eleştiri getirmedim, dedim ki sadece görüşler var, Bazı şikayetler var, ben buna aynen imzama atıyorum demedim. Ama

Sporun Özerkliği ve Devlet Mahkemeleri

• İki farklı görüş:

- a) Spor federasyonları, kural koyma ve bunları uygulama konusunda özerktir. Sporun kendi özelliği bulunmaktadır. Devletin özellikle ticaret hukuku, rekabet hukuku ile ilgili düzenlemeleri sporun özel yapısı ile uyumlu değildir. İlgili spor dalının özelliklerini, ihtiyaçlarını ve sorunlarını bilen federasyon, bu sorunların çözümünde söz sahibi olmalıdır. Devlet, sporu sadece desteklemeli; sporla ilgili sorunların çözümünü mümkün olduğunca sporun düzenleyecilerine, federasyonlara, spor uzmanlarına bırakmalıdır.
- b) Spora özgü meselelerin kendi sorumlulukları içinde düzenlenmesine yönelik serbest bir alanın tanınması sınırsız bir şekilde gerçekleşemez. Spor, devlet (özellikle anayasa) hukukunun ana temellerinin dışında kalamaz. Bu anlamda belli bir ölçüde dışsal bir devlet denetiminden vazgeçilemez.

bu şekilde şikayetler var dedim. CAS'a kesinlikle karşı değilim, hatta bir benzeri Türkiye'de kurulsun diyorum. Ve Osman Bey'e de bir cevap vereyim ben, yani hatta eleştiriyorum mesela, o olayda CAS kararını okuduğunuz zaman, öncelikle tamam ben doping yaptım diye kabul ediyor Süreyya Ayhan, daha önce yarışlara başlayabilsin diye, o süresi bitsin diye. Doping yaptığımı ka-

bul ettikten sonra, gidiyorsunuz idare mahkemesine dava açıyorsunuz. Yani şimdi ben mesela o konu hakkında Spor X'e 3 tane yazı yazdım, Spor X sitesine, yani onları okumuş olsaydınız, ben size katılıyorum demezdiniz büyük ihtimalle. Yani ben o CAS kararının sonuna kadar arkasındayım. Federal Mahkeme kararını da okuduğunuz zaman zaten çok daha detaylı şeyler görüyorsunuz. Yani kesinlikle CAS'a karşı değilim. Gsgm tahkimi ile ilgili olarak Türkiye'de şöyle bir sorun var. Biz bir kurumu eleştirirken veya değerlendirirken, hep kişiler bazında gidiyoruz. Ya bu adam çok adi, ya federasyon başkanı bize telefon açmıyor ki, hayır genel sisteme bakacaksınız. Bu sistem doğru mu, değil mi? Ve Anayasa Mahkemesi kararını yok sayamazsınız. Anayasa Mahkemesi diyor ki, hakimin orada olması kardeşim anayasaya aykırıdır. Hakim teminatı, bağımsızlık, tarafsızlık teminatını ortadan kaldırmaktadır. Yani şimdi Anayasa Mahkemesi kararı varken, işte Hasan Bey, çok iyi, çok adil kişi olarak harika olabilir, ama mesela zamanında da belki DGM en doğru kararları veriyordu. Ama içinde subay olduğu için, şeklen tarafsızlık, bağımsızlık konusunda şüphe uyandırdığı için, başımız hep belaya giriyordu ve burada da şekil açısından da evet yani kesinlikle tarafsız ve bağımsız diyemezsiniz. Gsgm'den bir şekilde emir alan veya GSGM ile bir başka federasyonun uyuşmazlıkta, gsgm'nın atadığı veya bakanın atadığı kişiler karar veriyor, kimden yana karar verecekler büyük ihtimalle? Ve UÇK mesela, Futbol Federasyonu da UÇK da harika bir sistem oluşturuldu. Kararların % 90 ında sporcuların haklı gösterilmiş olması, veya tahkimde de o şekilde olabilir. Sporcuların yararına karar veriliyor olması sistemin doğru olduğu anlamına gelmez. Ben genel sistemi eleştiririm. Kişiler üzerinden gitmemek lazım bence. Teşekkür ederim.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Teşekkürler Sayın Mert Yaşar. Şimdi Emre Koçak Bey.

Emre KOÇAK: Avukat - TFF Hukuk Kurulu Eski Başkan Yardımcısı

Bana UEFA'nın yargı sistemiyle ilgili bir soru yöneltilmişti. Orada bir şeyi netleştirmekte yarar var herhalde. UEFA'nın kendi bünyesinde bir yargı mercii yoktur demek istemedim. O şekilde anlaşıldıysa, öyle bir yanlışlık var. UEFA'nın disiplinle ilgili yargılamaları yapan bir sistemi mevcut. Ama taraflar arasında, Avrupa futbolundaki sözleşmelerden doğan ihtilaflara karar veren, herhangi bir merci yok. Buradaki yargılama sistemine baktığımızda, disiplin kararlarına karşı, UEFA tahkim olarak bildiğimiz temyiz kuruluna başvuru mümkün. Bu kararlara karşı da, CAS'a başvuru mümkün. Belli nitelikteki, iki müsabakanın üzerindeki men cezaları ve bir aydan uzun hak

mahrumiyeti cezaları karşısında, CAS'a başvuru imkânı mümkün. Tabii FİFA daha genel bir yargılama yapıyor. FİFA tüm dünya daki sözleşmeden doğan ihtilaflara karar veren bir yapıya sahip olduğu için, FİFA'nın bünyesinde böyle bir kurulun oluşması mümkün. Bu özellikle belki 2003 yılına gittiğimizde, 2002, 2003 yıllarında FİFA'nın kendi bünyesinde CAS yerine, CAF olarak bilinen futbol tahkim mahkemesini kurma aşamasında da sıklıkla tartışılmış bir konu. Futbol kendi tahkimini kurabilir mi, tamamen futbol özelinde bir tahkim olabilir mi? Bildiğiniz gibi o güne kadar FİFA genelinde ve ulusal futbol federasyonları bünyesinde, CAS tanınmış değildi. O tarihe kadar FİFA bunu denedi, mali olarak bu yapının pek mümkün olmadığını, fizibl olmadığını ve CAS yapısının o güne kadar ortaya koymuş olduğu kararlarla, gayet güvenli ve uluslar arası anlamda istenilen düzeyde bir tahkim mahkemesi niteliğine kavuşmuş olmasından dolayı, CAS'ı tanıdı ve ondan sonra birçok karar CAS'a gitmeye başladı. FİFA'nın disiplin kararları da sözleşmeden doğan ihtilaflara ilişkin kararları da CAS'a giderken, UEFA bünyesinde, sözleşmeden doğan ihtilaflara karar veren herhangi bir yargı mercii olmadığı için, böyle bir CAS'a gitme imkânı o anlamda mümkün değil ama UEFA'nın da belli düzeyin üzerindeki kararlara karşı CAS'a gitme imkânı mümkün, kaldı ki zaten bunun altındaki kararlarda CAS'a gitmek, süre olarak da son derece zor olacaktır. İki müsabaka ve 1 ayın üzerindeki cezalar için ancak böyle bir imkân mümkün şu anda. Teşekkürler.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Teşekkürler Emre Koçak. Evet Taner Bey, biraz çabuk toparlayabilirsiniz.

***Yrd. Doç. Dr. Taner AYANOĞLU – Bilgi Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Evet, yani genellikle sorular, kişisel görüşümüzün ne olduğu yönünde oldu. Onu birazdan kısaca değineceğim. Kısmet Bey, ne olacak dedi ve 2007 değişikliği sonrasında bir yasal düzenleme mecburiyeti yoktur gibi bir tutum alınacak, alınabilir dedi. Umarım böyle bir şey yapılmaz. Yani Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hüküm başkaydı, şimdi burada başka bir hüküm var, ama aynı var. Yani Anayasa Mahkemesinin kararı, yani bu hüküm iptal edilmeden önce değiştirilmiş ama aynı şey gelmiş olsa bile, o karar gereğince bir yasal düzenleme yapılması mecburiyetini ortadan kaldırmaz. Yani eğer bu noktada hiçbir şey yapılmazsa, tekrardan Anayasa Mahkemesine gider, tekrardan iptal edilir. Yani sonra önümüzdeki sene burada Anayasa Mahkemesinin üçüncü kararından sonra ne yapılması gerekir onu tartışırız. Yani, olacak olan budur. 4 üncüyü yaparız, 5 inci yapıyoruz, ama yani birazcık da

yol alalım. Yani bu noktada diye düşünüyorum. Şimdi bu tahkim kararlarına karşı yargıya gitmek konusunda ya da gitmemek konusunda herkesin bir tutumu, bir şeyi olabilir. Ancak bir yani tahkim iyidir ya da kötüdür. Bununla ilgili birçok gerekçe olabilir. Ancak mahkemelerin de yaptığı yargılamayı biliyoruz. İş mahkemesinde kaç günde sonuçlanıyor. Şimdi biz ne yapalım bu durumda, spor için ayrıcalıklı steril bir düzen oluşturalım. Diğerleri, di-

ğerlerinin canı cehenneme mi diyeceğiz yani? Yani iş mahkemesinde spor uyuşmazlıkları görülmesin, görülsün demiyorum ama böyle bir düşünceyle aman ne bileyim, tekstil atölyesindeki işçi, onun davası 5 yılda sonuçlansa da olur. Yani eğer orada bir yanlış varsa, o yanlış düzeltelim. O yanlıştan kaçmayalım. O zaman herkese yönelik bir düşünce içerisinde olmamız gerekir diye düşünüyorum. Yani bu düşünce, çok yani bir devletin hukuk sistemi bakımından bizi daha iyi bir seviyeye getirecek bir düşünce değil, böyle bir mantalite ile düzenleme yapmayalım. Ha, tahkim kararlarına karşı, yargı yoluna gidilmesin, başka gerekçeler, hızlıdır, şudur, budur, falan söyleriz ama tahkim için istediğimiz her şeyi, spor hukuku için istediğimiz her şeyi, diğer uyuşmazlık çözümleri için de bir ihtiyaç olduğuna göre istememiz gerekiyor diye düşünüyorum. Yani mahkemeler kötü, ne yapalım? Mahkemeleri kapatalım. Yani sonunda oraya gideriz diye düşünüyorum. Şimdi alternatif uyuşmazlık yöntemleri söz konusu olabilir mi? Zaten tahkim de bu aşamada bir alternatif uyuşmazlık yöntemiymiş gibi karşımıza çıkıyor. Yani tahkimi ister Anayasa Mahkemesinin dediği gibi, idari bir kurul olarak kuralım, ister bir yargı mercii olarak kuralım, yani anayasanın 125 inci maddesinden kaçsak, 36 ncı maddesi var, oradan kaçsak 9 uncu maddesi var. Yani buradan bir kaçış yok. Yani bir düzenleme yapılmazsa ne olacaktır? GSGM tahkimine karşı yargıya başvurulacaktır. Olacak olan budur, yani Nasrettin Hoca'nın fıkrasındaki gibi. Yani Türkiye Futbol Federasyonu tahkimi ile ilgili bir düzenleme yapılmazsa, yargıya başvurulacaktır. Sonunda bir işler uyuşmazlıklar uzayıp gidecektir. Zaten şimdi olan da o. Yani fazla da bir şey sonuçta değişmeyecek. Ama biz çözüm bulamamış olacağız. Hani burada tabii öğleden sonraki oturumda, çözüm için birtakım görüşlerin ortaya atılması gerekir. Yani bunda sadece hani, biz böyle olsun diyeceğiz, sonra da öyle olacak değil, yani bizim bu noktada yapacağımız bir öneridir. Herkesin bu noktada çözüme ilişkin bir katkı sunması, gerekliliği ortadadır. Son olarak bir şeyi daha söylemek istiyorum. Türkiye Futbol Federasyonunun statüsü, yani Türkiye Futbol Federasyonu kamu kuruluşu mudur? Kanunda belirttiğim gibi, özel hukuk hükümlerine tabi olduğu yazıyordu, niye yazıyordu? Yani bu da sadece tahkim müessesesi için oraya yazılmış bir şeydi. Hâlâ da yazmaya devam ediyor. Özel hukuka tabi midir Türkiye Futbol Federasyonu? Hayır değildir, yani diğer özerk spor federasyonları, ne kadar kamu hukukuna tabiyse, Türkiye Futbol Federasyonu da gerek hizmetlerinin görevlerinin niteliği gereği, gerek yapısı gereği, Türkiye Futbol Federasyonu bir kamu kurum ve kuruluşudur, özel hukuka tabi bir kamu tüzel kişiliğidir. Yani bu gerçekten kaçamayız. Şimdi bu gerçek önemli bir gerçek. Şimdi şöyle bir genellikle hep söylüyorum. Yanlış algılama var. Özel hukuka tabi olmak, bir şeyi özel kişi haline getirmez. Özel hukuka tabi çok kuruluş var, yani idari teşkilat içerisinde. Daha önce söyledim, örneğin İETT var, başka kuruluşlar var, KİK ler var, vs. ler var. Yani bu özel hukuka tabi

olması kamu kuruluşu haline getirmez. Ama burada önemli olan şey şu, asıl mesele, özerklik nedir? Şimdi biraz hani uzattım, sayın başkanım kusura bakmayın ama bir ara bir televizyon programları vardı, teşbihte hata olmaz diyelim, orada bir çocuk vardı, birisiyle evlenmek istiyordu. Annesi dedi ki, oğlum aşık değilsin, aşık olsan ben sana söylerim dedi. Şimdi bu özerklik de böyle bir şey yani, yani özerktir diyoruz federasyonlar, onlar da özerk oluyorlar. Aslında özerk kelimesi, Türkçe’de güzel bir kelime, yani gücünü kendinden alan. Şimdi kendinde bir güç yoksa, neyin özerkliği, özerk deyince, özerk olacak mı? Şimdi bu mesele aslında federasyonların temel yapılanma esaslarıyla ilgili bir mesele. Şimdi bana görüşümü sordular, yani iki şey söyleyeyim, bir spor mahkemelerinin kurulmasından yanayım. İki, TC dönemine dönülmesinden yanayım, temel olarak, yani idman ittifakları cemiyetleri dönemine, çünkü 1936, 38 Beden Terbiyesi genel müdürlüğü kanunu, sonra Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü kanunu, bu yapılanma çok farklı bir yapılanma, bu yapılanmanın içerisinde biz özerkliği kuramayız. Bu meseleleri çözemeyiz. Spor organizasyonlarının gönüllü birliktelikler şeklinde olması gerekiyor. O noktaya dönmediğimiz sürece, bu çemberin içerisinde çok dolanır dururuz diye düşünüyorum. Öğleden sonra da zaten devam edecek sanıyorum. Teşekkür ederim.

***Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN –
TMOK 1. Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi***

Teşekkür ederim Taner Aya-noğlu. Değerli konuklar, tabii Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün değerli temsilcilerinin sesi şu ana kadar duyulmadı ama zannediyorum öğleden sonra duyulacaktır. Bazı şeyleri açıklama ihtiyacını siz de herhalde duyuyorsunuz. Tabii, tabii biliyorum ama siz de herhalde o değerli katkılara bir şeyler söyleyeceksiniz diye ben ümit ediyorum. Efendim sabahki oturumumuz

bitti. Öğleden sonra saat 1 de tekrar bir araya geleceğiz. Öğleden sonra çok renkli bir oturum olacak. Oturum başkanı bir kere zaten renkli, Haluk Burcuoğlu. Bir de konuşmacılar arasında, Ümit KOCASAKAL var, o da renkli, Yılmaz Savaşer var, o hepsinden renkli, o bakımdan öğleden sonrayı ben de merakla ve ümitle, heyecanla bekliyorum. İyi çalışmalar.

2. BÖLÜM

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk Burcuoğlu
(İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi)

11. OTURUM

AYM'NİN İPTAL KARARINDAN SONRA NASIL BİR GSGM TAHKİMİ

Konuşmacı: Prof. Dr. Celal Erkut

(Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi)

AYM'NİN İPTAL KARARINDAN SONRA NASIL BİR TFF TAHKİMİ

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit Kocasakal

*SPOR TAHKİMİNDE KARARLARIN KESİNLİĞİ VE İCRASI,
YAŞANAN SORUNLAR*

Konuşmacılar: Av. Yılmaz Savaşer - Av. Sami Dinç

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Evet toplantıya gelelim. Dışarıdakiler lütfen. Renkli geçecektir, hepimizi uyarıyorum. Bir kere oturumun başkanı, oldukça renkli bir hocamız, çok değerli kardeşimiz, Haluk Burcuoğlu, konuşmacıların içinde Ümit KOCASAKAL var, Yılmaz Savaşer var, o geçmişteki renkli konuşmalarından birini yine yapacak ve ondan sonra da ne olacağını ben de merakla bekliyorum. Efendim önce Sayın Başkanı, oturum başkanını kürsüye davet ediyorum. Buyurun. Diğer arkadaşlar da, Ümit Bey, Taner Bey ve Yılmaz Bey, başarılar diliyorum. Sayın başkan, değerli dostlar, değerli TMOK üyeleri, gerçekten Türker Ars-

lan ağaBeyimin de söylediği gibi, yani hakikaten bayağı heyecanlı bir ekip içerisindeyim ve bir de oturumu ben yöneteceğim. İnşallah hatasız, kazasız sonuca geliriz. Şimdi konumuz iptal kararından sonra nasıl bir tahkim olduğuna göre, tabii değerli arkadaşlarım bunları çok iyi bir şekilde açıklayacaklar. Ben sadece iki noktaya değinip, zaten sözü Sayın Taner Ayanoglu'na bırakacağım. Prof. Dr. Celal Erkut'un tebliğini sunmak üzere. Şimdi diğer tahkim olaylarıyla pek fazla ilgim yok ama Türkiye Futbol Federasyonu tahkimin işleyişini biraz biliyorum ve şunu da söyleyeyim. Tahkim Kurulunun çok değerli yeni başkanı Adnan Türkkın da karşımda ve Adnan öğrencim olduğundan, ne ben, ne başka biri Adnan hakkında hiçbir kötü söz söyleyemez. Onu bir defa bütün öğrencilerim gibi, Adnan'ın da arkasındayım her zaman, kendisi de gayet iyi bilir, zaman zaman benim kulübüm de

efelikler yapmıştır, Adnan'a ama Haluk Burcuoğlu telefon edip sen benim kardeşimsin diyebilmiştir, onu da söyleyeyim. Şimdi arkadaşlarım tahkim kurulu üyeliği, son birkaç dönemdir bir meslek haline gelmiştir. Türkiye Futbol Federasyonundan konuşuyorum. Diğer tahkim kurullarını bilmiyorum. Yani gerçekten ekonomik açıdan son derece önemli sayılabilecek yani Türkiye için çok üst düzey paralar elde edilmektedir, tahkim kurulu üyeleri tarafından, yani üyeleri kesinlikle suçlamıyorum, aman yanlış anlaşılmasın. Ama bu bir meslek haline gelirse, yine mesela kendi fakültemden bir örnek vereyim, çok değerli kardeşim Doçent, orada üyedir. O değerli kardeşimin fakültenin aldığı maaş, 2300, 2400 liraysa, tahkimden ede ettiği gelir, 4 ila 6 bin lira arasındadır. Şimdi kesinlikle üyeleri tenzih ediyorum ama böyle bir ortamda tahkim kurulunun kendisine bu düzeyde ödemeler yapan federasyona karşı nasıl karar alabilecekleri doğrusu ya soru işareti gerektiriyor. Tekrar söylüyorum, bu şu andaki tahkim kurulu, başkan ve üyeleri için asla düşünülmemiştir. Onu da söyleyeyim. Şimdi ikincisi, böyle bir şeyden bahsediliyor. Efendim ne olacak sorusu. Sayın Kısmet Erkiner sordu, ondan sonra herkes de sordu. Yani o kadar da merak etmeyin, günümüzde yarım saatte pek ala kanun çıkabiliyor. Borçlar Kanunu tasarısı değil mi, 3.5 saatte bitti. Kabul edenler, etmeyenler, hani bizim Fenerbahçenin tüzük değişikliği, 14 dakikada bitmişti, ben o zaman da şaşırmıştım. Ama biz bayağı düşünmüşüz yani, 14 dakika önemli bir olay. Onun için hiç şüpheniz olmasın, yasama gerekeni 15 dakikada yapar, hiç şüpheniz olmasın. Ha efendim olmadı, geçmiye yürürlü bir yasa getirilir, yine yapılır, yani benim ondan hiçbir kuşku yok. Güçlü iktidar, güçlü yasama çok kolay kanun çıkartabilir. Onun için böyle merak edilecek bir şey yok. Efendim kadük müdür, kellem yekun müdür? Boş verin. Kanun çıkar, onlar da halledilir. Yani bu yönde hiçbir tereddüdüm yok doğrusu. Şimdi bunları söyledikten sonra ve değerli arkadaşlarımın da bunları da düşünceğini umarak, sözü öncelikle çok değerli kardeşim Prof. Dr. Celal Erkut'un tebliğini sunmak üzere, çok değerli kardeşim Taner'e bırakıyorum. Buyurun.

*Yrd. Doç. Dr. Taner AYANOĞLU –
Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi*

Teşekkür ederim.

Anayasa Mahkemesinin 02.07.2009 Tarihli Kararının “Spor Tahkimi” Müessesesinin Geleceği Üzerindeki Etkileri:

Anayasa Mahkemesinin 02.07.2009 günlü kararının “spor tahkimi”nin geleceği açısından bir değerlendirmesini içeren bu sunumda, öncelikle sorunu doğrudan ve dolaylı olarak irdeleyen iki Yüksek mahkeme olan danış-

tay ve Anayasa Mahkemesinin yaklaşımları kapsamında ele alıp; bu bağlamda kendi görüş ve bakış açımızı ortaya koymaya çalışacağız.

Bilindiği gibi, hukuki sorun, İstanbulspor Kulübü Derneği tarafından 14.7.2004 tarih ve 25522 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Özerk Federasyonları Çerçeve Statüsü”nün tümünün iptali ve öncelikle yürütülmesinin durdurulması talepleriyle Danıştay’da açmış olduğu iptal

davasının görülmesi sırasında bu “Çerçeve Statü”nün yasal dayanağını oluşturan 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna 5105 sayılı yasayla eklenen Ek Madde 9’un bazı fıkralarının anayasaya aykırılığının Danıştay 10.Dairesi tarafından “ciddi” görülerek; dosyanın Anayasa Mahkemesine taşınması kapsamında ortaya konulan “anayasaya aykırılık” gerekçeleriyle ortaya çıkmıştır.

5105 sayılı Kanunun genel gerekçesinde; Devlet bütçesinden yardım alan, Devletin siyasi ve idari birimleri tarafından yönetilmeyip ancak denetlenebilen, idari ve mali yönden özerk federasyonların kurulmasının amaçlandığı ve uluslararası federasyonlar gibi yapılanmalarına olanak sağlanmak istendiği, böylece federasyonların faaliyetlerinin daha verimli ve süratli bir şekilde organize edilebileceği ve spor faaliyetlerinin daha geniş kitlelere ulaştırılabileceği, özerk federasyonların gelirlerinin sportif amaçlı kullanılıp kullanılmadığının denetime tabi olacağı, sportif faaliyetlerinin düzenlenmesi ve yürütülmesine ilişkin iş ve işlemlerin ise federasyonun bünyesinde oluşturulacak kurullarda görüşülerek otokontrol sisteminin işletileceği, günümüzdeki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin ışığında toplumsal değişme hızının ortaya çıkardığı ihtiyaçları karşılamak için spor sisteminin çağdaş bir yapıya kavuşturulması, dinamik gelişmeye açık, etkinliği ve verimliliği gözetilen özerk hizmetlerle spor faaliyetlerinin yürütülmesi amacı içinde hareket edildiği ifade edilmiş; fakat, böyle bir yapının anayasada düzenlenen “İdare”ye

ilişkin hangi kural ve ilkeler dahilinde öngörüldüğü ve “özerklik” ilkesinin mahiyeti kapsamında hiçbir gerekçe ya da açıklamaya yer verilmemiştir.

Daha önce, spor hukukunun, idare hukukundaki çeşitli yansımalarından özellikle de “özerk federasyon yapısı”ndan ve “spor kolluğu” müessesesi ve federasyonların işlemlerinin hukuki niteliğini açıklamaya çaba sarfettiğimiz bir başka sunumumuzda ise, federasyonların “Çerçeve Statü”de öngörülen yapısının anayasa ve idare hukuku ilke ve kuralları uyarınca çok tartışmalı olduğunu; anayasa ve İdare Hukuku bağlamında ancak Devlet tüzel kişiliği ve diğer kamu tüzel kişilerinin birer hukuki varlık(entité) olarak hayatiyet taşıdığını; özerkliğin ise ancak yasa koyucunun açık iradesiyle ve “münhasıran” bir hukuki varlık içinde düzenlenebileceğini; ayrı bir kamu tüzel kişiliği bulunmayan bir “idari yapılanma”ya özerklik payesi verilemeyeceğini; Kamu tüzelkişilikleri arasında kanun koyucunun özerklik tanımak istediği kuruluşlar için bir özerk yapı modeli oluşturabildiği; bu özerkliğin örneğin üniversiteler, TÜBİTAK gibi kuruluşlarda bilimsel özerklik şeklinde BDDK;SPK;EPDK;RTÜK gibi kurumlarda ise idari özerklik olarak tanımladığını; kendisi dahi ancak “idari” yönden özerk sayılabilecek olan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü içinde ayrı bir hukuki varlık olarak teşkil edip etmediği tartışmalı bulunan federasyonlara Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün dahi sahip bulunmadığı –bağımsızlığa kadar varan düzeyde- bir özerklik payesinin verilmiş olduğunun düşünülmesinin hukuken mümkün olamayacağını açıklamaya çalışmıştık.

Nitekim Danıştay 10.Dairesi de, önüne gelen uyuşmazlık kapsamında, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna 5105 sayılı Kanun ile eklenen Ek-9 uncu maddenin ilgili hükümlerinin anayasaya aykırı olduğu yönündeki itirazı değerlendirirken öncelikle federasyonların yapısı üzerinde durmuş ve sonuç olarak da “...3289 sayılı Yasanın Ek- 9 uncu maddesi bir bütün olarak incelendiğinde; özerklik verilen federasyonların tüzel kişilik kazanacakları, idari ve mali yönden özerk olacakları ve organlarının seçimle göreve gelecekleri, her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alacakları, bütçelerinin genel kurul tarafından onaylanacağı ve ibra edileceği kurala bağlanırken; uyuşmazlıkların çözümünde görevli kılınan Tahkim Kurulunun Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulması ve üyelerinin atama yoluyla belirlenmesi kurala bağlanmış olduğu hususları dikkate alındığında... özerk federasyonların, **genel idare içinde yer alan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü’ne verilen bazı görevlerin daha verimli şekilde yürütülmesi amacıyla kamu hukuku alanında faaliyet göstermek üzere hizmet yönünden yerinden yönetim ilkesine göre kurulmuş, tıpkı kamu kurumu niteliğindeki meslek kurumlarına benzeyen kamu tüzel kişileri oldukları** sonucuna ulaşmıştır. Bir başka deyişle, Danıştay, “özerk fe-

derasyon” yapısının ancak kamu tüzel kişiliği içinde bir hukuki değer taşıyabileceğinin altını çizmiş ve fakat böyle bir yapının “atipik” bir idari yapı modeli olduğunu vurgulayarak, bu yapının olsa olsa **kamu kurumu niteliğindeki meslek kurumlarına benzetilebileceğini** ortaya koymuştur.

Danıştay 10.Dairesi, federasyonların atipik bir kamu tüzel kişiliği yapısı taşıdığı ve genel idare esas ve usulleri dahilinde tesis edilecekleri işlemler yoluyla idare hukuku kurallarına göre faaliyette buldukları tespitinden sonra da yine aynı ek maddede öngörülen “tahkim” müessesesinin idare hukuku alanında uygulanabilirliğinin irdelenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Yüksek Danıştay 10.Dairesi bu kapsamda şu esasları ortaya koymuştur: “...*Türk hukukunda tahkim, özel hukuk alanına özgü bir uyuşmazlık çözme yolu olarak ortaya çıkmakta; idarelerin kamu hukukuna göre taraf oldukları uyuşmazlıklarda tahkime gidilebilmesinin tek istisnasını ise, Anayasanın 4446 sayılı Yasa ile değişik 125 inci maddesi kapsamındaki imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleriyle ilgili uyuşmazlıklar oluşturmaktadır. Belirtilen istisnanın dışında, idarenin kamu gücünü kullanarak yaptığı işlemlerden doğan idari uyuşmazlıklar nedeniyle mecburi tahkim yoluna gidilmesi olanağı bulunmamaktadır...Ek-9 uncu maddenin altıncı fıkrasında, “Özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulacak Tahkim Kuruluna itiraz edilebilir.” kuralı, aynı maddenin yedinci fıkrasında, “...Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir. Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.” kuralı, sekizinci fıkrasında da “Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler; federasyon ile hakemler; federasyon ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile oyuncular; kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflar hakkında yönetim kurulunca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlarını, ilgililerinin itirazı üzerine inceleyerek kesin karara bağlar.” kuralı bulunmaktadır...Dolayısıyla, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü’nün ve federasyonların kamu tüzel kişisi olduğunda ve federasyonların tesis edilecekleri işlemlerin idari işlem niteliği taşıdığı ve Tahkim Kurulunun idari işlemlere ilişkin kullanacağı yetkinin, idari yargının Anayasa ile korunan görev alanıyla ilgili olacağına kuşkuyla yer bulunmamaktadır.Bu itibarla, kamu tüzel kişisi olduklarında çekişme bulunmayan özerk federasyonların, birer idare olarak tesis ettikleri işlemlerin denetimi ve bu işlemlerden doğan uyuşmazlıkların çözümü için **idari yargı dışında “mecburi tahkim” yolu öngörülmesinin**, Anayasanın 9 uncu, 36 ncı, 125 inci ve 155 inci maddelerine aykırılık oluşturduğu anlaşılmaktadır.Kaldı ki, ...Ek- 9 uncu maddede yer alan **Tahkim Kurulunun, özerk federasyonların vesayet makamı olarak öngörülen Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulmasına, üyelerinin atama yoluyla belirlenmesine ve Tahkim Kurulunun görev, yetki***

ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının yönetmeliğe bırakılmasına ilişkin düzenlemenin tahkim kurulunun tarafsızlığı ve bağımsızlığını sağlamaktan uzak olduğu da ortadadır.. Açıklanan nedenlerle, Ek-9 uncu maddenin altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarında yer alan “Tahkim Kurulu” ile ilgili düzenlemenin; Anayasanın yargı erkinin bağımsız mahkemeler eliyle kullanılacağına ilişkin 9 uncu maddesine, hak arama özgürlüğünü düzenleyen 36 ncı maddesine, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğuna ilişkin 125 inci maddesine ve idari yargının görev alanını güvence altına alan 155 inci maddesine aykırı olduğu kanısına varılmıştır...”

Danıştay 10.Dairesinin bu saptamalarından hareketle şu temel sonuçlar çıkmaktadır:

- a) Kanunla, özerk federasyonların yapısı “kamu tüzel kişisi” olarak düzenlendiğinden ve bunların İdare olarak tesis ettikleri işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların yargısal denetimi bakımından **idari yargı dışında “mecburi tahkim” yolu öngörülemez.**
- b) Öte yandan bir an için böyle bir “tahkim” usulünün öngörülmesi halinde de bu **Tahkim Kurulu’nun vermiş olduğu kararlara karşı idari yargı yolu kapatılamaz.**
- c) İdare içinde ve üstelik de federasyonların vesayet makamı olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü’nün bünyesinde kurulan bir Tahkim Kurulu’nun ancak “**idari” bir denetim** icra edebileceği açıktır. Dolayısıyla da bu yapılanma içindeki bir Tahkim Kurulu’nun “**bağımsız” ve “tarafsız”lık niteliklerine sahip olduğu ve yine “yargılama işlevi”ni yerine getirebileceği kabul edilemez.**

Kanımızca Danıştay 10.dairesinin bu değerlendirmesi “**federasyonların kamu kurumu niteliğinde bir İdare sayıldığı ve kamu tüzel kişisi olduğu**” çıkış noktasından hareketle, kendi içinde tamamen tutarlı bir yaklaşımı ortaya koymaktadır. Üstelik Danıştay’ın bu yaklaşımı yeni bir yaklaşım değildir. Yüksek İdare Mahkemesi, bir kamu tüzel kişiliğinin sahip olduğu kudretle hareket etme ayrıcalığına sahip kılınan ve herhangi bir hukuki bağ ile İdare Cihazıyla ilgili kılınan tüzel kişiliklerin “kamu tüzel kişiliği”ne sahip olduğunu öteden beri benimseyen bir anlayış içindedir.

Dolayısıyla da Danıştay’ın bu bakış açısı dikkate alındığında, Federasyonların İdare Cihazı içinde bir kamu kurumu niteliğiyle örgütlenmesi halinde, “mecburi tahkim” usulü yasayla da olsa getirilemeyecek ve Federasyonların Kamu Kudreti kullanarak almış olduğu “idari” nitelikteki tüm kararlara karşı olağan yargı yollarına başvuru imkanı sağlanacaktır. Yüksek İdare

Mahkemesinin bu bakış açısına göre, Mecburi tahkim yolu olarak “Spor Tahkimi”nin öngörülebilmesi için, Federasyonların yapısının değişmesi ve bunların özel hukuk tüzel kişileri şeklinde ve İdare Cihazı dışında yapılandırılmaları, doğal olarak da gerek bütçeleriyle, gerek denetim mekanizmalarıyla İdare ile aralarında herhangi bir bağ da kurulmaması ve her federasyonun faaliyet alanı kapsamına giren tüm ilgililerden alınacak “tip taahhütnameler”de yer alan esaslara göre “özel hukuk” enstrümanları kullanılmak suretiyle kararlar alınmalıdır.

Danıştay’ın bu yaklaşım içinde Anayasa Mahkemesine yapmış olduğu başvuru sonucunda ise, Anayasa Mahkemesi de Spor Tahkim Kurulu’na ilişkin yasal düzenlemelerin anayasaya aykırı olduğunu vurgularken; daha farklı bir bakış açısıyla hareket etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, Türk hukuk düzeninde Tahkim müessesesinin “**hukuki uyumsuzlukların, söz konusu uyumsuzlığa taraf olmayan bağımsız kişi veya kişiler tarafından çözümlenerek karara bağlanması**” olarak tanımlandığını belirttikten sonra; Danıştay’ın “**Anayasanın 125.maddesindeki istisna dışında, idari yargı yetkisinin mecburi tahkim usulüyle kaldırılmayacağı**” yönündeki yaklaşımını yumuşatmak suretiyle ve fakat anayasa koyucunun iradesiyle de pek örtüşmeyen bir yorumla, “**Anayasa’nın 125. maddesindeki tahkim yolu, kamu idarelerinin tamamen dışında bağımsız kişilerden oluşan ve yasalarla belirlenmiş hukuki uyumsuzlukları kesin olarak karara bağlayan bir çeşit özel yargı yoludur. Tahkim kurullarının verdiği kararlar mahkemeler tarafından verilen kararlar gibi uygulanabil-**

me niteliğine sahiptir...” gerekçesine yer vermiştir. Bir başka deyişle, Anayasa Mahkemesi, çok açık bir ifadeyle olmasa da **“yasakoyucu tarafından, idari yargı yetkisi, “bağımsız”lık kimliği bulunan ve hakimlik teminatı ile hareket edebilecek üyelerden oluşan Tahkim Kurullarına devredilebilir”** neticesine ulaşmıştır ki, iki Yüksek Mahkeme arasında böylesine önemli bir değerlendirme farkının bulunması, şaşırtıcı ve fakat 125.maddenin açık hükmüne rağmen Anayasa Mahkemesinin bu yorumu “hukuk” teknikleri açısından (anayasaya uygunluk-yerindelik bağlamında) da sakıncalıdır.

Bununla birlikte,yasakoyucuyu bağlayan karar ise, elbette ki Anayasa Mahkemesi kararı ve kararda yer alan gerekçeler olduğuna göre,Anayasa Mahkemesinin bu değerlendirmesi kapsamında, **yasakoyucu açısından, Federasyonların İdare Cihazı içinde bir kamu kurumu niteliğiyle örgütlenmesi halinde dahi,federasyonların kararlarına karşı Tahkim usulünün getirilebilmesi imkanı doğmuştur.**

Anayasa Mahkemesinin, bu ilk tespiti akabinde, **“Tahkim Kurulu”nun Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulması ve üyelelerinin Gençlik ve Spor Genel Müdürünün teklifi ve Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın onayı ile altı yıl için görevlendirilmesi suretiyle, idare içerisinde oluşturulmasınınbağımsız kişi veya kişiler tarafından çözümlenerek karara bağlandığı ulusal ve uluslar arası tahkim kurulları ile ilgisinin olmadığı ve bu haliyle “yargısal” değil “idari” denetim organı olduğu”** sonucuna ulaşmıştır. Anayasa Mahkemesi, böylelikle de **“Tahkim Kurulu kararlarının ‘yargısal’ değil, ‘idari’ karar olduğunun altını çizmektedir.** Yüksek Mahkemenin varmış olduğu bu sonuç, esas itibarıyla 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna 5105 sayılı Kanun ile eklenen Ek-9 uncu maddenin **düzenleniş amacına** tamamen aykırı bir değerlendirmedir. Zira yasa koyucunun, Tahkim Kurulu’nu, spor uyuşmazlıklarını yargısal denetim yoluyla çözmek amacı içinde kurmuş olduğu çok açıktır. Dolayısıyla, *-Danıştay’ın bu konudaki net değerlendirmesinin de başvuru metninde yer almış olmasına rağmen-* **Anayasa Mahkemesi tarafından yasakoyucunun amacının ve gerçek iradesinin dışına çıkarak, Tahkim Kurulu’na “idari” bir kimlik tanınması da yine kamu hukuku yorum teknikleriyle örtüşmemektedir.**

Ancak, Anayasa Mahkemesi, işte bu noktadan sonra, artık doğal olarak, kararlarına “idari” kimlik vermiş olduğu Tahkim Kurulu kararlarına karşı Anayasa’nın 125. maddesi uyarınca “idari” yargı yolunun kapatılmayacağı sonucuna ulaşmaktadır ki, Anayasa Mahkemesinin baştaki ilk iki

hatalı tespitinden sonra bu sonuç dışında başka bir neticeye varabilmesi-ne de zaten hukuken imkan bulunmamaktadır.

Netice olarak, **Anayasa Mahkemesi Spor Tahkim Kurulu'nun, İdare bünyesi içinde düzenlenmesi halinde ulusal ve uluslar arası tahkim usul-lerine göre yargılama faaliyeti icra eden bir Kurul kimliği taşıyama-yacağı ve kararlarının da bu nedenle olsa olsa “idari” karar olabile-ceği ve bu kararlara karşı da idari yargı yolunun kapatılamayacağı sonucuna ulaşmaktadır.**

Anayasa Mahkemesinin bu gerekçelerinden yasa koyucu tarafından şu çı-karımlar yapılabilecektir kanısındayız:

- a) *Anayasa Mahkemesinin görüşüne katılmamakla birlikte-* Federasyon-ların İdare Cihazı içinde bir kamu kurumu niteliğiyle örgütlenmesi ha-linde dahi, Anayasanın 125.maddesi kapsamında bir “Tahkim Usulü” öngörülebilecektir.
- b) Ancak, böyle bir tahkim usulünde, Tahkim Kurulu'nun yasakoyucu ta-rafından mutlaka İdare Cihazı dışında, “bağımsızlık” esasına göre ve üyeleri de “yargıçlık” teminatına sahip kılınacak hukukçulardan olu-şacak ve bütçesi de Devlet tüzel kişiliği bütçesinde (Adalet Bakanlığı bütçesinde) yer alacak şekilde düzenlenmelidir.
- c) Tahkim Kurulu kararlarına karşı başvuru yolu bakımından ise, gerek Danıştay gerek Anayasa Mahkemesi kararları, Kurul'un “bağımsız ve yargıçlık teminatı”na sahip bulunmayan yapısını ön plana çıkararak, bu kararlara karşı idari yargı yolunun kapatılamayacağı değerlendirmesi yapıldığından; kanımızca spor hukukunun özellikleri ve uyumsuz-lıkların acele yargılama usulüyle ve kesin olarak çözümlenmesi gere-ği karşısında Tahkim Kurulu kararlarının kesin kararlar olduğu ve sa-dece bir kereye mahsus olarak ve kısa süreler içinde (3 gün gibi) bu ka-rara karşı “itiraz” edilebileceği; itiraz aşamasında “raportör” üyenin de-ğişeceği ve itiraz başvurusunun da 10 gün içinde karara bağlanacağı yö-nünde bir düzenleme yapıldığında, Anayasa Mahkemesinin, böyle bir düzenlemeyi anayasaya aykırı görmeyebileceği düşünülebilir.

Tabii ki, bizim kanaatimiz, anayasa hukuku yorum yöntemlerini zorlama-dan ve spor hukukunun özelliklerinin gerekleri gerekçesiyle Anayasanın 125.maddesinin birinci fıkrasının sonuna “*spor hukukunun uluslar arası uygulamaları dikkate alınarak, kanunla, özel tahkim merci ve usulleri dü-*

zenlenebilir” cümlesi ilave edilerek, sorunun hukuk düzenimize uygun biçimde ve kökten çözümlenmesi yönünde inisiyatif kullanılmasıdır.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Taner arkadaşşıma teşekkür ediyorum tabii Celal kardeşimin her zamanki gibi, bütün yazdıkları gibi, her şey ayna gibi ortada, özellikle son öneri, gayet hoşuma gitti. Hani işte diyorsunuz ya, pek ala böyle bir şey de olabilir. 125 inci maddenin 1 inci fıkrasının sonuna böyle bir cümle koyarak hani spor hukuku bundan istisna ayrık tutulmuştur dersiniz, pekala tahkim de oluyor, her şey de oluyor öyle değil mi, yanlış anlamadıysam? Kendisine teşekkür ediyorum ve şimdi bu defa

Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra nasıl bir Türkiye futbol federasyonu tahkimi konusunda, kardeşim Ümit KOCASAKAL'ın açıklamalarına yer veriyorum. Buyurun.

Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL – Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi – İstanbul Barosu Başkanı

Teşekkür ediyorum. Hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum. Aslında burada olması gereken bana göre ben değilim, eşim. Kendisi bir tahkimci ola-

rak onun olması daha doğru olurdu ama biz de kendisinin yanında, belli ölçülerde yetişiyoruz. Efendim ben genel anlamda zaten tahkime çok sıcak bakan bir insan da değilim genel anlamda, yani hiçbir tahkim düzenine sıcak bakan bir insan değilim. Biz eskilerde kaldık, yani ben devlet yargısı, ama şu anki gelmiş olduğumuz noktadaki devlet yargısı değil, artık tabii başta onu da söyleyeyim, işte anayasa, yargı yolu, denetim, vs. vs. tabii bana diyebilirsiniz ki, politika yapıyorsun. Evet politika yapıyorum. Artık bu anayasa değişikliğinden sonra, yeni HSYK ve ona bağlı olarak yapılan düzenlemelerden sonra belirli bir yargı yolunu açsanız ne olur, açmasanız ne olur? Bu da benim için bir parantezdir. Şimdi ben ceza hukukçusuyum aslında, şu şiddet meselesi beni daha fazla ilgilendiriyor. Ama şimdi biraz geçmiş hatırladım, ilk tahkim kuruluna girdiğimde, ya böyle bir şey olur mu, nasıl oluyor, böyle bir kurul nasıl olabilir, bu genel yargıya tabi olmalı filan diye atıp tutarken, tabii içine girip de spor hukukunun özelliklerini, işleyişini, aciliyetini, diğer yönlerini gördüğüm zaman, her ne kadar teorik olarak sıcak bakmasam da bu ihtilafların çok daha seri bir biçimde çözülmesi gerekliliğine biz de vakıf olduk. Anladık. Şimdi tabii bu iki karardan sonra, spor dünyasında ve spor hukukunda ki tanımlama tam anlamıyla bir kaostur bana göre. Şimdi bu kaosa, sadece bu kararlar yol açmadı. Mesela GSGM ile ilgili karar verileli epey oldu. Bir süre de tanındı. Bu süre dolmak üzere zannediyorum veya çok az kaldı. Ama bu zamana kadar biz bir şey yapıldığını, en azından dışarıdan görmedik. Yani biz saf bir biçimde şunu düşünmüştük. Geçen sempozyumun da verdiği heyecanla, hazır daha yeni böyle bir şey ortaya çıkmış, burada konuştuk, ettik, yani hiç olmazsa ilgili merci veya merciler bu kadar işte bu işle uğraşan hukukçularımız var. Diğer spor severler var, yani bunları bir araya getirir, bir çalıştay yapar, orada bunlar oturulur, konuşulur, müzakere edilir. Ve ondan sonra bir sonuca varılır diye ümit etmiş veya düşünmüştük. Ama öyle olmadı. Maalesef. Şimdi geldiğimiz noktada ise, bazı şeyler ne kadar doğrudur bilmiyorum ama böyle şeyler söyleniyor. Yani iptal edilen düzenleme 3 aşağı, 5 yukarı aynı şekilde veya benzer şekilde tekrar geçirilecek veya getirilecek deniyor. Bakın ben çok böyle lafı dolambaçlı kullanmayı sevmiyorum. Anayasanın 153 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası açık. Anayasa Mahkemesi kararları herkesi bağlar. Dolayısıyla böyle bir yola gidilirse, bu hükme aykırı olur, kanuna karşı, daha doğrusu kanuna karşı değil, Anayasa Mahkemesi kararına karşı hile olur ve hatırlatmak babında söylüyorum. Mahkeme kararlarını yerine getirmemek, Yargıtayımız tarafından çok eskilerden bu yana görevi kötüye kullanma suçuyla karşılanmaktadır. Yani bu saptamayı yapmayı zorunlu görüyorum. Şimdi ha diyebiliriz ki bakın, dışarıda da konuşuyorduk. Yani hakikaten zorluklar var. Anayasa Mahkemesi kararı doğru değil diyebilirsiniz. Bu sporu perişan eder diyebilirsiniz. Ama eğer hukuk devleti iseniz, bunların hiçbirisi bir mahkeme kararının özellikle yüksek mahkeme, yüce mahkemenin kararı-

nın arkasından dolanılmasına veya gereklerinin yerine getirilmesine engel olamaz. Eğer hukuk devletiysek. Dolayısıyla bunun bir kere gerekleri yapılacak, şimdi Türkiye Futbol Federasyonu ile ilgili verilmiş olan karar ise, daha henüz çok yeni, hatta bakın bu toplantıların yapılması başlı başına bana göre büyük bir yarar sağlıyor. İşte biz bunu geçen toplantıda konuştuk ve buradaki bütün konuşmacılar, bunun etkilerinin Türkiye Futbol Federasyonu bakımından da görülmesinin kaçınılmaz olduğunu, şu veya bu şekilde etkileyeceğini herkes söyledi, yine ben normalde şunu beklerdim, yani o zaman Türkiye Futbol Federasyonunun bakın zaman kazanmış olurdu. Bundan hareketle oturup birtakım planlar hazırlaması ve daha hazırlıklı olması gerekirdi. Ama önlerinde yine böyle bir fırsat var hiç olmazsa, yani karar yeni çıktı, bunun gerekçesi yazılacak yine işte süre vs, yani o fırsat var, umuyorum ki, Türkiye futbol federasyonu, gençlik ve spor genel müdürlüğünden daha enerjik, daha paylaşımcı, daha katılımcı bir yola gider diye umut ediyorum. Bu umut sadece, onu göreceğiz. Şimdi burada tabii nasıl bir Türkiye Futbol Federasyonu tahkimi sorusu var. Tabii benim bir sihirli formülüm filan yok. Bazı düşüncelerim var. Onları size açıklayacağım ama önce bir iki temel hususu tespit etmek istiyorum. Bir kere bana öyle geliyor ki, bu yerleşik bir sözcük olabilir. Ona da bir şey demiyorum. Ama şu tahkim sözcüğünü bence artık kaldırmak lazım. Şimdi ben baktım diğer birçok yerde, hep itiraz kurulu deniyor. Şimdi tahkim sözcüğünü kullandığınız zaman, problem yaratıyor, sorun yaratıyor, o zaman tahkime ilişkin ilkeler, kurallar vs. gündeme geliyor. Halbuki itiraz kurulu dendiğinde, hiç olmazsa, daha kendine özgü bir alan yaratırız diye düşünüyorum. Ben tahkim konusunda uzman filan da değilim, onu söyleyeyim, bir hukukçu olarak bu görüşümü söylüyorum. Şimdi ve bakın ne yapılması gerektiği sorusunu yanıtlayabilmek için, sorunu burada ne yaratıyor onu da görmek lazım. Sorunu sportif faaliyetlerin sürekliliğinden kaynaklanan acil ve çabuk karar verme sorunu aslında burada önümüze çıkıyor. Şimdi o açıdan peki, parasal ihtilaflarda böyle bir sorun var mı? Bana sorarsanız yok. Yani orada evet tabii ki bir alacağı en kısa sürede almak iyi bir şeydir, ama bu Anayasa Mahkemesinin kararı ve görüşü uyarınca, yargı yoluna genel yargı yoluna gitmek suretiyle de halledilebilecek bir şey, tabii daha geç olur ama en azından o dediğimiz devamlılığa zarar verecek bir husus değil. Demek ki burada asıl sıkıntıyı yaratan, disiplinle ilgili meseleler. Özellikle tabii o saha kapama tarafsız sahada oynatma, işte müsabakadan men gibi şeylerin derhal çözülmesi gerekliliği. Şimdi ben de tabii tahkim kurulu üyeliği yaptım, orada o yüzden fiilen gördüm o sıkıntıyı, disiplin kurulu 2 maçtan men etmiş. Pazar günü de müsabaka var. Pazara kadar bu işin çözülmesi lazım ki, o kişi oynayacak mı, oynamayacak mı? Ha diyebilirsiniz ki, ya bir sürü insan var, o oynamasa ne olur? Ama bu kişi Messi olursa, problem olur. Oynamadığı zaman. O yüzden bunun belirlenmesi gerekiyor veya başka bir sahada oyna-

yacak mı, oynamayacak mı? Şimdi o yüzden demek ki sorunu yaratan o disiplin hususu. O yüzden ben mesela ilk bir ilkesel olarak bir görüşümü aktarmak istiyorum. Bu konuları ele alırken bence bu iki husus birbirinden ayrılmalı. Yani ben tahkimde şu sıkıntıyı da yaşadım. Açık söylüyorum. Şimdi ben ceza hukukçusuyum, tahkim kurulu üyesiyim. Borçlar hukukuyla ilgili, yani sözleşmesel ihtilaflar geliyor. Şimdi bakıyorum, kendimi başka bir alanda hissediyorum, sıkıntı yaşıyorum. Disiplinde tamam, kendimi kendi sahadında hissediyorum ve istediğim gibi top çevirebiliyorum. Ama diğer alanda sıkıntı yaşıyorum. Allahtan ki, çok değerli bu konuda üstatlarımız, büyüklerimiz vardı da o vesileyle biz de tahkimde biraz hiç olmazsa borçlar hukuku filan öğrendik, ben en son üniversitede bırakmıştım. Ama bu şunu gösteriyor, bana sorarsanız, ister adına tahkim kurulu deyin, ister itiraz kurulu deyin, ya iki ayrı itiraz kurulu olmalı ya da o itiraz kurulunun iki ayrı dairesi olmalı. Birisi parasal ihtilaflarla ilgili verilen kararlara karşı, gidilecek olan itiraz mercii olarak, diğeri de disiplin ihtilaflarıyla ilgili olarak gidilecek bir merci olarak. Ve oraya da gerçekten konusunda uzman kişiler geti-

riilmeli. Tabii mutlak surette hukukçu olmaları gerektiğini söylemeye gerek bile duymamam lazım normal şartlarda. Ama sizin Anayasa Mahkemesi gibi, en üst bir ülkenin yargı merciinde dahi, 9 tane hukukçu olmayan kişi olursa ve daha üzüldüğüm, dün akşamki bir televizyon programında, Yargıtay ceza dairesi üyesi bir hakimimiz de bunu son derece doğru ve olağan buluyorsa, bunu söyleme gereğini hissettim. Yani bir kere mutlaka hukukçulardan oluşmalı. Şimdi tabii nasıl bir Türkiye Futbol Federasyonu tahkimi diye sorduğumuzda, aslında bunun yanıtını verebilmemiz için anayasa aykırılık iddialarının ne olduğunu görmemiz lazım. Şimdi bunu Ankara 4 üncü asliye hukuk mahkemesi, Anayasa Mahkemesine götürdü. Onun saptamaları çok önemli, bakın katılmak veya katılmamak anlamında değil, mesela o konuda başka bir şeyi de açıklığa kavuşturalım. Ben burada Türkiye Futbol federasyonunun sitesinde bir açıklama gördüm, diyor ki, bakın Anayasa Mahkemesi kararında işte 5894 sayılı kanunun 6 ncı maddesinin çünkü 4 tane, 4 hükmün anayasaya aykırılığı iddia edildi, mahkeme tarafından, o 6 ncı maddenin 1 inci fıkrası, yani tahkim kurulu, bu kanun uyarınca, bağımsız ve tarafsız bir zorunlu tahkim merci olup, Türkiye Futbol Federasyonunun en üst hukuk kuruludur ve Türkiye Futbol Federasyonu statüsü ve ilgili talimatlarda belirtilen nitelikteki uyuşmazlıklarla ilgili nihai karar merciidir şeklindeki birinci fıkrasının anayasaya aykırı olduğu iddia edildi. Yine Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulu, Türkiye Futbol Federasyonu statüsü ve ilgili talimatlar uyarınca, karar verme yetkisine sahip kurul ve organlar tarafından verilecek kararları, nihai olarak inceleyerek, münhasıran karara bağlar, tahkim kuruluna başvuru süresi, Türkiye Futbol Federasyonu talimatlarının yayınından veya itiraz edilen kararın tebliğinden itibaren 7 gündür şeklindeki ikinci fıkrasının tahkim kurulunun oluşumu, bakın bu çok önemli, görev, yetki, hak ve sorumluluklarıyla, üyelerinin sahip olması gereken nitelikler Türkiye Futbol Federasyonu statüsünde belirlenir, tahkim kurulunun işleyişi ve usul kuralları Türkiye Futbol Federasyonu tarafından çıkarılacak talimatta yer alır şeklindeki 3 üncü fıkranın anayasaya aykırı olduğu iddia edildi. Ve iptale konu olan yine işte 4 üncü fıkradaki kararları kesindir. Aleyhine yargı yoluna gidilemez şeklindeki hükmün anayasaya aykırılığı iddia olundu, yani burada 4 tane iddia var. Bir tanesiyle ilgili karar çıktı. İşte Türkiye Futbol Federasyonu yaptığı açıklamada diyor ki, o size demin okuduğum, 6 ncı maddenin 1, 2, 3 üncü fıkralarıyla ilgili olarak anayasaya aykırılık iddialarını reddetmiştir diyor Anayasa Mahkemesi. Bu saptama doğru değil. Niye doğru değil? Çünkü kısa kararda bu 3 fıkra ile ilgili olarak bunların davada uygulanacak kural olmadığı gerekçesiyle burada kendini yetkili görmemiş durumda. Yani dolayısıyla yetkisizlik kararıdır bu. Yani bundan efendim bu 3 fıkranın anayasaya aykırılık iddiaları yerinde görülmedi sonucu çıkmıyor. Hani bu insanları yanıltmasın diye söylüyorum. Eğer yetkili görüp baksaydı, belki bunları da anayasaya aykırı gö-

rebilirdi, ha belki görmeyebilirdi. Ama en azından böyle bir şeyi, incelemeyi yapıp da, bu ilk 3 fıkrayı anayasaya aykırı bulmadı. Fakat 4 üncü fıkradaki o yargı yoluna başvurulamaz hükmünü aykırı buldu değil yani olay. Bir başka vesileyle bu ilk 3 fıkra da giderse, farklı bir sonuç da meydana gelebilir. Şimdi niye peki anayasaya aykırı bulmuş acaba yerel mahkeme. İşte her şey bunda gizli. Birtakım olaylar bunda gizli. Yine burada katılabiliriz, katılmayabiliriz. Ama mahkeme çok ayrıntısına girmeyeceğim ama mahkeme bu anayasaya aykırılık başvurusunu yaparken, Anayasa Mahkemesinin daha önceki bazı kararlarına özellikle de Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tahkimi ile ilgili vermiş olduğu karara büyük oranda dayanıyor. Şimdi bu, bunu önemsiyorum. Şimdi bakın bu bir, iki ve üçüncü fıkralar aslında iptal edilen fıkra kadar veya oradaki ibare kadar önemli, hatta ondan daha da önemli ve hayati. Çünkü kurulun daha baştan itibaren yapısını, görev alanını belirleyen hükümler ve onun da anayasaya aykırılığı iddia ediliyor. Gerekçeler ilginç, onun üzerine çünkü, konuşma ve tartışma yapmak lazım. Mesele bu fıkraların özetle oluşumu ile ilgili düzenlemenin ve buna dayanılarak, statünün 61 inci maddesini de dikkate alıyor, bu kurulun oluşumuyla ilgili. Türkiye Futbol Federasyonu statüsünün. Bir tür yargı yetkisine haiz olan bu kurulun teşekkülü, anayasanın 7 nci maddesinde belirtilen bunun bu tahkim kurulu ile ilgili bütün kuralları, statü ile yapıyor olma şeklindeki işleğin anayasanın 7 nci maddesine aykırı olduğunu ve yine 9 uncu maddeye yani yargı yetkisi Türk milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır hükümlerine aykırı olduğunu söylüyor. Bakın ilginç bir şey, yani diyor ki, hem diyor bu bir tür yargı yetkisi kullanıldığına, ha bu doğrudur, yanlışır tartışırız. Ama yargı yetkisi kullanıyor, yani eğer iş mahkemesi görevsizlikle bir dosyayı Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kuruluna gönderiyorsa, herhalde bir tür yargı yetkisi kullandığına da bir tereddüt olmamak gerekir. Bir mahkeme gönderiyor size bunu, yani ben hakikaten orada şaşırımtım. Yani bu kadar da yargısal bir nitelik olduğunu çok duyumsayamamıştım, daha öncesinde demek ki, diyor ki, böyle bir yetki kullanıldığına göre, bir kere bunu, işleyişini, şunu, bunu, statüyle filan yapamazsınız. Bakın bu deprem etkisi yaratır, şu an iptal edilmiş bir şey değil, ama yapamazsınız diyor ve kaldı ki, 9 uncu maddeye de aykırıdır diyor, yargı eliyle kullanılacak bir yetki diyor. Şimdi bakın bir başka şey, bu da ilginç, size açıklamak istiyorum. Diğer taraftan bu husus, yasa gereği, dernekler kanunu ve Türk medeni kanunu hükümlerine tabi olarak çalışması gereken federasyonun, Türkiye Futbol Federasyonundan bahsediyor. Tahkim kurulunu oluşturma şekli, bu yasalara da aykırı düzenlenmiştir. Zira dernekler kanunu ve Türk medeni kanunu gereğince, derneğin disiplin ve denetim kurulları, Yönetim Kurulunun seçimine bırakılmayıp, aksine ilgili derneğin genel kurulu tarafından seçilmesi öngörülmüştür. Bu durumda anayasanın 10 uncu maddesinde öngörülen eşitlik ilkesine de aykırılık oluşturmaktadır. Bir diğer önemli saptama Türkiye

futbol federasyonu başkanının kendisini denetleyecek başkan ve üyeleri biz-zat kendisinin teklifi ile Yönetim Kurulunca belirlenmesi, eşitlik ve denetleme ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir. Kendisini denetleyecek kişilerin, başkanın ve Yönetim Kurulunun teklifi ile seçilmesinin, bu kurulun işlemlerine karşı, ne derece tarafsız davranacakları tartışmadan varestedir. Bu bayağı ileri gitmiş yani tartışmasızdır, davranamaz diyor. Şüphe filan yaratır da demiyor. Vur deyince de öldürüyor. Kaldı ki, bu üyelerin mali haklarının düzenlenmesi de aynı şekilde Yönetim Kuruluna ait olduğundan, doğrudan doğruya Yönetim Kurulunun ve federasyon başkanının bu üyeleri etkileyebilecekleri tartışmasızdır. Yani ben bu kadar katı olmak istemiyorum yani tartışmasızdır denemez bence ama şüphe yaratır ki, böyle bir şüphe yaratılması da zaten doğru olmaz. Dolayısıyla 5894 sayılı kanunun 6 ncı maddesinin 1 inci fıkrası, anayasanın 7, 9 ve 10 uncu maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir. İki şeye daha bakalım. Ondan sonra sonuca geleceğim. Bu, bana çok gerçekten ilginç ve çarpıcı geldi. Yine diyor ki bakın, bu fıkra tahkim kurulunun kararlarını verirken, Türkiye Futbol Federasyonu statüsü ve ilgili talimatlar uyarınca, nihai olarak incelenmesi öngörülmüştür. Oysa anayasanın 138 inci maddesi, bakın hiç aklıma gelmeyen bir şey benim, açık söylüyorum. Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar, bağımsızlık değil aklıma gelmeyen. Kimse hakimlere, emir, talimat veremez, telkinde, tavsiyede bulunamaz. Bunları aktardıktan sonra diyor ki, hükmü nazara alındığında, hiçbir organ işte, makam, merci, talimat veremez vs. alındığında, yargı yetkisini kullanan kişilerin öncelikli olarak göz önünde bulundurmaları gereken kural anayasa kurallarıdır. Yani anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak inceleme yapmaları gerekirken bunun aksine olarak statünün 61/7 nci maddesinde belirtilen, tamamen kendilerini atayan kurul tarafından belirlenen statüye tabi tutulacaklarına, tutularak karar vermeleri anayasanın 138 inci maddesine aykırıdır diyor. Hakikaten ilginç bir yorum ve nihayet, 3 üncü fıkra, yani az önce okuduğum, fıkra. Hatta kaçırılmış olabiliriz diye o üçüncü fıkrayı tekrar hatırlatalım, neyle ilgiliydi, o üçüncü fıkra? Şuradan. Tahkim kurulunun oluşumu, görev, yetki, hak ve sorumluluklarıyla üyelerin sahip olması gereken nitelikler, Türkiye Futbol Federasyonu statüsünde belirlenir, işleyiş kuralları da çıkarılacak talimatta yer alır hükmü ile ilgili olarak bunu söylüyor. Bu fıkra ile ilgili olarak Türkiye Futbol Federasyonu statüsünün 62 nci maddesi ile tahkim kurulunun görev ve yetkileri düzenlenmiştir. 62 nci madde bir bütün halinde değerlendirildiğinde, birinci fıkranın a, g bentleriyle bakacağı uyuşmazlıkları düzenlemiş olup, bu uyuşmazlıklarda bir bütün halinde değerlendirildiğinde, sonuçları itibariyle yargı yetkisine ilişkin düzenlemeler olup, bu düzenlemelerin çözümünün de yine Türkiye Futbol Federasyonu statüsü ve talimatlarına uygun olarak yapılması öngörülmüş olup, bu görevlerin öncelikle anayasanın 7 nci maddesi gereğince, yasama yetkisi kapsamına girdi, talimatla yapamazsın, statüyle ya-

pamazsın diyor. Dolayısıyla yasayla düzenlenmesi gereken hususlar, statü ile düzenlenmesi ve yine anayasanın 9 uncu maddesi gereğince, yargı yetkisini kısıtlar mahiyette olduğu için anayasanın 9 uncu maddesinin ve 38 inci maddelerine aykırılık teşkil ettiğinden iptali gerekir diyor. Şimdi bunları niye okudum? Tablo aslında daha vahim. Niye vahim? Çünkü bizim önümüzde sadece şu an yargı yoluna gidilemeyeceği yönündeki bir hüküm iptal edilmiş durumda, ama ben bir hukukçu olarak şunu düşünüyorum. Canım nasıl olsa bunlar yetkisizlik sebebiyle Anayasa Mahkemesi tarafından incelenmedi. Dolayısıyla bunların üzerinde durmamıza gerek yok dememek gerekiyor. Yani bunların üzerinde de oturup düşünmek gerekiyor. Çünkü bence her birisinin kendi içinde, ciddi gerekçeleri ve dayanakları var. Şimdi özellikle bu hakikaten çok ilginç. Bir kurulu, bir yargı yetkisi kullanan bir kurulu atıyorsunuz, hangi kurallara göre görev yapacağımı da siz belirliyorsunuz. Üstelik görev süreleri de eğer değişmediyse, başkanın görev süresiyle sınırlı. Şimdi böyle bir kurulun, bağımsız, tarafsız olması düşünülemez diyemem ben, o kadar ağır şey yapamam, hayır. Bu hususlarda ciddi ve makul bir şüphe ortaya çıkar. Avrupa insan hakları mahkemesi ise diyor ki, mahkemelerin bağımsızlığı tarafsızlığı hususunda makul bir şüphenin ortaya çıkması yeterlidir. Yani böyle bir şüphenin varlığı dahi, adil yargılanma hakkını ortadan kaldırır. Bu kişilerle ilgili bir sorun değil, bu sistemsal bir sorun. Dolayısıyla bunlar üzerinde de mutlaka oturmak, düşünmek, ona göre bir şey yapmak gerekiyor. En azından bu süre var. Ama eğer bir her zaman yaptığımız gibi, süre biter, ağustos böceği ve karınca misali, ondan sonra sürenin sonunda da eh süremiz de doldu. O zaman en iyi yapılacak şey ne? Küçük bir değişiklik, daha önceki hükmü aynen çıkaralım dersiniz, bu olmaz. Şimdi bu Türkiye Futbol Federasyonunun bunu yapmayacağını zannediyorum. Benim sonuç olarak söyleyeceğim şu, nasıl bir Türkiye Futbol Federasyonu tahkimi? Şimdi birincisi benim için. Mutlaka Anayasa Mahkemesi kararlarının veya kararının gereğini yerine getiren bir, ha efendim öyle de olmaz, hiç beni ilgilendirmiyor. Katılmadığım noktalar olabilir, Anayasa Mahkemesinin kararında ama gereğini mutlaka yapacaksınız, gereğini yapmak için de ne diyor şu anda Anayasa Mahkemesi, tabii o da bir tereddüt yaratıyor sanıyorum hani kesindir hükmünü iptal etmiyor, buna mukabil bu kararlar aleyhine yargı yoluna gidilemez hükmünü iptal ediyor. İlk duyduğumda, gördüğümde şöyle bir şey yaşadım. Ya dedim bunda bir tuhaflık var, yani kesindir ifadesi kalıyorsa, kesindir demek yargı yoluna zaten gidilemez demektir. O zaman ya da yargı yoluna gidilemez hükmünü iptal etmişseniz, artık kesin olduğu yönündeki ibarenin bir anlamı kalmamış demektir. Ben kendi kendime böyle şey yaparken dedim, acaba şunu mu düşündü, şimdi tabii kehanetlerde bulunuyoruz veya yorum yapıyoruz. Yani kesindir, kural olarak kesindir. Ha ama başka bir yargı yoluna gidebilirsiniz, ama gittiğinizde, o yargı yolundan bu kararın aksine bir sonuç çıkana kadar da verilmiş olan o karar geçerliğini sürdürecektir, herhalde bunu düşündü diye ben tahmin ediyorum. O

zaman çünkü taşlar yerli yerine oturuyor, ama sonuç itibariyle, mutlaka yargı yolunu açacak bir düzenleme yapmak zorundasınız. Peki nasıl olacak? Ben bunun gerçekten Celal ağaBeyin yazdığı yazıyı görmedim, okumadım ama benim de ilk aklıma gelen, en temiz çözüm yolu, oraya, buraya şunu, bunu yapmadan, anayasada sportif hukuk uyuşmazlıklarının çözümü için bir istisna düzenlemesi getirmek, bunu 36 ya mı koyarsınız, bunu 125 e mi koyarsanız, ama bunun da çok geniş olmaması gerektiği kanaatindeyim. Dar bir biçimde, buraya bir istisna hükmü koymak bana en doğrusu gibi geliyor. Ama bunu yapmak malumunuz çok kolay değil. Anayasa değişikliğine gitmek, aslında bu çok politik bir şey olmadığı gibi, çok zor da olmayabilir ama hele ki şu süreçte, ha seçimden sonra zaten bir hukuk devleti kalır mı, kalmaz mı, bir yargı kalır mı, kalmaz mı ona bir şey diyemiyorum ama şimdilik kural olarak kalacağı düşüncesiyle hareket ediyorum. O zaman birkaç tane yapılabilecek şey var, mesela Fransa’da benzer bir sistem var, biz Hatice ile de tabii bu işleri oturup konuşuyoruz, Allahtan öyle bir şeyimiz var, ortamımız var. Türkiye milli olimpiyat komitesi, bu konuda bir inisiyatif alabilir, mesela Fransa’da, Fransız ulusal olimpiyat komitesi bünyesinde, ben maalesef sevgili Mert’i dinleyemedim, sabah Mert burada mı? Bilmiyorum bu söylediğim ne kadar doğru, ben çok detaylı araştırmadım, mesela bir yol olabilir, çünkü yapısı itibariyle de buna müsait. Ha buna Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ne der onu bilemiyorum. Rol çalma mı olur, ne olur? Onu bilmiyorum. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü biraz tekelci görüyorum bu konuda, bu monopolü sanki çok bırakmak istemiyor gibi geliyor bana, belki de tam tersidir, ya alın şunu üzerimizden de lanet olsun da diyor olabilirler, bilmiyorum ama. Böyle bir yapılanma, yani CAS’ın bir ulusal versiyonunu aslında ülkede bu şekilde kurmak mümkündür. Olabilir, düşünülebilir, ha bu yapılmıyorsa itiraz kurulu şeklinde mesela Türkiye Futbol Federasyonu tahkimini itiraz kurulu şeklinde, benim kanaatim, iki dairesel olarak düzenlemek, disiplin ve parasal ihtilaflara nihai olarak tırnak içinde bakacak ve yargı yolu olarak da hani milletlerarası özel hukukta olduğu gibi, ki ben de milletlerarası özel hukuktan, Haziran’da girdim, geçemedim, Eylül’de girdim geçemedim. Ekim’de tek derste güç bela geçtim. Ne kaderimiz varmış ki, bir milletlerarası özel hukuk hoCASıyla evlendik, işte bu da bizim bahtımız, efendim, ama belki sadece bu kamu düzeni açısından yani işte savunma haklarına uyuldu, uyulmadı, usul onlarla ilgili sınırlı bir yargı yolu öngörülebilir. Ha bu ne kadar karşılar Anayasa Mahkemesi kararını? Onu da tartışmak lazım. Ama sorun şu, oturup bunları konuşmak ama bunları burada konuşup da burada kalmamak. İlgili, yetkili mercilerin, buradaki enerjiyi, bir şekilde harekete geçirmesi, bundan yararlanması ve ben yaptım oldu düşüncesinden sıyrılması lazım. Hepimiz aynı gemideyiz. Yani sporu seviyoruz, futbolu daha çok seviyoruz ya da ben daha çok seviyorum. Dolayısıyla bunları hep birlikte çözmemiz lazım diyorum. Hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Şimdi değerli kardeşim, Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL ki, aynı zamanda baromuzun da değerli başkanıdır, her zamanki fırtına tebliğini sundu. Ve tabii burada bir kez daha eşlerin etkisini gördük, gerçekten Hatice kardeşime ben de sık sık sitemde bulunuyorum. Ya bir kitap yazacağım dedin, bekliyoruz, yaz da hepimiz öğrenelim diye. O da bitti abi, bitti, bitiyor diye bizi oyalıyor. Bilmiyorum ne zaman bitecek. Bir de şanssızlığımız, tabii bizim şanssızlığımız, onların şansı, çocuklarla uğraşmak zorundalar. Kendisine teşekkür ediyorum. Bu itiraz kurulu ya da komisyonu diyelim, tahkim demeyelim deniyor. Bu itiraz kurulu ya da komisyonu, neyse, adına ne diyeceksek diyelim, acaba bir yargısal karar mı verecek? Yoksa idari bir işlem mi sayacağız bunu? Sadece onu merak ettiğim için soruyorum. Teşekkür ederim. Şimdi çok değerli ağaBeyim Yılmaz Savaşer'e sözü veriyorum. Yılmaz Savaşer'i zaten havasından da anlıyorum. Yine bizim bitmeyen senfoni şeklindeki Deniz Barış olayına değinecek büyük ihtimalle, ben mümkün olduğu kadar çenemi tutacağım, çünkü orada karşılıklı avukatız. Ha bundan yanlış anlamayın, büyük gurur da, onur da duyuyorum. Yani Yılmaz Savaşer'le karşı karşıya gelmek, her alanda önemlidir. Tabii şimdi göreceksiniz, Yılmaz ağaBey bir bilgisayar cambazıdır. Haluk Burcuoğlu ise, taş devrinden kalmıştır o yönde, orada 10-0 galiptir. Buyurun değerli ağaBeyciğim.

***Av. Yılmaz Savaşer: TFF Tahkim Kurulu Eski Üyesi –
TMOK Spor Hukuku Komisyonu Üyesi***

Sevgili katılımcılar, hepinizi sevgi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum. Bu akademisyenlerden çektiğimizi hiç kimseden çekmedik. Sabahın onundan beri anlatıyorlar, ne dediklerini anlayan varsa, beri gelsin. Hepsi bir şey söylediler, zaten karışık spor hukuku, iyice birbirine girdi, zannediyorlar ki, anayasa mahkemesinin iptal kararı ile bu karışıklıklar oldu. Hiç ilgisi yok. 2005 te başladı bu iş, Haluk Burcuoğlu'nun müracaatıyla. Esas bizi bugünlere getiren, bu kaosu yaratan burada. Bunlar olmasaydı, anayasa mahkemesi de böyle karar vermeyecekti. Spor tahkiminde kararların kesinliği ve icrası ve yaşanan sorunlar konusunda sizlere bir iki bir şeyler söylemek ve bir iki örnek vermek istiyorum. Amerikanın kurucu başkanı Thomas Jefferson'un bir sözüyle başlayayım, o der ki, yasaları uygulamak yapmaktan daha zordur. Akademisyenler anlattılar, önerdiler, söylediler, üst kısımda bir sürü, üst düzey öneriler getirdiler. Ben gariban avukatın ne yapacağımı söylemediler. Yani spor hukuku ile ilgilenen bir gariban avukatın bundan sonra ne yapacağına ilişkin hiçbir önerileri gelmedi. Hepsi tahkim düzenlemesini yerden yere vurdular, hepsi tahkim düzenlemesine karşı çıktılar, şimdi biraz sonra size de ör-

neklerini sunacağım adli yargının kepezeliğinden söz etmek cesaretini gösteremediler. 2008 yılı sabahı Türkiye Futbol Federasyonuna gelen tahkim kurulu, bir gece yapılan kararla 4 yıllık hakem teminatından uzaklaştığını ve görevden alındığını gördü. Böyle bir ülkede yaşayan hukukçuların bir yıldan beri bir yasa yapamamalarının sebebi de buna dayanıyor. Şimdi Türkiye sporunu düzenleyen sağ, solu didiklenmiş olsa bile, mevcut yürürlükte olan iki tane yasamız var. Bu iki yasanın da can alıcı noktaları, 2005 yılında yargıtayın verdiği kararlarla zaten bozuldu. Anayasa Mahkemesinin verdiği karar, sadece toplumu çok yakından ilgilendiriyor. Bu düzen bu sistem, bu özerklik zaten yargıtayın verdiği kararlarla, ayaklar altına alınmıştı. Şimdi bakın bu iki yasa Türk spor hukukunu milli sınırlarımız içerisinde düzenleyen iki tane yasa, gelin biraz geri gidelim. 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve görevleri hakkında kanunun, iptal edilen maddesi diyordu ki, tahkim kurulu tarafından verilen kararlar kesindir diyordu. Anayasa mahkemesinin bunu iptal ettiğini zannediyorlar. Öyle söylüyorlar. Türkiye Futbol Federasyonunun kuruluş ve görevleri hakkında kanun, 3813 sayılı bir yasamız vardı. Bu yasa yıllar yılı yürürlükte kaldı, hem uygulayanlar, hem uygulatanlar, hem tarafların hiçbir şikayeti yoktu. Herkes halinden memnundu, iyi kötü kararlar veriliyordu, katılıyorduk, katılmıyorduk ama bir hukuk yargı sistemi spor camiasının içerisinde devam ediyordu. Bu kaos ortada yoktu. Hepimiz ne yaptığımızı biliyorduk. Eleştirilmiyor muydu, eleştiriliyordu. Kararları beğeniliyor muydu? Bazen beğenilmiyordu. Ama netice itibarıyla spor camiası bir kaos yaşamıyordu, yarımından endişeli değildi, uygulayıcıları da ne yapacaklarını bilmiyor değillerdi. Bu kanun sayın Haluk Burcuoğlu'nun 2005 yılında başlatmış olduğu, düğmesine basmış olduğu bir sistem ile bugüne kadar geldi. Adli yargı spora bulaştı, adli yargının başındaki siyaset, spora bulaştı, bize bu günleri yaşıyorlar. Araya bir 5719 sayılı ucube bir yasa girdi, bir gecenin içinde, bugün oturan akademisyenlerin tümü bunu eleştiriyorlar. Böyle seçim mi olur, tayinle seçim mi gelir, avukat bilmem seçimle mi gelir, sen insana bak, seçimle gelsin, tayinle gelsin, insan insansa, her yerde insandır. Şimdi bunu acaip eleştiriyorlar. 5719 sayılı yasanın temelleri 2005 yılındaki Deniz Barış davasıyla atıldı. Biraz sonra söyleyeceğim, hocam oraya girmezsen olmaz dedi, ben de mecburen girdim. 5894 sayılı 2008 sabahı yürürlüğe giren, yasa, hem yargıtayı karıştırdı, hem Danıştay'ı karıştırdı, hem bizi bulaştırdı ve bugüne kadar getirdi. Şimdi bak bu yasa ne diyordu? Yanlış yere basınca böyle oluyor, daha alışamadım bunun neresine basacağımı, tahkim kurulu bu kanun uyarınca, bağımsız ve tarafsız bir zorunlu tahkim mercii olur, bunu yasa diyordu. Anayasa mahkemesi bunu iptal etti. Sabahtan beri dinlediğiniz gerekçelerle, tahkim kurulu kendisine yapılan başvuruları kesin ve nihai olarak karara bağlar ve bu kararlar aleyhine yargı yoluna başvurulamaz diyordu iptal etti. Büyük, büyük, sözcüklerle hakim güvenliğine aykırıymış da, hak arama özgürlüğüne

aykırıymış, ona bir sürü gerekçeleri var. Bunu da iptal etti. 61/8 inci madde kaldı, ne diyecekler şimdi buna. Bunu nasıl izah edecekler? Tahkim kurulunun verdiği kararı, Türkiye Futbol Federasyonu başkanı ve genel sekreteri uygular. Ne yapacaklar? Yargıtay bozduysa, tahkim kurulu karar verdiyse, genel sekreter de bunu uygulayacaksa, bu madde dura, ne olacak bu tahkimin veya uyuşmazlık çözüm kurulunun verdiği kararlar, bu konuda bir cevap yok. Bu konuda akademisyenlerden bir şey duymadık, inşallah sonunda cevaplarlar. Şimdi gelelim Deniz Barış davasının ihtilafı şu anda sürüyor, burada bir eleştiri de getirmeyeceğim, lehte ve aleyhte de söylemeyeceğim, sadece bu uygulamanın adli yargıdaki yansımalarından size örnekler vereceğim. Ama asla ve asla bunun leh ve aleyhinde bir şey söylemeyeceğim, tahkim kurulu başkanım burada, rakip avukat kardeşim burada, o nedenlerle benim lehte ve aleyhinde bir görüş söylemem mümkün değil, en azından bana yakışmaz. Şimdi 2005 yılında tahkim kurulu, Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulu bir karar verdi ve Deniz Barış'ı 1 milyon Euro. Gençler Birliği'ne ödemeye mahkum etti. Bu bir tahkim kurulu kararı, bakanın tarihine lütfen bakın, 2005. daha 2007 deki 5719 sayılı yasa çıkmamış, bugünkü 5894 sayılı yasa daha ortada yok. Tahkim kurulu kararı kesin lafi var, aleyhine hiçbir yere gidilemez lafi var. Bu kararı almış avukat kardeşimiz düşünmüş, taşınmış, ne yapacağını, götürmüş, Şişli 4 üncü icra müdürlüğünden, ilanların icrası yoluyla icraya koymuş. Bakmış karar kesin, adli yargıya gidilemez, hiçbir yere ulaşamaz. Astığı astık, kestiği kestiktiri okuyunca, demiş ki herhalde bu bir ilandır. Götürmüş icraya koymuş. Karşı taraf gelmiş demiş ki, bu böyle olmaz. Şişli 1 inci icra hukuk mahkemesi, bakanınız 2005 yılında, demiş ki, oradan okunuyor mu, okunmuyor mu, bilmiyorum. Bugüne nasıl geldiğimizi bilebilmemiz için hocam sen de dedin ki, bu çok iyi bir şey filan yapar dedin, olmadı. Bakın sevgili kardeşlerim, bunu Yargıtay onayladığı için okumak zorundayım. 3813 sayılı yasa tahkim kurulu kararlarıyla ilgili olarak tahkimi düzenleyen hukuk usulü muhakemeleri kanunu, 516, 536 ncı madde hükümlerine bir yollama olmasa bile, bu madde hükümlerinin tahkim kurulu kararlarında uygulanabileceği bir an için kabul edilecek olsa bile, hukuk usulü muhakemeleri kanununun 536 ncı maddesi hükmüne göre, keyfiyetin karar zirine, dibine ve zaptı mahsusasına özel zaptına yazılmasıyla icrası mümkün olacaktır, kim tarafından? Mahkeme reisi tarafından. Demek ki tahkim kurulu kararının mahkeme reisinin önüne gitmesi gerekiyor. Bu yapıldı zaten. Olayımızda ise kesin olarak verilen tahkim kurulu kararlarında bu şekilde bir tasdik keyfiyeti bulunmadığından, tahkim kurulu kararlarının icra iflas kanunu hükümlerine göre icrası kabil değildir. Açıklanan tüm bu nedenler muvacehesinde, takip dayanağı, Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulu kararı ilam niteliğini haiz olmadığından, icra iflas kanunu hükümlerine göre, ilamların icrası yoluyla takip edilemez dedi ve bu kararı iptal etti. Tabii o gün bu karar bizim çok hoşumuza gitmedi.

Daha doğrusu oranın avukatının çok hoşuna gitmedi. Sonra demin iptal etmediğini söylediğim bir laf vardı. Türkiye Futbol Federasyonu genel sekreterliği ve Yönetim Kurulu tahkim kurulu kararlarını icra eder diye, avukat arkadaşımız uyandı. Ha bunu Yargıtay onadı, yani tahkim kurulu kararının bir ilam niteliğinde olmadığını, ilamlı takip yolunda yapılamayacağını bu kararıyla onadı. Böylece ne oldu? 2005 yılında tahkim kurulu kararının bir ilam niteliğinde olmadığı, asliye mahkemesi tarafından, hukuk usulü muhakemeleri kanununun 516 ve 536 ncı maddelerine göre, oradan geçirilmesi gerektiğini burada açıkladı. Bu kararın gerekçesini güzel yazdı. Onun üzerine bu paranın tahsili için, nereye gidildi? Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kuruluna dedi ki, senin verdiğin kararlar bir işe yaramıyormuş, hiç olmazsa, şu adamı sen as denildi. O da tuttu, bu sporcunun para ödeyene kadar lisansını askıya aldı. Ve bu para bu karardan sonra tahsil edildi. Bakar mısınız, yargı sistemindeki çapraşıklığa. Dolayısıyla adli yargının uygulamadığı adli yargıdan geçmediği, geçmediği için de bir işe yaramayacağı söylenen karar Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulunun kararıyla infaz edildi. Sonra ne oldu? Bu karar Yargıtay 13 üncü hukuk dairesinin kararı, Türk sporunda sporla ilgili kararlara hangi dairenin bakacağına kaosunun bir örneği. Şimdi bu 13 üncü hukuk dairesinin kararını okuyacağım. Başka dairelerin kararlarını da okuyacağım. Hangi dairenin bakacağı da belli değil daha, 13 üncü hukuk dairesi, sonuç olarak dedi ki, tahkim kurulunun futbol federasyonu Yönetim Kurulu kararlarını inceleyip, o zaman UÇK yoktu, inceleyip kesin olarak karara bağlayacağı öngörülmüş ve ana statünün 50 nci maddesi ile talimatın 13 üncü maddesinde de kesin olan tahkim kurulu kararlarına karşı, idari ve yargı mercilerine başvurulamayacağı hükme bağlanmış ise de, bu kesinlik tahkim kurulunun kendi görev alanına giren konulara ilişkin olarak verdiği kararlara sınırlı olup, yetki aşımı suretiyle verdiği kararlar yönünden kesinlikten söz edilemez. Hal böyle olunca, mahkeme işin esasını inceleyip, sonucuna göre bir karar vermesi gerekirken, tahkim kurulu kararının kesin olduğundan bahisle yazılı şekilde hüküm tesis etmiş olması, usul ve yasaya aykırıdır. Bu karar size biraz eski gibi gelebilir, o zaman özel sözleşmeleri, tahkim kurulu kabul etmediği için, böyle bir karar çıkmıştı, ama bu karardan şu sonuç çıktı. Yargıtay dedi ki, tahkim kurulu kararları kesin lafı olsa bile, ben ona kamu düzeni yönünden bakarım kardeşim dedi. Peki, sonuç olarak böyle söyledi. Biz baktık, inceledik, bakmadık, incelemedik. Bu karara karşı, tashihi karar yoluna gidildi. Yargıtayın ben bakarım dediği karara karşı, tashihi karar yoluna gidildi. Ne diyor, hakemlerin kararı, temyizde ancak aşağıdaki durumlarda bozulur. Bunlardan birisi de hakemlerin yetkileri içinde olmayan soruna karar vermelelidir. Güzel, çünkü Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulunun düzenlemesiyle hukuk usulü muhakemeleri kanunundaki tahkim aynı kaba konuldu. Öyle değerlendirildi. Bunu eleştirmek için söylemiyorum. Mevcut olayı an-

latıyorum. Sonra tashih kararı üzerine bugün yürürlükten kalkan henüz daha işleme girmeyen 440 ıncı maddeye rağmen, yargıtayın aşağıdaki kararlar hakkında, karar düzeltmesi yoluna gidilemez. Ne yaptık? Karar düzeltme yoluna gittik. Yargıtay yine 13 üncü hukuk dairesi, 2006 yılında verdiği bu kararlar, karar düzeltme istemini kabul ederek, bu kararından döndü. Bu sefer kararı onadı. Adli yargıdaki çelişkiyi ortaya koymak için bunu söylüyorum. Bu davanın esasındaki haklılık veya haksızlık açısından söylemiyorum. Çok beğendiğiniz adli yargının çok beğendiğiniz, çok tuttuğunuz adli yargının, bir yüksek mahkemesi, karar düzeltme yolu kapalı olmasına rağmen bu karar düzeltme yolunu tekrar kendisine göre açtı ve ne karar verdi biliyor musunuz? Anayasa mahkemesi bozdu zannediyorsunuz ya, tüzel kişiye sahip Türkiye Futbol Federasyonu tahkim kurulunun çalışmalarının hukuk usulü muhakemeleri kanununun tahkim başlıklı 8 inci babındaki, 533 ve 538.. maddeleri hükümlerine tabi olması dolayısıyla 2006 yılında 13 üncü hukuk dairesi, tahkim kurulunun, hukuk usulü muhakemeleri kanunundaki tahkim esasına tabi olduğunu söyledi. Daha da devam etti. Tahkim kurulu, önüne gelen uyuşmazlık, kendi görevi kapsamında olmadığı halde, kendisini görevli görüp, işin esasına girerek karar vermişse, bu kararlara karşı, her zaman yasa gereği, karar kesin olsa dahi, görev kamu düzeniyle ilgili olduğundan yasal yollara başvurulup, kararın bozulması sağlanabilir. Bu nedenle tahkim kurulunun görevi kapsamında bulunmayan bir konuda verdiği kararın, Yargıtay denetiminden geçirilmesi sağlanmalıdır. Bu yola gidilmeden asıl görevli olan bir mahkemede dava açılarak, Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu ve tahkim kurulu kararlarının yoklukla malul olduğunun tespitinin istenmesi, olanaklı değildir. Şayet somut uyuşmazlıkta, Türkiye Futbol Federasyonu ve tahkim kurulu ihtilafı çözmeye görevli değilse, bu hususta aynı dosya üzerinden yasal yollara başvurulabilmelidir. Buradan ne çıkıyor? Tahkim kurulu kararlarını biz acaba bundan sonra adli yargıdan geçirmeden doğrudan doğruya yargıtaya gönderebilecek miyiz? Yoksa sadece asliye mahkemesine götüreceğiz, kararları tebliğ edeceğiz, ondan sonra mı götüreceğiz. Kararların kesinliğine kafamızı takmışken, uygulayıcıların çektiği sıkıntılar göz ardı ediliyor. Tahkim kurulu kararları, nasıl temyiz edilecek? Kesinlik kalktı. Kesinlik kalktığına göre, temyiz yolu açıldı. Şimdi ben tahkim kuruluna dilekçe verip de benim dosyayı yargıtaya mı gönder diyeceğim, tahkim kurulunun bana tebliğ ettiği kararı, bir de asliye mahkemesine tebliğ ettirip, ondan sonra mı onu yargıtaya göndereceğim? Bu kaos da ortadan kalktı. Kaldı. Şimdi siz zannediyorsunuz ki, bu kararları anayasa mahkemesi bozdu. Anayasa Mahkemesini bu yola sevk edenler, sevkini sağlayanlar bizleriz. Şimdi size bir başka çarpıcı bir örnek vermek istiyorum. Haluk hocam bunu sen de bilmiyorsun. Dur. Şimdi konu Evren Nuri Turhan diye bir futbolcu var. Karşısına da Kayseri Erciyes Spor kulübü diye bir kulüp var. Uyuşmazlık çözüm kurulumuz, Kayseri Erciyes Spor kulü-

bü aleyhine bir alacak davasında karar vermiş. Futbolcuyu haklı görmüş, Kayseri Erciyes Spor kulübüne 50 bin lira ödemesine karar vermiş. Dosya tahkime gitmiş, tahkime gittiği bu arada tahkimin kararı beklenmeden, futbolcu, kulübü icraya vermiş. Kayseri 8 inci icra müdürlüğünden, ilamsız takip yoluyla ödeme emri göndermiş. Ödeme emrine kulübün avukatı itiraz etmiş, demiş ki, bu karar kesinleşmedi, bir, iki, biz bu dosya borcunu ödeyeceğiz, zaten de ödedik. Takipten sonra, dolayısıyla bu takibi iptal edin demiş. Mahkememizce yapılan değerlendirmede, icra dosyasında davalı borçlunun borca faize ve ferilerine itiraz ettiği, itiraz üzerine icra müdürlüğünce takibin durdurulduğu, davacı alacaklı tarafından takibe dayanak belgenin Türkiye Futbol Federasyonu uyuşmazlık çözüm kurulu kararı olduğu, bu kararın icra iflas kanununun 68 a maddesinde sayılan belgelerden sayılması gerektiği, davacı vekilinin mahkememizin 3.3.2010 tarihli oturumunda (3 üncü kayıt bitti.) ve davalı borçlunun asıl alacak miktarının % 40 ı oranında icra inkar tazminatına mahkum edilmesine, bu kararın tarihi 2009, uyuşmazlık çözüm kurulunun kararı, ilam hükmünde bir belge. Çünkü buna karşı yapılan itirazda icra inkar tazminatı vermiş. 68 a ya tabi demiş, 2009. anayasa mahkemesinin kararı çıkmış, yargıtayın iki tane böyle kararı ortada. Kayseri 3 üncü icra mahkemesi hakemliği buna karar vermiş, Yargıtay bu kararı onanmış. O zaman, o zaman ne uğraşılıyor anayasa mahkemesi bozdu, bozmadı, bilmem ne yaptı, yapmadı. İlam hükmünde belge. Hem de hangisi, uyuşmazlık çözüm kurulunun kararı, tahkimi de beklemeye lüzum yok. Yok tahkime hakaret etmiyorum. Tahkimi çok onore ettiğimi başkanım anlıyor.

... siz değil şeyi diyorum, Yargıtay.

Ha Yargıtay, onu bilemem, boş ver. Şimdi bu futbolcu, futbolu bırakmış herhalde resmini bulamadım, bulsaydım, koyacaktım. Hüseyin Yoğurtçu diye bir futbolcu var. Yine bu da Kayseri Erciyes sporla ilgili. Burada da, burada da aynı olay cereyan etmiş. Yine bunu, aynı olayı bir kere daha söylüyorum. Bunu da veren, Kayseri 2 nci icra tetkik merci, pardon 2 inci icra mahkemesi hakimliği, 5719 sayılı değişik kanunla, değişik kanunla kurulmuş münhasır yetkili ve görevli Türkiye Futbol Federasyonu uyuşmazlık çözüm kurulu, münhasır yetkili ve görevli, Türkiye Futbol Federasyonu uyuşmazlık çözüm kurulu nezdinde, 3.6.2009 tarihinde açılan davanın, filan gün, filan tarih, filan esas sayılı kesinleşmiş kararı ile, davalı borçlu kulübün müvekkil futbolcuya verdiği 50 bin TL tutarındaki para cezasının iptali ile takip konusu ve yargılama gideri ve vekalet ücretinin davalı, borçlu kulüpten tahsiline karar verildiğini uyuşmazlık çözüm kurulu başkanlığının, uyuşmazlık çözüm kurulu başkanlığının yaptığı yargılama sırasında verdiği bu kararın, icra iflas kanunu 68 inci maddesindeki resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri belgelerden sayıldığı, resmi dairelerden veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre ver-

dikleri belgelerin, takip ve dava tarihi itibariyle, borcun ödenmediğini ileri sürerek, haksız itirazın kaldırılması ile % 40 tan az olmamak üzere, tazminata karar verilmesini talep etmiş, futbolcu vekili. Ne demiş mahkeme? İcra dosyası incelendiğinde, alacaklı Hüseyin Yoğurtçu vekili tarafından Kayseri Erciyes Spor Kulübü derneği hakkında, Türkiye Futbol Federasyonu uyuşmazlık çözüm kurulunun, 17.9.2009 tarih ve filan, filan, filan sayılı kararı, davalı kararda, davacı Hüseyin Yoğurtçu lehine hükmedilen vekalet ücreti harcın işlemiş faiziyle birlikte tahsili için, 5.11.2009 tarihinde başlatılan ilamsız icra takibinde, borçlu vekilinin borca itiraz üzerine, takibin durduğu. Takibin ve davanın dayandığı Türkiye Futbol Federasyonu uyuşmazlık çözüm kurulunun kararının icra iflas kanunu 68 / 1 deki resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde veya usulüne göre verdikleri belgelerdendir. Bu durumda davalı borçlunun, borçlu olmadığı yönündeki itirazı yerinde değildir. İcra iflas kanununun 68 / 1 maddesinde sayılan nitelikteki delil ile ispatlanması zorunlu olup, fotokopisi sunulan belgeler, bu nitelikte olmadığından, davanın kabulüne haksız itiraz nedeniyle, % 40 icra inkar tazminatının mahkumiyetine karar verildi. Bunlar 2009, Anayasa Mahkemesi çıkmış, Yargıtay karar vermiş, e daha fecisini söyleyelim. Alın size Yargıtay 12 nci hukuk dairesinin kararı. Yargıtay 12 nci Hukuk Dairesi diyor ki, somut olayda alacaklının itirazının kaldırılması talebinin kabul edildiği. Ve alacaklı vekilinin de tazminat talebi bulunduğu halde, bu hususta bir karar verilmemesi bozma sebebidir. Bu kararın tarihi 2010. Bu kararı veren Yargıtay, verilmiş olan uyuşmazlık çözüm kurulu kararını, 68 deki icra iflas kanununu 68 deki belgelerden saymış, o belgelerin üzerine mahkeme % 40 icra inkar tazminatı vermedi diye bozmuş. 2010 senesi. Siz neyi tartışyorsunuz? Anayasa Mahkemesinin kararından sonra ne olacağı işte burada. Ne olacağı burada görünüyor. Bu sonuçları kendime göre gecenin 2:30'unda yazıyordum, kafam karıştı, kaldı. Değerli dostlarım, sevgili kardeşlerim, tahkim kurulunda 1997 den 2008 yılına kadar çalışma imkânını, onurunu, şerefini yaşamış bir kardeşiniz olarak, tahkim kurulunu çok kolay eleştirmeyin, tahkim kurullarını çok göz ardı etmeyin, özellikle uyuyan yüksek yargının bulunduğu bir ülkede, uyanık bir başka yüksek yargının verdiği kararları, değerlendirirken ve yeni düzenleme yaparken bu kadar acımasız olmayın. Artık dünya genel yargının bir işe yaramadığı görüşüne sahip. Tüketiciler ayrı şey kuruyorlar, sporcular ayrı yargılama kuruyorlar, mümkün mertebe genel yargıdan kaçmaya çalışıyorlar. İşte genel yargının özelliği burada. Tahkim kurulu denen müesseseyi, düzenlemek, düzeltmek, tarafsız hale getirmek, eğer arzu ediyorsanız, daha uzman kişilerden oluşturmak dururken, kalkıp da bunu, uyuyan yüksek yargının vermiş olduğu bir kararla, bir demokratik açılım, sportif demokratik açılımla, bir gecede yok ederseniz, 1923 den beri yaşayan bu kurumu, bir gecede yok ederseniz, bu iş çok kolay. Ama bakın bir yılda bu kadar insanlar yeni

bir tahkim yapamıyorlar. Yeni bir yargı sistemi getiremiyorlar ve bu işin içinden çıkamıyorlar. Anayasaya madde ekleyelim. Çok şey söyleyebilirsiniz, o kadar çok şey söyleyebilirsiniz ki, ama bir zamanlar tahkim kurulu denince, tüyleri diken diken olan sevgili Ümit KOCASAKAL, bir zamanlar tahkim kurulu lafını duyduğunda, bilgisayarını yere atmaya çalışan Ayanoğlu, bugün tahkim kurulunun benim sayemde olabileceğine hükmediyorlar. Bu konu çok önemli. Bu konu öyle bir gecede çırpıştırılacak bir konu değil. Bu kararları size sunuyorum, hepimize çok teşekkür ediyorum. Saygılarımı sunuyorum, beni dinlediğiniz için ve kimseye de cevap hakkı vermemeye çalışmamla bu işi yapmış bulunuyorum.

Anayasa Mahkemesi; 02.07.2009 tarih ve 2006/118 E - 2009/1-7 K sayılı kararı ile 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 9. maddesinin 7. fıkrasında yer alan “... *Tahkim Kurulu Kararlarının kesin olduğu...*” şeklindeki düzenlemeyi iptal etmiş, keza 06.01.2010 gün ve 2010/61 sayılı kararı ile de 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 6/4 maddesinde Tahkim Kuruluna ilişkin “... *ve bu kararlar aleyhine yargı yoluna başvurulamaz...*” şeklindeki düzenlemeyi, Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle iptal etmiştir.

Böylece Tahkim Kurulu Kararlarının kesinliği ve bu kararlar aleyhine adli ve idari yargı yoluna başvurulamayacağı biçimindeki düzenleme ortadan kalktığı, Tahkim Kurulu kararlarına karşı Adli Yargı yolunun açıldığı ve Spor Yargılamasında bir kaosun oluşacağı görüşü ifade edilmeye başlanmıştır.

Spor yargısında kaosun oluşacağı yolundaki görüşler; güncel ve çok hızlı yaşayan spor olaylarına yapısı itibariyle hantal olduğu düşünülen Adli Yargının yetişemeyeceği gerekçesine dayandırılmakta, yargıdaki uzamaların spor olaylarını, spordaki aktiviteyi ve müsabakaları tehlikeye düşüreceği ifade edilir olmuştur.

Oysa Anayasa Mahkemesinin İptal Kararı, uygulanmakta olan yargı sisteminde yeni bir olgu yaratmamıştır. Yasal düzenleme olarak her ne kadar Spor Tahkim Kurulları kararları kesin ve adli yargı yolu kapalı şeklinde olsa dahi uygulamada bunun tam aksi olduğu, Yargıtay kararları ile Yargıtay yolunun açıldığı ve Tahkim Kurulu kararlarının gerektiğinde bozulduğu görülmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesinin iptal kararları spor yargısında bir yenilik getirmemiş, geri gidiş yaratmamış ve kaosa neden olmamıştır.

Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu 13 Temmuz 2000 tarih ve 01 sayılı toplantısında; Vanspor ile Futbolcusu Serkan Bensol arasın-

da çıkan sözleşmesel çekişmede, taraflar arasında Tek Tip sözleşme dışında yapılan özel sözleşmeyi de geçerli sayarak karar vermiş, bu karar aleyhine Vanspor kulübü TFF Tahkim Kuruluna başvurmuştur. Tahkim Kurulu 17.08.2000 tarih ve 2000/125 E. – 122 K. sayılı kararı ile o tarihte yürürlükte bulunan Tahkim Kurulu talimatının 8. maddesine dayanarak *“...futbolcu ile kulüp arasındaki sözleşmelerin Türkiye Futbol Federasyonunca hazırlanan tek tip sözleşmeler doldurulmak suretiyle düzenleneceği, bunların noterlikçe tasdik edilerek Türkiye Futbol Federasyonuna ibraz ile tescil edilmesi gerektiği, bunun dışında yapılan her türlü sözleşmelerin hükümsüz olduğu zira talimatın düzenlemesi ile futbolcu ile kulüpler arasındaki sözleşmelerin resmi şekle tabi olarak yapılması gerektiği, bu şeklin geçerlilik şartı olduğu, şekle riayetsizlik halinde sözleşmenin yoklukla malul olduğuna”* hükmetmiştir.

TFF Tahkim Kurulu daha sonra da bu görüşünü sürdürmüş; Futbolcu Jouri Chelepnıtskiy ile Denizlispor arasındaki çekişme sebebiyle verdiği 09.11.2000 tarih, 2000/195 E. – 196 K. sayılı kararında, Futbolcu Bülent Akın ile Galatasaray Kulübü arasındaki çekişme sebebiyle verdiği 22.08.2002 tarih ve 2002/143 E. – 124 K. sayılı kararında, futbolcu Cihat İspir ile Ünyespor kulübü arasındaki çekişme sebebiyle verdiği 26.09.2002 tarih ve 2002/121 E.-157 K. sayılı kararında Noterlikçe yapılmamış VE TFF'na ibraz ile tescil edilmemiş tek tip sözleşmeler dışındaki tüm sözleşmeleri *“...YOK HÜKMÜNDE...”* saymış ve bu sözleşme kurallarına göre karar oluşturmamıştır.

Diğer bir anlatımla, TFF Tahkim Kurulu, Adli Yargının yolunu kendisi açmış, adli yargıyı kendisi davet etmiştir.

Bir başvuru üzerine Yargıtay 13. Hukuk Dairesi 13.04.2004 tarih ve 2003/16256 E. – 2004/5446 K. sayılı kararında; *“...Futbolcu ile kulüp arasında Tek Tip Sözleşme dışında özel sözleşme yapılabileceğini, bu sözleşmelerin yok hükmünde olmadığını, bu sözleşmeden doğan çekişmelere adli yargıda bakılması gerektiğini...”* hükme bağlamıştır.

Böylece, TFF Tahkim Kurulu görüşü aksine futbolcu ile futbol kulüpleri arasında yapılan her türlü sözleşmelerin geçerli olduğu, bunlara Tahkim Kurullarının bakmaması sebebiyle adli yargının bakacağı ortaya çıkmıştır.

Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararından tam yedi yıl önce, spor hukukunda Tahkim Kurulu dışında adli yargının da yetki alanı ortaya çıkmıştır. TFF Yargısı İle Adli Yargı arasındaki ilk yetki bölüşümü bu kararlarla belirlenmiştir.

Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin Tip Sözleşmelerden doğan çekişmelerde

TFF Tahkim Kurulu, Tip Sözleşme dışındaki özel sözleşmeden doğan çekişmelerde de adli yargı yetkilidir şeklindeki bu kararı spor hukukunda kaos yaratmış, bir yanda TFF Kuruluş yasası, Tahkim Kurulu talimatı ve bu kurallara uymayan kulüp ve futbolcuların cezalandırılmaları, diğer yanda Yargıtay kararı ilgilileri ve uygulamacıları güç duruma düşürmüştür.

Bunun üzerine TFF Yönetim Kurulu Profesyonel Futbol ve Transfer Talimatının 25. maddesine 4. fıkrayı ekleyen değişikliği yaparak ve 30 Mayıs 2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlayarak “...*Federasyon tescilli sözleşmeyi değiştiren veya buna ek yapan her türlü sözleşmeyi inceler...*” hükmünü getirmiştir.

Bu değişiklik sonrasında TFF Tahkim Kurulu; Futbolcu Alper Mehmetoğlu ile Yıldırım Bosnaspor arasındaki çekişme sebebiyle verdiği 21.09.2006 tarih ve 2006/234 E.- 241 K. sayılı kararında, Futbolcu Ahmet Kolcu ile Dardanelspor kulübü arasındaki çekişme sebebiyle verdiği 11.10.2006 tarih ve 2006/175 E.-278 K. sayılı kararında, futbolcu Sertan Eser ile Malatyaspor Kulübü arasındaki çekişme sebebiyle verdiği 19.10.2006 tarih ve 2006/169 E.-283 K sayılı kararında, futbolcu Mustafa Özkan ile Malatyaspor kulübü arasındaki çekişme sebebiyle verdiği 19.10.2006 tarih ve 2006/162 E. – 285 K. sayılı karında, futbolcu Erhan Uyaroğlu ile Turgutluspor arasındaki çekişme sebebiyle verdiği 07.12.2006 tarih ve 2006/326 E.- 359 K. sayılı kararında, Tip sözleşme ve özel sözleşme hükümlerini beraber değerlendirmiş, özel sözleşmelerin geçerliliğini kabul etmiş ve böylece hem Transfer Talimatının değişen 25/4 maddesine ve hem de Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin kararına aynen uyarak karar oluşturmuştur.

Türkiye Futbol Federasyonu Profesyonel Futbol ve Transfer Talimatının 25/4 maddesinde yapılan değişiklikle, sözleşmelerden doğan çekişmelerin artık TFF Tahkim Kurulu tarafından çözümleneceği ve bu kurulun hem TFF’na tescilli Tip sözleşme ve hem de özel sözleşme hükümlerini birlikte dikkate alacağı, tarafların gerçek iradesini hangi sözleşme yansıtıyorsa onu araştırıp o doğrultuda karar vereceği böylece adli yargı mı ? Tahkim mi? İkileminin ortadan kalktığı ve kaosun bittiği düşüncesi hakim olmaya başlamışken futbolcu Deniz Barış ile Gençlerbirliği spor kulübü arasında çıkan çekişme sebebiyle Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin verdiği kararlar tekrar yetki konusunda bir kaosun doğmasına neden oldu.

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi 27.12.2005 tarih ve 2005/12776 E. – 19259 K. sayılı kararında; “...futbolcu ile kulüp arasında tek tip sözleşmeden doğan çekişmelerde TFF Tahkim Kurulu yetkili olup bu sözleşmeye daya-

lı kararları kesindir. Ancak özel sözleşmelerden doğan çekişmelerde ise adli yargı yetkili olup, Tahkim kurulu yetkili değildir...” demek suretiyle aynı taraflar arasında, aynı konuda ve aynı iş ilişkisini düzenleyen iki ayrı sözleşmede yetki ayırımı yapmıştır. Bu karar ile Tahkim Kurulunun kararlarının “...Kesin...” nitelikte olduğu, ancak Tek Tıp Sözleşmelerde Tahkim Kurulunun yetkili olacağı ve kesinliğin de ancak bu sözleşmelerden doğan çekişmeler hakkında verilen kararlara münhasır olduğu ifade edilmiştir.

Futbolcu Deniz Barış ile Gençlerbirliği spor kulübü arasında “...özel sözleşme...” den doğan çekişme TFF Tahkim Kurulu-Adli Yargı-Yargıtay ve nihayet TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu arasında tam 7 yıl sürdü. Yargıtay 13. Hukuk Dairesi yukarıda sözünü ettiğimiz kararda sonradan çelişkili bir değişiklik yaparak, TFF Tahkim Kurulu Kararını Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 533 ve 536. maddelerinde düzenlenen İhtiyari Tahkim ile eş tuttu, Kararlarının sadece görev alanına giren konularda kesin olduğunu ancak buna rağmen Yargıtay tarafından temyiz yoluyla denetlenebileceğini ifade etti.

Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 17.05.2006 tarih ve 2006/3275 E.-8056 K. sayılı ilamında; “...Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu, önüne gelen uyuşmazlık kendi görevi kapsamında kalmadığı halde, kendisini görevli görüp işin esasına girerek karar vermiş ise, bu kararlara karşı her zaman yasa gereği karar kesin olsa dahi, görev kamu düzeni ile ilgili olduğundan yasal yollara başvurup kararın bozulması sağlanabilir. Bu nedenle tahkim kurulunun görevi kapsamında bulunmayan bir konuda verdiği kararın, Yargıtay denetiminden geçmesi sağlanmalıdır.... Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu Kararı İcra Dairelerinde infaz edilecek bir ilam niteliğinde de değildir. Hakem Kurulu Kararlarının infazı mümkün ilam niteliği kazanabilmesi HUMK 536. maddesine göre işlem yapılması ile kabildir.” denilmektedir.

Görülüyor ki, Yargıtay 13. Hukuk dairesi 27.12.2005 tarihinde verdiği kararda, Tahkim Kurulu Kararları kendi görev alanına giren konularda kesindir derken, 17.05.2006 tarihli bu kararında 3813 sayılı yasa ile kurulmuş mecburi tahkim niteliğindeki kurulu, HUMK Md; 516 ve devamı kurallarında düzenlenmiş ihtiyari tahkim niteliğinde görmüştür.

Yargıtay 12. Hukuk dairesi 01.06.2010 tarih ve 2010/1792 E.-13581 K. sayılı ilamı ile, Ankara 10. İcra Hukuk Hakimliğinin 30.09.2009 tarih ve 2009/1054 E.-1185 K. sayılı kararını, “...Tahkim Kurulu kararı-

na dayalı ilamsız icra takibinde takibe itiraz üzerine yapılan yargılama sonucu itirazın kaldırılmasına karar verildiği halde, %40 dan aşağı olmamak üzere icra inkar tazminatına hükmedilmemesini Bozma sebebi saymıştır. Bu karardan anlaşıldığı üzere Tahkim Kurulu kararını İİK Md; 68/son uyarınca ilam hükmünde belge saymıştır.

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi ile 12. Hukuk Dairesi kararları arasındaki bu esaslı çelişki uygulayıcıları güç durumda bırakmaktadır.

Kayseri 2. İcra Mahkemesi 11.03.2010 tarih ve 2009/1160 E. – 2010/217 K. sayılı kararında Futbolcu Hüseyin Yoğurtçu ile Kayseri Erciyes Spor Kulübü arasındaki çekişme sebebiyle; *“...Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun kararı İİK'nun 68/1 maddesindeki Resmî dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dabilinde veya usulüne göre verdikleri belgelendir...”* demek suretiyle borçlu spor kulübü tarafından yapılan itirazı ret etmiştir.

Keza yine Kayseri 3. İcra Mahkemesi 03.03.2010 tarih ve 2009/1161E.-2010/284 K. sayılı kararında futbolcu Evren Nuri Tarkan ile Kayseri Erciyes Spor Kulübü arasındaki çekişmede; *“...TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu kararının İİK 68/a maddesinde sayılan belgelerden olduğu, borçlu spor kulübünün aynı nitelikteki belgelerle borcunu ödediğini ispat edemediği, bu nedenle itirazın kaldırılmasına ve borçlu spor kulübünün %40 icra inkar tazminatına mahkum edilmesine....”* Karar vermiştir.

Örnekleriyle açıklamaya çalıştığımız üzere, yerel mahkeme kararları, Yargıtay'ın iki ayrı Hukuk Daireleri arasındaki farklı kararları çelişki yarattığı gibi, Anayasa Mahkemesinin Türkiye Futbol Federasyonunun 5894 sayılı kuruluş yasasındaki 6. maddenin *“...Kesin...”* sözcüğünü iptal etmeyerek *“... ve bu kararlar aleyhine yargı yoluna başvurulamaz...”* sözcüklerini iptal etmesi uygulayıcılar yönünden bir başka sorun yaratmıştır. TFF Tahkim Kurulunun kararları KESİN ise, bu kesin karara karşı yargı yoluna gitmenin imkânı var mıdır? Kesin Karar aleyhine nasıl yargı yoluna gidilecektir. Zaten Anayasa Mahkemesinin iptal kararı olmasa bile Yargıtay 13. Hukuk Dairesi *“...yerleşik...”* diye nitelediği kararları ile Tahkim Kurulu kararlarına karşı Temyiz yolunu açmıştır. Adli yargıya gidip taraflara tahkim kararını tebliğ ettirmek ve Temyiz süresi içinde adli yargıya başvurarak dosyayı Temyize göndermek yeterli olacaktır.

Bu nedenle bize göre Anayasa Mahkemesinin konumuz olan iptal kararı Tahkim Kurulu kararlarının kesin olmadığı, bu kararlara karşı yargı yolunun açık olduğu şeklinde bir yenilik getirmiş değildir.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Sevgili Yılmaz ağaBey, her zamanki berraklığıyla anlatmak istediklerini anlattı. Yalnız burada küçük bir parantez açacağım, kesinlikle cevap değildir onu söyleyeyim. Tabii kararların tarihine bir bakınız, 2005, 2006, ondan sonrası kanun değişikliğinden sonradır. Yani bunları da unutmayalım, hani yargıyı eleştirirken, hangi tarihte kararların verildiğine bir bakalım ve burada benim kafamı kesseniz, 2005 tarihinde özel sözleşmeye tahkim kurulu bakardı dedirtemezsiniz. Öyle bir şey yok. İlk defa Cavcav'ın hatırına verilmiş bir karardır. Gayet açık yüreklilikle söylüyorum. Tahkim kurulu öncesinde böyle bir karar yoktur. Kimse de bana bunun aksini söylettiremez. Sayın başkan burada, söylesin. Bir tane karar vermişler mi, ondan sonra kanun değişikliği olmuştur. O başka bir şeydir. Ama yargıtayın şu söylemi çok son derece doğrudur. Deniz Barış'ı karısından boşasaydı, tahkim kurulu bunu da mı kabul edecekti? aynı şeydir. Ya da kiracı, kira sözleşmesinin feshine karar verseydi. Aynı şeydir. Yapamazsın dedik, yapıldı. O yüzden Yargıtay o tarihte haklıydı. Bunu söylemek istedim. Teşekkür ederim. Buyurun efendim şimdi sorulara, eleştirilere, bakıyoruz, buyurun Şekip Mosturoğlu.

Şekip MOSTUROĞLU - Fenerbahçe Spor Kulübü Başkan Yardımcısı

Benim sorum Sayın Ümit KOCASAKAL'a olacak. Çok kısa bir hatırlatma yaparak söyleyeceğim. 2006 yılında ilk defa FİFA Türkiye Futbol Federasyonu ana statüsünde değişiklik yaparken, Emre bilmiyorum burada mı? Genel kurulda şeyi savundular Futbol Federasyonu, tahkim kurulu kararları kesin ve nihai olması yeterli değil, bir de ilam hükmünde olsun. Ben onun üzerine bir konuşma yapmıştım orada, çok mutluyum ki, o gün tarihe not düşmüştüm. Demiştim ki, ki Emre'nin sunumunda da vardı. Dünya da bir başka ülkede, böyle bir yargı yolu var mı? Çünkü o sırada Sayın Şenes Erzik Arnavutlukta federasyonu reorganize etmişti. İlam hükmünde olan bir ülke var mı, bunların hepsini bir yana bırakın. FİFA ve UEFA kararları, ilam hükmünde mi? Fakat Türkiye'de şöyle bir şey var, çünkü şimdi anayasa değişikliği teklifinize de o girdiği için size onu soracağım. Ya spora özgü, spora özgü diyoruz. Spora özgü aynı zamanda bir tabu getiriyor. UEFA buna hep karşı gelir, FİFA bunu istemez. Yani şimdi ben dünyanın hiçbir başka ülkesinde, sporun yargısının anayasa normları içerisinde bir istisna olarak düzenlendiğini duymadım bugüne kadar. Ben tamam, tam tersine, sporun da genel yargı içerisinde denetiminin olmasından yanayım. Kendine özgü bir yolu olabilir ama denetimin mutlaka genel yargı içinde olmalıdır. Şimdi benim sorum şu, anayasaya bunu koymakla, biz bu eleştirileri yaptığımızda, FİFA buna karşı gelir, UEFA bunu kabul etmez, üyeliğimizi askıya alır. Demek arasında bir fark var mıdır?

**Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL – Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi – İstanbul Barosu Başkanı**

Hemen mi cevap verelim? Yoksa?

**Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi**

Lütfen hemen cevap verelim.

**Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL – Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi – İstanbul Barosu Başkanı**

Şimdi hem de altını çizeyim, ben tabii konuşmamın hiçbir yerinde adli yargıyı beğendiğimi söylemedim. Ben sadece şunu dedim, kararı beğenseniz de, beğenmeseniz de Anayasa Mahkemesi bir karar vermişse, bunun gereğini hukuk devleti iseniz yapmak zorundasınız. Öyle de, böyle de, yoksa ben hidayete ermiştim zaten, tahkim kuruluna girip de, sizlerle bir süre çalışınca, zaten biz o zaman hidayete erdik. Ama şunu söyleyeyim, bu benim önerim. İşte hep bir şeyler söylüyoruz, ama ne olacak diye sorulduğu zaman, benimkisi, pratik bir çözüm. Açık söyleyeyim, pratik bir çözüm. Yani bana bu işte o Anayasa Mahkemesinin kararının gereğini, anayasayı değiştirmeden yapmaktan daha pratik geldiği için onu söyledim, birincisi, ama yoksa, ben gerçekten olayın çok abartıldığını düşünüyorum. Yani vay efendim FIFA öyle söyledi, bakın iyi ki sordunuz, yeri gelmişken, evde evraklar içinde bulamadım. Almıştım bir fotokopisini, bu bizde bizim iki senelik yani 4 senelik yılmaz Bey söyledi, hakim güvencemize rağmen, ikinci senede yasa değişikliğiyle gitmemize yol açan değişikliği, FIFA'nın istediği sürekli her yerde söylendi. FIFA'nın bize gelen yazısı elimizde, asla ve asla böyle bir değişiklik yapın, böyle bir tahkim kurulunu yeniden oluşturulan vs. gibi bir şey söylemiyor. Çok soyut ve genel ifade ile, mutlaka o sirküleri hatırlatıyor, sevgili Emre'nin söylediği sirküleri hatırlatıyor. Ve böyle bir şeyinin olması gerekir diyor. Şimdi o yüzden ben hani, parantez içinde bunu söyledim. Yoksa böyle bu FIFA, UEFA bu kadar da böyle şey olmamalı. Yani benim o yüzden uluslar arası bütün sözleşmelerde bile, hep anayasal ve yasal sistemi elverdiği ölçüde diye bir kalıp vardır değil mi, her bir üye devlet anayasal sistemi elverdiği ölçüde der. O yüzden ben ona katılıyorum, ama peki anayasa değişikliği yapmadığımız zaman, şimdi güzel söylediniz, denetime tabi olsun, sözleşmelerde bir problem yok dediğim gibi. O denetimi yapar, yargıtaydır ama disiplinde ne yapacaksınız? Şimdi disiplinde, yargı yolunu açacaksınız, mecbursunuz. E o açacağımız yargı yolunun, Salı günü diyelim ki, disiplin kurulu karar verdi, Cumartesi müsabaka oynanacak, 4 gün içinde

eğer, karar verebilecekse ya da tahkim kurulunun verdiği karar üzerine, gidildiğinde, 4 gün içinde karar verebilecekse olabilir. Ama çok kolay, çok gerçekçi bir şey gibi gelmiyor bana açıkçası. Orada tereddütler ve endişeler yaşadığım için bunu söyledim, yoksa bu benim hani mutlak surette ancak böyle olur dediğim bir şey değil, ama diğer sözlerinize katılıyorum, yani ben dışarıyla öyle her şeyi biz oraya uyduracağız diye bir şey yok. Öyle bir düşüncem yok.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Şimdi arkadaşların, yani Ümit'in söyledikleri son derece doğru. Şekip kardeşimin de. Yani bir kere daha altını çizelim, 20 milyon defa söyledim, 20 milyon birinci defa da söyleyeyim. UEFA, FİFA, kanarya sevenler derneğinden başka bir şey değildir. İsviçre hukukunda, o kadar. Biz yani bunu sanki böyle devlet üstü bilmem ne, bırakın bunları yahu, kim FİFA yada UEFA kim? Gelip benim Büyük Millet Meclisime dur diyecek ha, talimat verecek, öyle yapmayın, böyle yapın diyecek. Eğer zaten meclis bunu yutabiliyorsa, o zaman o da meclis değil, kusura bakmayın. Abartmayalım bunları ya, abartmayalım. Uluslar arası olimpiyat bilmem nesi, bana ne yahu? Açık söylüyorum. Kim bunlar? Bunlar da bir dernek. Onun için hiç böyle ürkmeye-

lim, biz bildiğimiz doğru yoldan, tabii Amerikayı yeniden keşfetmeyeceğiz, tabii ki nerede neler yapılıyor bakacağız ama FİFA bize kızar, UEFA küser. Küserse küssün, umurumda bile olmaz. Buyurun efendim. Üstadım bir de kayıtlar için isminizi lütfederseniz.

İlhan HATTATOĞLU: (TMOK Üyesi)

Ben sanat tarihçisiyim, hukukçu değilim. Aynı zamanda lisanslı ferdi okçuyum, sporcuym, halen de vizem tamamdır. Şimdi sayın avukat Yılmaz Savaşer mealen dedi ki, adli yargının kepezeliği gibi bir laf etti, ama yargı hiçbir zaman kepeze olmaz. Devlet her şeyden üstündür. Şimdi bu kepeze lafının aslına geldiğimizde, bu bir okçuluk terimidir. Bunun aslı kepededir. Bu telhisi resali lümat diye bir kitap var, bu 1836 da yazılmış, ikinci Mahmuda hediye edilmiştir. Kepade talimini tarif eder. Yani bu d harfi, zamanla z'ye dönüşmüştür. İlk önce kepede edebilen oldukça hafif bir yayla başlamalı, bu şekilde vücudu alıştırmakta, en yüksek derecede ok atıcılığına ulaşıldığı doğruluğu kabul edilmiştir. Yani bu bahsettiği terim, okçulukla ilgili bir terimdir. Bizim devletimiz adliyemize verdiği kararlar son derece doğrudur, güveniriz. Şimdi ama bu kitap der ki, 30 uncu sayfasında Fatih Sultan Mehmet han hazretleri, ilk önce şimdi ok atmak, meydanı denilen yere gelmiş, o mevkide mevhudata kavuşmuş diye devam eder. Fatih yanındaki bulunan alimler ve şeyhler, özellikle Akşemsettin hazretlerinin açıkladığı, buyurduğu şekilde, adıgeçen meydanı Ok meydanı olmak olarak hudutlarını belirttiği yazılmış, ok atmak talimine tahsis edilmiştir, böylece ferman verildiği gibi, sonsuza kadar devam edecek diye devam eder. Şimdi o geçen günler elime bir Beyoğlu belediye başkanlığının, Okmeydanı Beyoğlu 2000 nin bir özel

sayısı geçti, burada der ki üçüncü sayfasında, yıllarca devam eden ve özellikle 2004 yerel seçimleri ardından, Beyoğlu belediye başkanı, Ahmet Misbah Demircan'ın Ankara ile İstanbul arasında mekik dokuyarak belli bir aşamaya getirdiği çözüm çalışmaları başbakan Recep Tayip Erdoğan'ın talimatı doğrultusunda 4706 sayılı kanunla yapılan düzenlemelerle çözümüne en önemli adım atılmıştır. Şimdi bu çözüm nedir? Bir, vakıf arazisi olmaktan çıkarıldı, sit alanı olmaktan çıkarıldı, ödeme şartları yenileştirildi, hazırlıklar yapılıyor, sıra tapuda der, ama bu dediğimiz yer, biz devamlı olarak bu üçüncü toplantı oldu, tahkim diyoruz, ondan sonra UEFA diyoruz, FIFA diyoruz falan ama elimizde böyle bir 1453 ten bugüne kadar 558 senedir tarihi spor alanımız yok oluyor gidiyor. İkinci olarak da bunu vakfı yapan 22 yaşında bir gençti ya, 22 yaşında İstanbul'u feth ediyor ve bir bölümünü kendi parasıyla alıyor. Sporcuya tahsis ediliyor. Ama bizim içimizde şu an 22 yaşında kimse yok. Demek ki bu yaştaki bir düşünce sistemi bir vakıf araziye spora tahsis edebiliyor, ama bu arazi aşağı yukarı, çok yakın zamanda elimizden çıkacak. En büyük dileğim, hukukçuların, ben senelerce bu konuda çalıştım ama tek başıma bu kadar faydalı olabildim. Kurtarma olamadı ama çok ehil hukukçular da yardım etsin, buna bir çare bulalım. Bu spor alanı, çünkü dünya da bunun eşi yok. 500 senelik bir spor alanı, birçok devletin kuruluşundan çok eski bir alan, lütfen buna sahip çıkalım, teşekkürler ediyorum.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Sağ olun, efendim çok teşekkürler. Tekin Bey, ha, pardon, ama önce Tekin Beyi gördüm ben ya kusura bakmayın. Benim öncelikle Tekin Bey dikkatimi çekti. Zübeyt Bey özür diliyorum, yani önce orayı fark ettim de onun için.

***Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı –
CAS Hakemi***

Zübeyt Bey herhalde son konuşur, son söz sanığındır yani.

Av. Tekin BİLGE: TMOK Üyesi

Efendim ben böyle spor hukuku hakkında kıymetli arkadaşlarımızın davaya sahip çıkarak güzel çalışmalarını takdirle karşılıyorum, hepimizi kutlarım. Çünkü biz 1968 de bir sendika kurmuştuk, bu sendika nedeniyle profesyonel futbolcunun hizmet akdi karşılığında işçi olduğunu ve dolayısıyla bu hizmet akdiyle sosyal sigortaya tabi tutulması gerektiğini savunduk ve

muvaffak olduk, Mustafa Çemberci'de 9 uncu Hukuk Daire Başkanıydı iş hukukuyla ilgili. O da eski bir futbolcuymuş, Gençler Birliği'nden, bu yasanın çıkmasına vesile oldu ve iş kanununun 5 inci maddesi değiştirildi. Hattırlarsanız 5 inci maddesi, kapıcılar, sporcular bu kanuna tabi değildir diyordu. Sonradan sporcuları bu kanuna tabi kıldırđık. Yani bizim çalışmalarımızdır, demek ki biz bu arada çok kararlar verdik, bilirkişi olarak kulüplerinde ihtilafları olan futbolcuların ihtilaflarını hallettik, Turgay Şeren olsun, diğeri Sinan Güler arkadaşlar, çok çalıştık ve yardımımız oldu. Fakat sizin bu daldaki çalışmalarınızı hassasiyetle takip ediyorum ve hepinizi candan kutluyorum. Çünkü Türkiye'de bir spor hukuku olduğuna inandırdınız. Yani biz inandıramadık, ama siz inandırdınız. Haluk Beyin bu yargıtaydan döndürdüğü kararlar olsun, yine Ümit Beyin eşinin çalışmaları, çok güzel tahkim kurulu hakkında güzel şeyler ve sayın kardeşimizin de eski tahkim kurulu başkanı olarak çok büyük çalışmaları var. Yani Türker Bey hakikaten bize ışık tutmuştur yani, birçok kararlarıyla ışık tutmuştur. Türker Beyle bazen çok ters düşmüşüzdür, buna rağmen medeni cesaretle federasyon başkanı Haluk Beyin yardımcısı olarak çok büyük kararlar vermiştir. Şimdi Ümit Beyin bize verdiği doneler, hakikaten çok güzel doneler. Şimdi Ümit Bey diyor ki, bir teklif yapıyor, tahkim kurulu iki karar vermeli, yani bir itiraz mercii olmalıdır, bir de diyor disiplin cezalarını kesin olarak karar veren mercii olmalı. Çok güzel bir şey, yani o kısa süre içerisinde verilecek olan bir karar, o sporcunun oynayıp oynayamadığını belirtiyor, mahkemeye iş intikal ederse, iki ay sonra, üç ay sonra, yani netice alınamaz. Dolayısıyla hem Avrupa Birliği'nin kararlarına uymuş oluruz, hem de CAS'ın kararlarına uymuş oluruz. Ancak itiraz mercii yani anayasanın iptal ettiği kararlar, birlikte yapılacak itirazlar çok enteresan o bakımdan yani ben Taner Bey de sabahki oturumda çok güzel bir teklif yaptı ve bu teklif üzerinde siz de hassasiyetle durun, bir spor mahkemeleri kurulmalıdır fikrini ortaya attı. Herhalde burada siz de düşündünüz, Ümit Bey de aynı şeyi düşünüyor mu? Spor mahkemeleri kurulduğu takdirde, bu ihtilaflar ortadan kaldırılabilir mi? Anayasanın danıştayın verdiği kararlardaki tenakuzlar giderilebilir mi? Bu görüşe Ümit Bey ne diyor? Onun fikrini almak isterim. Yılmaz Bey kardeşimin mücadelesini de harika bir mücadele olarak görüyorum. Mücadele etti, etti neticede, yalnız şunu söylemek isterim Yılmaz kardeşime, şimdi bir icra hukuku ile ilgili takip başka, bir de sporla ilgili hukuki dava olmaları başka. Şimdi izah ettiğiniz gibi, icra tetkik mercinin kararlarının, Yargıtay tarafından 13 üncü dairenin tasdiki bence bir şey değil, yani o kararın, mercinin vermiş olduğu kararın tasdiki, spor hukukuna uygulanamayacağı kanısındayım. Yani Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararın daha iyi bir karar olduğu inancındayım. Ümit Bey'de aynı inancı gösteriyor. Yani Anayasa Mahkemesi madem ki böyle bir karar verdi. Bu kararın da gerekçeleri akla uygundur, mantığa hukuka uygundur diyor. Şimdi bu bakımdan Yılmaz

maz Bey kardeşimizin bazı kararları göstererek, işte Yargıtay bunu dedi, Danıştay bunu dedi diyerek tenakuzları ileri sürerek, bazı varsayımlara varmasının yerinde olmadığı kanısındayım. Kaldı ki, gençler birliğinde 4, 5 sene futbol oynadım, o takımı çok iyi bilirim, çok iyi bir kültür yuvasıdır. Bir takım vardı, 1958 yılında, benim de oynadığım, 11 i de yüksek okul ve üniversite mezunudur. Yani öyle bir kültür yuvasında, mücadele ettiniz, kutlarım. Efendim teşekkür ediyorum ve başarılar diliyorum. İnşallah tahakkuk eder.

Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL – Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi – İstanbul Barosu Başkanı

Çok kısa olarak söyleyeyim. Tabii yani bir şeyi ben Anayasa Mahkemesi kararı mutlak surette doğrudur filan da demiyorum. Ben diyorum ki ben hukukçu olarak içeriğine katılsak da katılmasak da hukuk devleti iseniz, gereğini mutlaka yapmak zorundasınız. Spor mahkemeleri, öteden beri dillendiriliyor. Birçok yerde, yalnız böyle yanlış mesela örnek gösteriliyor, efendim diyor, İtalya’da spor mahkemeleri var. İtalya’da spor mahkemeleri filan yok. Orada o corte dediği, şu dediği, bu dediği, mahkeme filan değil. Hakim de değil, hakim filan değil, tahkim kurulu üyesi mesela. Yani bunun dillendiriliyor ama çok kolay bir şey olmadığını düşünüyorum. Veya adı asli ve hukuk olsa ne olacak? Spor mahkemesi olsa ne olacak, yani bir mahkemenin bir tanesini de görevlendirebilirsiniz. Ha olur, spor mahkemesi olur.

Ama o sıkıntıyı çözmez. Yani o çabuk karar verme sıkıntısını, çözecek, onun kararı üzerine de yargı yolu kapatılmayacağına göre, yine üste gidilmesi engelleyecek veya çözecek bir formül lazım. Yoksa düşünce olarak benim bir şeyim yok, bir karşı çıkmam yok. Ama salkım saçak da böyle genel yargı içinde, her şeye bir ayrı mahkeme, trafik mahkemesi, temyiz mahkemesi, kadastro mahkemesi, o mahkeme, bu mahkeme, o da sıkıntı. Teşekkür ederim.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Evet, başka söz almak isteyen? Ha, pardon. Yani siz ama galiba, en son söz alacaktınız, Mert kardeşime vereyim. Siz çünkü kapatacaksınız artık Zübeyt Bey. Mert sen söz istemedin mi? Zübeyt Beye soru sorulmaz, Zübeyt Bey kapattır. Şu o zaman Mert'e bir söz verelim de, sonra, buyur Mert.

***Mert YAŞAR (Galatasaray Üniversitesi,
Hukuk Fakültesi Araştırma Görevlisi)***

Ben Yılmaz Beyi uzun yıllardır dinliyorum da, hiçbir zaman sizin bu tepkinizi anlamadım ve hak veremedim, çünkü yargıtayı bu şekilde devreye girmesinin sebebi, tahkim kurulunun özel sözleşmelerde hep oynamasıydı. Bir muvazaa diyordu, bir şekle aykırılık diyordu, oysa federasyonun getirdiği o şekil, sadece bir düzen hükmüydü. Ama tahkim özellikle kulüpleri korumak için diyeceğim, kulüpleri korumak için o sözleşmeleri bir şekilde kanuna aykırı kabul etti. Ne zaman ki FİFA'dan sirküler geldi, birden bire özel sözleşmeler geçerli oldu. Yani FİFA'ya bağlı olmadan, borçlar kanunu prensiplerini, hükmünü uygulayarak o özel sözleşmeler her zaman geçerli kabul edilebilirdi. Yargıtay işte o açığı kapattı, çünkü futbolcular mağdur oluyordu ve ne olursa olsun, kulüpler her zaman futbolcular karşısında güçlüdür, kuvvetlidir. Çünkü onlar bir kurumdur, belli başlı hukukçularla yıllardan beri çalışıyorlar, mevzuatı çok iyi biliyorlardır. Her zaman sporcu onların karşısında güçsüzdür. Tahkim kurulu da maalesef o sirküler gelene kadar her zaman özel sözleşmeyi, ya şöyle ya böyle, geçersiz kabul etmek için elinden geleni yaptı. Yani Yargıtay orada bir çığır açtı bence çok da doğru yaptı. Ne zaman ki Yargıtay eşeledi, artık doğru yolu bulduk, hukuken doğru yol bulundu. Yani ben tahkim mahkemesi, şu anda da öyle bir durum var. Normalde temerrütten ötürü, sözleşmeyi feshetmek için, 30 günlük süre verilmesine gerek yoktur. Ama talimatlarda açıkça, futbolcu önce ihtar gönderecek, 30 gün bekleyecek, sonra feshedecek, ya bu açıkça kanuna aykırı, genel hükümlere aykırı, ama Futbol Federasyonu bir şekilde her zaman

göz göre göre hukuka aykırı hükümler getiriyor ve tahkim kurulu da göz göre göre bu şekilde kararlar veriyor. Yargıtayın ben bu sebeple devreye girmesini çok doğru buluyorum. Diğer türlü doğru yolu bulmak mümkün değil.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Evet

***Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL – Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi – İstanbul Barosu Başkanı***

Ben bir bilgi eksikliği olsa gerek orada diye düşünüyorum. Çünkü ben içinde bulunduğum için biliyorum, çıkardığımız kırmızı kitapta da isteyen alır bakar, 12 sayfalık gerekçeli karar var. Biz göreve geldikten sonra, bu özel sözleşmeler, Türker Bey ve Yılmaz Bey çok iyi hatırlayacak, orada çok tartışma yapıldı. Dedik ki, yani anayasanın ve ticaret kanununun, sözleşme serbestisini siz bir talimatla ortadan kaldıramazsınız. Dolayısıyla bize gelirken alt kademe, incelemelerde hep sadece resmi sözleşme alınırken, biz bu gerekçeyi yazarak, her türlü sözleşmeye bakarız, özel sözleşmeye de bakarız, tarafların bütün gerçek iradelerini ortaya çıkaran her şeye bakarız deriz ve sürekli olarak bu şekilde kararlar vermeye başladık. Yani o dönem içerisinde bunu kurul olarak her zaman düşünmemek lazım, yani dönemsel olarak içtihatlarda yargıtayın da farklı hukukları oluyor. Ama ben şu mantığa karşıyım, şimdi yargıtaya gidilip gidilememesi, usuli bir mesele, dolayısıyla velev ki bir şekilde yanlış bir karar verilmiş olmasının Yargıtay yolunun açılmasının dayanağı yapılamayacağı düşünüyorum. Ha kamu düzeni açısından açılabilir. Ama yani bizim dönemimizde kurum hepsine bakmıştır. Onu rahatlıkla söylerim. Hani o karşı oy, ama kurul kararı olarak evet. Sadece Tanju Bey karşı oy kullanıyordu.

***Av. Yılmaz Savaşer: TFF Tahkim Kurulu Eski Üyesi –
TMOK Spor Hukuku Komisyonu Üyesi***

Mert kardeşim özür dilerim, geliyor mu sesim? FİFA'nın sirküleri sonucu değildir Yargıtayın o görüşü, yargıtayın o görüşü 2004 tarihli bir karardır. Özel sözleşmelerin devreye girmesinin ilk uygulaması da Deniz Barış davasıdır. O davadan sonra, Yargıtay dedi ki, tahkim kurulu bakmıyorsa, gönderin bana ben bakarım dedi, yani FİFA'nın isteği üzerine olmadı. Burada-

ki bir bilgi eksikliğini düzelteyim diye söyledim. Ben yargıtayın eğer orası açılıyorsa, yargıtayın sadece görev yönünden bakmasının, kamu düzeni yönünden bakmasının hiçbir işe yaramadığı görüşümdedir. Tahkim kurulu boşanma davasına karar vermez, hocamın örneği biraz eksijere ederek verdiği bir örnektir, kiraya da bakmaz. Ama tahkim kurulu kararını yargıtaya görevinde mi değil mi diye götürmenin hiçbir esprisi yok. Angaryası var. Yargıtay esastan da bakabilmeli. Sadece tahkim kurulu görev içine karar vermiş, ben içeriğini elleyemiyorum kardeşim dediğiniz zaman, o hukuku düzenlemenin yorgunluktan başka bir şey yaratmayacağı görüşümdedir. Eğer açıyorsanız o yolu. Teşekkür ederim.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Şimdi tabii burada şunu da söylemek lazım. Yargıtay ben tahkim kurulunun görev alanı dışındadır dedikten sonra, bunu tabii ki normal mahkemeye gönderecek, yani normal mahkemeden geçmeden de Yargıtay esasa ilişkin nasıl karar versin? Hani belki Yılmaz ağaBeyin dediği gibi, angaryadır, ağırlaştırır filan ama teorik açıdan ve usul açısından fevkalade doğru. Başka ne yapacak ki, yani tahkim kurulu buna bakamaz diyor Yargıtay. Ondan sonra nasıl esasa ilişkin karar versin? Yapsa yapsa mahkemeye gönderecek, mahkemeden de bana gelsin diyor, dediği bu.

***Av. Yılmaz Savaşer: TFF Tahkim Kurulu Eski Üyesi –
TMOK Spor Hukuku Komisyonu Üyesi***

Hakim özel sözleşmeye bakıyorsa?

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Tamam buyurun efendim. Ya Zübeyt Bey isterse uçağı durdurur, geri döndürür Allah aşkına bırakın yani.

Zübeyt AYDIN: GSGM Baş Hukuk Müşaviri

Efendim o iltifatlarınız için çok teşekkür ederim. Gerçekten uçak bizi beklemes, biz bekleyebiliriz uçağı. Önemli. Şimdi öncelikle tabi şunu söylemek istiyorum ben. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin saygıdeğer başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri, bu toplantıyı düzenledikleri için kendilerine saygılarımı sunuyorum. Çok teşekkür ediyorum. Ayrıca başkanımıza acil şifalar diliyorum, kendilerine saygı ve selamlarımı iletiyorum. Saygıdeğer ko-

nuşmacıların konuşmalarını mümkün mertebe dinlemeye çalıştım ve not aldım. Şimdi burada tabii önümüzde bir Anayasa Mahkemesi kararı var. Anayasa Mahkemesi kararları Türkiye Cumhuriyetinin 73 milyon vatandaşını bağladığı gibi, şahsımı ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü de bağlayacağından hiç kimsenin şüphesi olmasın. Dolayısıyla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bu düzenleme, Anayasa Mahkemesinin bu kararına karşı, mutlaka ve mutlaka bir düzenleme yapmak zorundadır. Bu düzenleme yapılırken tabii ki, önümüzdeki olan temel sıkıntı, bu tahkim kurulu kararlarının Anayasa Mahkemesi kararına istinaden yargı denetimi dışına nasıl taşınabileceği noktasında bir sıkıntımız vardı. Bu sıkıntı şu anda konuşmacıların büyük kısmı tarafından da paylaşılmaktadır. Nasıl aşılabilir? Ya eski sistem, 80 yıldır devam eden sisteme dönülecek, yani tahkim kurulunun veyahut da disiplin kurulunun vermiş olduğu herhangi bir karar yargıya gidecek, sonuçları 2 yıl mı alınır, 3 yıl mı alınır? Veyahut da yeni bir düzenlemeyle farklı bir yönetime gidilmesi noktasında bir keskin çizgi var. Bu keskin çizgiyi biz kendi başımıza, şu andaki düzenleme içerisinde monte edebilmemiz çok zor. Konuşmacıların sözlerine baktığım zaman, temel sıkıntıların bir tahkim kurulu olsun mu, olmasın mı? Olacaksa yargının denetime tabi tutulsun veya tutulmasın mı? CAS'a başvuru hakkı olsun mu, olmasın mı? Veyahut da CAS'ın benzeri bir yapılanmasının Türkiye cumhuriyetinde kurulması noktasında, bir düşünce var. Veyahut da spora özgü birtakım mahkemeler kurulsun, spor mahkemeleri, işte şimdi isterseniz en sonundan başlayayım, biz spor mahkemelerinin kurulması konusunda 2004 yılında adalet bakanlığına başvurduk ve bu konuda bir tasarı taslağı hazırladık. Adalet Bakanlığının bize söylediği şu oldu. Biraz önce Sayın Ümit hocamızın da çok güzel tespiti vardı. Denizcilik için ayrı bir hukuk, ticaret mahkemeleri, iş mahkemeleri, aile mahkemeleri, bilmem SPK, ayrı bir mahkeme istiyor veyahut da işte kadaströ mahkemeleri. Kurulabilir. Şimdi düşünün Kars'ın Kağızman ilçesinde, spor mahkemesi olacak, ticaret mahkemesi olacak, kadaströ mahkemesi olacak, iş mahkemesi olacak, asliye mahkemesi olacak, ticaret mahkemesi olacak, olacak da olacak. Türkiye'nin bugünkü koşullar içerisinde bu kadar hakim ve savcüyü bulması mümkün olmadığı gibi, bu hakim ve savcılar için de böyle bir teknik anlamda donanıma sahip, yani şimdilik en azından mümkün değildir. Ve dolayısıyla Avrupa birliğinin müktesebatı dikkate alınarak Adalet Bakanlığı bu ve buna benzer yapılanmaların, mahkemelerin kurulmasına pek sıcak bakmıyor ve hatta yanılmıyorsam, önümüzdeki 4, 5 yıl içerisinde mahkeme sayısının azaltılması konusunda direk bir çalışma gündeme gelebilir. Bu aşamada demek ki Türkiye'de sadece spora özgü spor davalarına bakacak bir mahkemenin kurulması mümkün değil. İkinci bir olay, siz eğer Türkiye'de yaşayan herhangi bir vatandaşın, tabii sportif anlamda söylüyorum. CAS'a başvurma hakkını öngörürseniz, bunun sonucunda İsviçre federal mahkemelerinin yetkisini kabul etme zorunda kalıyorsunuz. O

zaman, Yargıtay da haklı olarak, diğer hiçbir mahkeme de, siz Türkiye Cumhuriyetindeki herhangi bir vatandaşın, bir sporcunun İsviçre Federal mahkemesi yetkisini kabul ediyorsunuz da, neden Türkiye'deki bir yargıya güvensizlik? Bu soru gündeme gelir. Şimdi deniliyor ki, efendim bu spor evrensel bir olaydır, doğrudur. Kurallar herkes için geçerlidir. Ben şimdi merak ettiğim bir şey, bilmediğimden dolayı, kusura bakmayın, acaba Amerika'daki herhangi bir sporcunun İsviçre Federal mahkemesine başvurma gibi öyle bir imkanı var mı? Öyle bir lüksü var mı ya da başvuruyor mu? Bilmediğim için soruyorum, ama benim bildiğim kadarıyla yok. Şimdi Türkiye'deki, Türkiye'deki yargılama sistemi, o zaman yargılama sistemine baktığımız zaman, bu sporun kendisine özgü, sportif faaliyetlerin çok kısa sürede sonuçlanması noktasında bir çözüm. Şu ana kadar herhalde tam net bir şekilde bu şekilde bir çözüm önerisi ben duyamadım. Bir tek şu var hocam, Anayasa Mahkemesi kararı uygulansın, mutlaka o karar uygulanacak da, sonuç ne? Nasıl bir uygulama? Şimdi burada yapılması gereken olay, bana göre anayasada, anayasanın bir madde değişikliği gerekiyor. Bu nedir? Bizim bu konuda anayasada bir değişiklik ile ilgili çalışmamız var. Bu şöyle bir şey, parasal sınırların dışında kalan, sadece sportif, disiplin sportif suçlarını inceleyecek bir merci ile ilgili bir düzenlemenin anayasaya konulmasında fayda var. Bu konuda da bir çalışma, adalet bakanlığınca, belli bir aşamaya getirildi. Bu yanılmıyorsam, dün itibariyle Türkiye Büyük Millet Meclisine verildi. Anladığım kadarıyla, herhangi bir yanlış uygulama olmaması için. Tüm partiler arasında bir konsensus da sağlandı. Bunu, burada anayasada yapılan değişiklikte, tahkim kurulundan bahsedilmiyor? Her federasyonun kendisine özgü yapısı gereği, bu disiplin kurulu olarak kabul edebilir, ceza kurulu olarak kabul edebilir? Uyuşmazlık çözüm kurulu olarak kabul edilebilir. Siz tahkim kurulu ibaresini anayasa koyduğunuz andan itibaren, gerek 1086 sayılı yasada, gerekse şu anda işte 1 Eylül'de mi, yahut 1 Ekim'de yürürlüğe girecek, hukuk usulü mahkemeleri kanunundaki tahkim kuruluna mecburi olarak gitmek zorunda kalırsınız. Biliyorsunuz şu anda tahkim kurulu, 1086 sayılı yasada var. Orada tahkim kurullarının vermiş olduğu kararların büyük bir çoğunluğu, maddede kanunda belirtilen 4 veyahut da 5 olaydan dolayı, yargıtayın denetimine tabi. Ha bu şöyle bir sonuç da doğurabilir. Tahkim kurulu, sportif anlamda tahkim kurulu ifadesini kullandığımız andan itibaren, federasyonların Yönetim Kurulları tarafından verilen kararların da tahkim kurulunda görüşülmesi ve bir üst merci olan yargıtaya gitme zorunluluğu doğar. Biz bu teklifte kesinlikle tahkim kelimesinden uzaklaşmak suretiyle, bu her federasyonun yapısına arzu eden disiplin kurulu, arzu eden uyuşmazlık çözüm kurulu der, bu yapılanmaya doğru bir yargılama sisteminin, yargı denetiminin dışında konusunda bir önerimiz var. Parlamento nasıl çalışır, bu konuda nasıl şekillendirir, onu ben bir şey söylemem mümkün değil. İkinci bir çalışmamız da efendim, bu 3289 sayılı ka-

nunda, Anayasa Mahkemesinin kararına istinaden bir düzenleme yapıldı. Anayasa Mahkemesinin bize söylediği olay metin şu. Diyor ki, öncelikle bu çerçeve statü ile ilgili hükümleri yönetmelikte düzenleyemezsiniz, bunun anlamı şudur, mutlaka ve mutlaka bu federasyonların görev, yetki ve sorumluluklarıyla ilgili veyahut da teşkilatlanma ile ilgili bir düzenlemenin kanunda yer alması gerekli şeklinde bir uyarısı var. İkincisi, tahkim kurulları kararının kesinliği ifadesi, bunu değiştirin diyor. Tahkim kurulu hakkında herhangi bir şey yok. O konuda bir itirazları yok. Ayrıca tahkim kurulunun görev, yetki ve sorumluluklarının mutlaka ve mutlaka kanunla düzenlenmesi gerektiğini söylüyor. Bu konuda da bir düzenleme yapıldı. Diğer bir olay, herkesin merak ettiği bir konu, acaba bu özerk spor federasyonlarının yapılanmasıyla ilgili bu konuda Anayasa Mahkemesinin herhangi bir şeyi yok, yani idari bir işlemle tesisi konusunda bir anayasaya aykırılık konusunda bir düşüncesi yok. Genel kurulların toplanması ile ilgili usul ve esasların kesinlikle ana statüde bırakılması konusunda anayasanın bir ifadesi var. Bu yerine getirildi. Onu söyleyebilirim. Biraz önce bir hocamızın çok güzel dediği, tahkim kurullarıyla çalışanların mutlaka ve mutlaka, kesinlikle ve kesinlikle ücret almamaları konusundaki bir uyarısı vardı. Biz hocamızın o uyarısını yerine getirmeye katılıyorum. Evet, o konuda hemen hemen demek ki ortak düşüncemiz var. Bir de şunu ben ifade etmek istiyorum. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bu sivil toplum örgütleriyle, en fazla işi olan bir kamu kurumudur ve Türkiye’de belki ilk defa yetkilerini, işte 1987 yılında Türkiye Futbol Federasyonuna ve 2004 yılında 60 federasyona devreden ender kuruluşlardan bir tanesidir. Bizim şöyle bir ortak çalıştay yapmamamızın tek nedeni biliyorsunuz bir hafta önce biten Erzurum oyunları vardı, sayın bakan, sayın genel müdür, bu yazı tamamıyla Erzurum’da geçirdi diyebilirim. O konuda bir eksiğimiz var, onu da biz kabul ediyoruz.

**Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL – Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi – İstanbul Barosu Başkanı**

Erzurum’da toplanırdık işte Zübeyt Bey, daha güzel olurdu.

Zübeyt AYDIN: GSGM Baş Hukuk Müşaviri

Aslında kesinlikle katılıyorum, keşke öyle bir şey yapabilseydik, şimdi efendim oyunlardan önce, Erzurum maalesef öyle teknik anlamda öyle bir şey, konuma sahip değil. İkamet edecek yer yok, otel bazında. Tesisler bittikten sonra, o curcuna içerisinde de size çok fazla bir şey yapamazdık efendim, misafir edemezdik. Keşke düşünebilseydik o konuda haklısınız efendim. Ayrıca şunu söyleyeyim efendim, biz tabii ki çok değerli hocalarımızın, gerek internet üzerinde, gerekse bize gönderdikleri görüşlerde, yazılı metinlerde, düşüncelerinden yararlandık, fevkalade yararlandık ve birçok FİFA ve UEFA konusundaki hocalarımızın düşüncelerine katılmamak mümkün değildir. Ben şunu söylüyorum, FİFA ve UEFA kesinlikle kanarya sevenler derneğinden de çok farklı bir dernek olmaktadır, ama maalesef ve maalesef bize çok değişik lanse edildi, 3 gün sonra işte bir kısmı bizi dışarı attılar, bir kısmı işte futbol faaliyetlerine veyahut da buna benzer basketbol faaliyetlerini yani 24 saat içerisinde sonlandıracak şekilde birtakım ifadeler filan vardı. Ben bunu Ankara’da çok sık yaşadım. Her nedense bu konuda bize bir manevi baskı yapılıyor. Bu baskı niye yapılıyor onu da çözmüş değilim ama FİFA’nın ve UEFA’nın Kanarya sevenler derneğinden kusura bakmayın çok fazla da bir önemli bir dernek olmadığını da bu şekilde sizlerle paylaşmak istiyorum. Şu anda kanun tasarısı, hem tasarı şeklinde hem de kanun teklifi şeklinde, TBMM’ne sunuldu. Öyle sanıyorum ki, en geç 10, 15 gün içerisinde genel kurulda görüşülüp, sonuçlandırılır ve hatta en son ki görüşmelerde, hem anayasadaki değişikliği, işte bu kanun ikisinin beraber mecliste çıkarılacağı konusunda benim şahsen ümidim çok fazla. Dolayısıyla 18 Marttan sonra, herhangi bir kaosun doğması söz konusu değildir. Bir defa şu var. Anayasa Mahkemesi federasyonların ana statüsünü esas olarak kabul ediyor. Şu anda her federasyonun kendisine göre yayınlamış bir ana statüsü vardır. Bir kaosun doğması söz konusu değildir ama tabii ki bu yapılan değişikliğin 18 Mart’a yetişmemesi halinde tahkim kurulunun çalışmasında belki biraz sıkıntılar doğabilir. Metnin özetini ben açıkladım, federasyonun kurulmasıyla ilgili yani Anayasa Mahkemesi idari işlemle kurabileceği şeklinde herhangi bir anayasaya aykırılık öngörmüyor. Federasyonun görev yetki ve sorumlulukları, kanuna yazıldı. Tahkim kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları yazıldı. Sizin belki bir tek yanılmıyorsam buna benzer bir durum Fransa ve İtalya’da var. Performans değerlendirme kuru-

lu diye bir kurul öngörülüyor. Bu performans değerlendirme kurulu, federasyonların yıllık ve 4 yıllık plan programlarını, hem yönlendirici anlamda, hem de tahkim konusunda bir kurul oluşturuluyor. Hayır efendim tasarı metni her yerde ve özellikle sizde de var. Şimdi efendim tahkim kurulunun biraz önce söyledim. Anayasada bir değişiklik öngörülüyor ve dolayısıyla biz o anayasanın, yürürlüğe girmesiyle birlikteki, bence şahsen mesela tahkim kurulunun tamamıyla kaldırılıp, yerine disiplin kurulu veya uyuşmazlık çözüm kurulu gibi bir kurulun getirilmesi lazım. Tahkim kurulunu eğer biz bu şekilde kabul edersek, benim şahsi düşüncem, hocalarım bu konuda daha deneyimleri vardır, bize yol gösterirler. Tahkim kurulu öngörüldüğü andan itibaren şu andaki hukuk usulü muhakemeleri kanunundaki tahkimden bir farkı olmaz. Yine gündeme gelir, yine işte bu kararları tartışılır. Yargıya, denetime tabi olsun mu, olmasın mı? Veyahut da yargı yoluna başvurusun mu? Yine o gündeme gelir. Şimdi sevgili meslektaşım şu var, ben dedim ki şu anda iki çalışma birden yürütülüyor. Yani anayasanın o hükmü geçtiği andan itibaren, yeniden tahkimle ilgili bir düzenlemenin hem futbol federasyonu açısından, hem Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü arasında gündeme geleceğini de belirteyim yani.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Zübeyt Bey bitirdiniz mi konuşmanızı?

Zübeyt AYDIN: GSGM Baş Hukuk Müşaviri

Tamam, efendim çok teşekkür ederim.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Çok teşekkür ediyoruz. Bakın size söylemiştim. Bu meclis 10 dakikada kanun çıkartır, onun için acaba ne olacak filan diye soru yok. Ne olacağı belli? 10 dakika, bugün hazırmış zaten. 5 dakikada oylanır ve biter. Yani onun için Kısmet Bey hiç üzülmeysin, kimse de zaten düşünmesin, bizim yerimize düşünülüyor ve hiç şüphesiz 19 Mart mı süresi? 19 Mart'ta aslanlar gibi iki tane kanun olacak. Vallaha öyle abi. Borçlar kanunu tasarısını yapanlardan biri benim, 3.5 saatte geçti. 11 sene sürdü tamam ona bir itirazım yok. Ama 3.5 saatte meclisten geçti. Kötü kanun diyen de karşısında beni bulur. Var mı öyle birisi yani. Evet, arkadaşlar bir arkadaşım galiba, Kısmet Bey siz de mi söz alacaksınız? Efendim şu anda zamanımızı 15 dakika geçmiş vaziyetteyiz. Burada saat 15:00 yazıyor. Ben sayın başkana söylüyorum. Başkan bana niye bitirmedin diyebilir. Hiyerarşik üstümüzdür, o kadar. Buyurun Kısmet Bey.

Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı – CAS Hakemi

Teşekkür ederim sayın başkan, şimdi ben bir kere bir konuya açıklık getirmek istiyorum. Ben ne olacak endişesi içindeyim ve de üzüntü içindeyim. Yalnız kibarca ne olacağını anlatın demek istedim. Ama bu kibarca anlatışım, ricam, bana göre yerine getirilmedi. Bunun için şimdi kibarca değil, kabaca meclise verilmiş olan tasarımı okuyacağım.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU – İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Buyurun efendim.

Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı – CAS Hakemi

Senden rica edeceğim. Hayır, hayır siz yorulacaksınız.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU – İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Şu tasarı mı? 5 sayfa, fotokopi yapıp dağıtalım isterseniz.

Alpay KÖSE: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün teşkilat ve görevleri hakkında kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı taslağı. Madde 1: 21.5.1986 tarihli ve 3289 sayılı, onları geçeyim. Spor dalı ile ilgili faaliyetleri, ulusal ve uluslar arası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak. Teşkilatlandırmak, federasyonu uluslar arası faaliyetlerde temsil etmek ve tahkim kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi, bağımsız spor federasyonları kurulur. Federasyonlar merkez danışma kurulunun uygun görüşü, bakanın teklifi ve başbakanın kararı ile kurulur ve kararın resmi gazetede yayınlanması ile tüzel kişilik kazanırlar. Bu kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri, bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları genel müdürlüğe devredilir. Federasyon malları, devlet malı hükmündedir. Federasyon faaliyetlerinde görevli bulunanların, görevleriyle ilgili işlemiş oldukları suçlar bakımından kamu görevlisi sayılırlar ve spor federasyonlarının merkezi Ankara'dadır. Federasyonların merkez teşkilatı, genel kurul, yönetim, denetim, disiplin kurul-

larıyla genel sekreterlikten teşekkül eder, federasyon Yönetim Kurulu 7 üyeden az, 15 üyeden fazla, disiplin kurulu ise 3 üyeden az 5 üyeden fazla olamaz. Denetim kurulunun 2 üyesi seçimle, 3 üyesi genel müdürlükçe görevlendirilen 5 üyeden oluşur. Bu fıkrada belirtilen kurulların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları ana statüde, diğer kurulların çalışma usul ve esasları ise talimatlarda belirlenir. Profesyonel şube kurulması, federasyon spor dalı bağlanması, bağlı spor dallarının ayrılması işlemlerinin federasyon Yönetim Kurulunun genel müdürlüğe müracaatı üzerine, bu kanun hükümlerine göre yürütülür. Federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir. Bağımsız spor federasyonlarının il temsilcileri, federasyon başkanının teklifi ve genel müdürün onayı ile görevlendirilir. Genel kurul federasyonun en üst organıdır. Genel kurul toplantısı ile ilgili her türlü işlemler Yönetim Kurulunca yürütülür. Genel müdürlük, genel kurul toplantılarında gözlemci bulundurur. Gözlemci genel kurul çalışmalarının, bu kanun ile ana statüye uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetleyerek raporunu bakana sunulmak üzere, 15 gün içinde genel müdürlüğe verir. Genel müdürlük, raporun verildiği ilgililer ise, genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurul iptalini isteyebilir. Genel kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, delege listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayımına ilgili diğer unsur ve esaslar ana statüde belirlenir. Genel kurul üye sayısı, olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 150 den az, 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100 den az, 200 üyeden fazla olamaz.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Arkadaşım sen bugünkü konumuzla ilgili, tahkimle ilgili bir şey varsa o maddeyi oku. Yani oluşum filan tamam. Bak, madde 9’da yazılı.

***Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı –
CAS Hakemi***

Tahkim Kurulunun çalışma usul ve esasları. Ek madde 9 a, tahkim kurulu en az 5 üyenin katılımıyla toplanır ve oy çokluğuyla karar alır. Oyların eşitliği halinde, başkanın bulunduğu taraf, oy çokluğunda sayılır. Kurulun görev alanına giren konularda, başvurular, ilgili kişiler ile kulüp başkanları veya yetkili kılınan idareciler tarafından, tahkim kurulu başkanlığına hitaben yazılmış dilekçe ile yapılır. Dilekçeler doğrudan kurula verileceği gibi, posta ile iadeli taahhütlü gönderilebilir. Teslim veya posta verilmiş, başvuru tarihi olarak kabul edilir. Kurula başvuru ücreti, 2 bin gösterge, diğer başvurular ise 4 bin gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpılmış bulunan meblağ tahkim kurulunun banka hesabına yatırılır. Kurula başvuru süresi, federasyon Yönetim Kurulu kararı ile, disiplin ve ceza kurulu karar-

larının yazılı bildirimlerinden itibaren 10 gündür. Başvuru sahibi, dilekçesinde, başvuru dilekçeleri kurul evraklarına kayıt sırasına göre, varsayılan ilk durumundan da dikkate alınarak incelenir, başkanın uygun görmesi halinde bir üye dosyayı görev mercii atanması, ehliyet, menfaat, süre aşımı konularında veya esastan inceleyerek görüşünü en geç 5 gün içinde bildirir. Başkan kurul üyesi olmayan, ancak konusunda uzman kişi veya kişileri, ücretini de belirlemek suretiyle, bilirkişi olarak görevlendirebilir. Kurul mercii atanması halinde, dilekçe gerekli işlem için ilgili yere gönderilir ve başvuru sahibine de bildirimde bulunur. İlk incelemede herhangi bir aykırılık görülmemesi halinde veya biçimsel eksikliklerin giderilmesi üzerine dilekçe karşı tarafa ve ihbarı gerekli görülen diğer kişilere, tebliğ olunur. Karşı taraf tebliğ tarihinden itibaren en geç 10 gün içinde, cevap dilekçesini vermek zorundadır. Tamamlanan dosya, dosyayı inceleyen üyenin, düşüncesi ve bilirkişi raporu ile birlikte kurula sevk edilir, kurul incelemesini evrak üzerinden yapabileceği gibi, tarafların sözlü açıklamasına da başvurabilir. Kurul kararını, kanun, ulusal ve uluslar arası federasyonların kuralları, kanunların usule ilişkin hükümleriyle, dosya münderecatı, tanık Beyanları, bilirkişi incelemesi ve her türlü delile göre, adalet ve nefaset esasları dairesinde tesis eder. Zorunlu haller dışında sportif faaliyetlere ilişkin iş ve işlemlerde en geç 10 iş günü diğer hususlarda ise en geç 3 ay içerisinde kararını verir. Kurul itirazın reddine, kabulüne veya itiraz konusunda kararın değiştirilerek kararına bağlanmasına hükmedebilir. Kararlar gerekçeli olur. Varsa muhalefet şerhi eklenir. Kısa karar ilgiliye, federasyon başkanlığına faks ve internet üzerinden derhal bildirilir ve federasyon ve ilgililer tarafından uygulanmaya başlanır. Gerekçeli karar daha sonra tebliğ olunur. Kararlar 9.6.1932 tarihli ve 2004 sayılı icra ve iflas kanununun 38 inci madde hükmü uyarınca, ilam mahiyetinde sayılır. Taraflar kararın tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde verilen karara karşı karar düzeltme yoluna başvurabilirler. 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı hukuk usulü muhakemeleri kanununun kararları açıklanması, maddi hataların düzeltilmesi ve yargılamanın yenilenmesi halleri dışında kurul aynı konuda tekrar karar verilemez. Aynı kanuna geçici madde eklenmiştir diyor, onu okuyayım mı? Herkesin sabrını taşırdım. Peki şimdi bir şey soracağım. Ne anladınız bu hükümden?

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Vallaha biz eskiye dönüşü anladık biraz yani.

***Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı –
CAS Hakemi***

Nerede hani üst mahkeme, nerede?

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Söyledik ya kardeşim, yani ne olacak filan diye, her şey günlük gülistanlık olacak, bitecek. Gayet net. 15 dakika da. İşte hazır metin de var. Olur, her şey 15 dakikada olur. Aslanlar gibi. Gayet güzel.

***Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı –
CAS Hakemi***

Hayır, bunu spor camiasının kendisinin tartışarak hazırlamasının dışında, bu şekilde hazırlanırsa, siyasi iradenin gölgesi eskisinden daha koyu olarak düşer. Benim sıkıntım o. Yoksa kimin yapması, şu, bu değil.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Siz ne yazarsanız yazın, mecliste ne çıkacaksa o çıkacak. Evet, arkadaşlar galiba, buyurun.

Mustafa ERTALTEKİN:

Rize üniversitesinden katılıyorum. Öncelikle bütün konuşmaları dikkatle dinledim, tahkim kurullarıyla ilgili de çeşitli görüşler bildirmiştik daha önce, tek bir sorum var. Bütün dünya da uluslar arası örgütlerin bir dernek statüsünde kurulduğunu öngörürsek, biz de bu kadar spor hukukçusu bir araya gelerek, Türkiye’de bir dernek statüsünde, bir spor tahkimi kurulabileceğine dair, hiç bugüne kadar böyle bir fikir düşündünüz mü? Bunun uygulanabilirliği var mıdır sizce? Hiç kimse genel müdürlüğün ya da Futbol Federasyonunun tahkim kuruluna mahkum olmadan, tamamen bağımsız, kendi içerisinde bilimselliği olan, kendi içerisinde hukuk alanlarına ve spor branşlarına göre daireleri olabilecek bir örgütlenme düşündünüz mü? Bütün spor hukukçularına soruyorum bu soruyu. Böyle bir şey olabilir mi sizlerce? Yani günümüzde federasyonlar mali açıdan özellikle finans konusunda, genel müdürlüğe bağlılar, fakat bu döngü ileride kırılacaktır diye düşünüyorum. Federasyonlar kendini daha da güçlendirdikçe, tamamen özerkleştikçe, tamamen bağımsız olduklarında, bir gün o kurduğunuz derneğe, biz sizin kararlarınızı tanıyoruz diyebilirler. Onun için onun çalışmasını bugünden yapmak, bugünden böyle bir yapılanma içerisinde olmak sporun geleceğine çok büyük katkı sağlayacağını düşünüyorum. Bu konuda herhangi bir düşüncemiz varsa, paylaşarsanız sevinirim. Teşekkür ederim.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Buyurun.

Emin ÖZTÜRK: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Genel Sekreteri

Şimdi yani biz ne kadar düşünürsek düşünelim ya da konuşursak konuşalım. Sonunda toplantının sonuna doğru böyle bir metin geliyor, yani biraz Cem Yılmaz vari oluyor, bu burada hazırı var gibi oluyor. Yani keşke bu metin daha önceden elimize geçmiş olsaydı, bu metin üzerinden bir tartışma yapabilseydik, en güzeli bu olurdu.

***Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL – Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi – İstanbul Barosu Başkanı***

Evet, yani bu metin tartışılıyorsa eğer, bu metinde düzeltilecek, yapılacak, vs. edilecek yerleri var. Şimdi çok zaman da ilerledi, çok kısaca hani bir şeyler söyleyeyim. Şimdi Spor hukuku dinamik bir alan, bugün bir noktada bulunuyor. Bizde de, dünya da da, spor da çok dinamik. Bundan 50 sene sonra sporun hangi seviyede olacağını bugünden kestirmek gerçekten çok güç. Yani endüstrileşme sporun içine, bahisler sporun içerisine o derece girmiş durumda ki, 50 sene öncesini düşününce, 50 sene sonrasını da düşünmek gerekiyor. Yani 50 sene sonra FIFA, UEFA, olimpiyat komitesi böyle kalacak mı, kalmayacak mı? Eğer meseleye biraz daha böyle global bakarsak, şu da kesin ki, sporun uluslar arası organizasyonun da baştan kurgulanması gerekiyor. Ha bu baştan kurgulanma içerisinde nasıl olur, nasıl olmaz, onu bilmiyorum ama şimdi sabah birisi sordu, spor yapıyor muyum diye, yani lisanslı bir sporcu değilim ama hani herkes gibi futbol oynamışlığımız vardır, ama bireysel olarak söyleyeyim, iyi bir spor izleyicisi ve tüketicisiyim. Sadece futbolu izlemem, basketbolu da izlerim, kürek yarışlarını da izlerim, onu da izlerim, bunu da izlerim. Çocukluğumdan beri. Yani televizyonda spor izlemeyi severim ve ben sporun gittiği yerden biraz endişelirim. Onu söyleyeyim. Şimdi eğer bir şey yani bizim bugünkü meselemizi Anayasa Mahkemesi kararları çerçevesinde nasıl bir yapılanma ortaya çıkacak, ne yapacağız diye düşünürsek, bulacağımız çözümler emin olun, 5, 10 senelik çözümler olacaktır diye düşünüyorum. Daha Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü kanununun orasına, burasına madde ekleyerek bu mesele çözülmez.

Emin ÖZTÜRK: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Genel Sekreteri

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü kaldırılacak, kulüpler kendileri bir birlik oluşturacak, değil mi hocam?

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Evet, Ümit Beyin de kısaca söylediği gibi, spor yapılanmasının özerk olabilmesi için sporun aktörlerinin oluşturduğu bir örgütsel yapıya geçmekten başka çare yok. Yani Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bahsettiği özerklikle bu iş olmaz. Onu sabahki oturumda da onu söylemeye çalıştım. Bu gönüllü birliktelik olursa, emin olun tahkim de olur, yargı kararlarına, yargı yoluna başvuramamak da olur, olur, vs. vs. ama federasyonların spor organizasyonları üzerinde tekellerinin olduğu, başka organizasyon alternatiflerinin olmadığı bir yapılanma, zaten kapitalist ekonomik sistem içerisinde çok da fazla yani bu piyasa hakimiyeti diyelim buna, piyasa tekeli, çok da uzun süreli olmayacaktır. Bu araba bir yerde devrilir. Onu bilemiyorum. Teşekkür ediyorum. Efendim galiba, başka söz alan yok. Söyle Allah aşkına ne diyeceksin kardeşim. Herhalde vatanı kurtaracaksın ve bitireceğiz. Buyurun.

Zübeyt AYDIN: GSGM Baş Hukuk Müşaviri

Vazgeçtik, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü kaldırmıyoruz. Şakaydı. Vallahi şakaydı.

***Cemil KONAÇ: Avukat – Türkiye Yüzme Federasyonu
Yönetim Kurulu Üyesi***

Mevcut taslak yürürlüğe girdikten sonra, mevcut 60 a yakın federasyon var ülkemizde ve çerçeve statüde, iptal edilen çerçeve statüde şöyle bir hüküm vardı. Federasyonların ana statüleri, çerçeve statüye aykırı olmaz diye. Peki bu dönemden sonra, bu kanun yürürlüğe girdikten sonra, federasyonların ana statüleri tekrar tüzük tadiline mi gidecek, yoksa bu boşluk nasıl olacak, ana statüler geçerli mi olacak? Ana statülerin hepsi iptal mi olmuş olacak? Bu konudaki boşluk nasıl düzenlenecek? Biz böyle bir karmaşa içerisindeyiz, bu konuda engin bilgilerinize. Teşekkür ediyorum, kusura bakmayın.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Vallaha biz daha okuyamadık kanunu, siz okumuşsunuzdur, bugüne kadar olan şey yani, herhalde şöyle olmuştur diye düşünüyorum. Şipşak olacağı için, o anda her birinin statüsü, ayrı bir kanun haline dönüştürülür, aynı hükümlerle beraber ama şunu yaparlar, var olan yönetim bitmiştir.

Yenisi seçilecektir. Dolayısıyla yenisinde de siyasi iktidarın talep ettiği, istediği kişiler seçilir. Şimdi kardeşim bir de şunu unutmayalım. Bakın yine meclisin, yani ya da arkadaşların önemli bir çalışması var. Torba kanunda da olabilirdi bu. Torba kanunda olabilirdi, araya sıkıştırırlardı, bazı kanunlar hakkında değişiklik yapılmasına dair pek ala giderdi, şimdi bak özel bir şey hazırlanmış, bir taslak bir şeyler var.

Av. Kısmet ERKİNER: Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı – CAS Hakemi

Hükmü okuyayım isterseniz. Bu kanunla çıkarılması öngörülen düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut düzenlemelerin, bu kanuna aykırı olmayan hükümlerin uygulanmasına devam olunur. Bu kadar. Yani iptal edilen hüküm bir müddet daha devam edecek. Ne zaman? Mevcut düzenlemeler çıkarılıncaya kadar, ya çıkarılmazsa, sonsuza kadar.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU – İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Buyurun, kardeşim.

Feyzi BOZDOĞAN: Avukat – Türkiye Yüzme Federasyonu Hukuk Kurulu Üyesi

Mikrofon elime geçince ben de bir soru sorayım dedim. Yakınıma geldi. Türkiye Yüzme Federasyonu Hukuk Kurulu Üyesiyim. Avukat Feyzi Bozdoğan, aynı zamanda Türkiye Buz Pateni Federasyonunun da, benim sorum aslında en güncel sorun, daha iki gün önce, üç gün önce bir doping skandalı yaşandı Hacettepe’de,

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU – İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Açma kardeşim onu, açma, beni saldırttırma. Sağa sola saldırıyorum.

Feyzi BOZDOĞAN: Avukat – Türkiye Yüzme Federasyonu Hukuk Kurulu Üyesi

Ben merak ediyorum yani, aziz başkan, elinde dosya ile başbakanla görüşmeye gitti. Bu ülkede sorunlar artık, başbakana dosya ile mi gidilip de çözülüyor? Fenerbahçe kulübü ne yapacak? Ben bunu merak ediyorum.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Fenerbahçe kulübü, köprü gösterecek, oradan ya da buradan atlayın diyecek, ilgililer atlayacak. Başka çözüm yok. Gayet açık. Hiçbir tazminatla filan olacak iş değil. Şekip gerekeni söyleyin, yani bana göre sorsunlar, hangi köprüden atlayalım diye, biz köprüyü söyleriz.

***Feyzi BOZDOĞAN: Avukat – Türkiye Yüzme Federasyonu
Hukuk Kurulu Üyesi***

Peki, bir şey daha soracağım. Bu durumda Federasyonların, kamu hukuku tüzel kişisi olduğunu söylersek, sorumluluğu nedir? Doping ile ilgili, dopingte verilen yanlış kararlar ile ilgili. Sonuçta Fenerbahçe kulübü zarara uğradı.

***Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU –
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi***

Gayet basit, onurlu iseler istifa edecekler, çekip gidecekler. Gayet açık. Bir daha sokağa da çıkmayacaklar, hatta memleketi terk edecekler. Bu kadar. Hiç bunun lamı cimi yok, hiç. Şekip kardeşim son derece yumuşak ve kibarca anlattı. Biz Fenerbahçe taraftarı olarak bunu düşünüyoruz açık, sokağa bile çıkamamalılar. Evet, arkadaşlarım galiba, sorular bitmiştir. Efendim çok teşekkür ediyoruz. Sayın TMOK Başkan Yardımcımız özellikle sağ olun, var olun. Böyle bir toplantı düzenlediğiniz ve bizleri bir araya getirdiğiniz için teşekkür ederiz.

Toplantımız sona ermiştir.

**19 ŞUBAT 2011
SAAT 17.00**

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

Olimpiyatevi Ataköy-İstanbul

Tel.: 0.212 560 07 07

Fax.: 0.212 560 00 55

Web: www.olimpiyatkomitesi.org.tr

E-posta: info@olimpiyat.org.tr